



# List

LETO XI

ŠT. 3

31. MAREC 2005

300 SIT

ISSN 1581-8373



Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

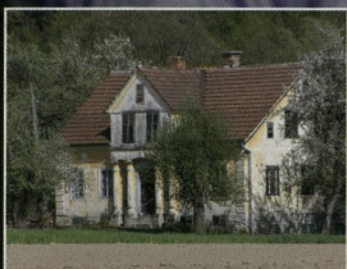


**Stran 28**  
**Pogovor z**  
**Adijem Smolarjem**

*Poštšina plačana pri pošti 3325 Šoštanj*

Knjižnica Velenje  
Titov trg 05

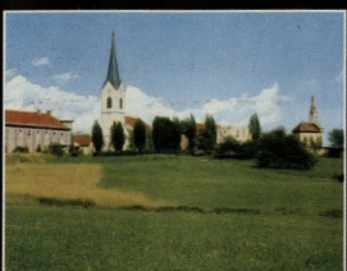
3320 Velenje



**Stran 32**  
**Porušene domačije**  
**Germanova kmetija**



**Stran 35**  
**Znanilke pomladi**  
**in zdravega okolja**



**Stran 40**  
**Spomini**



## D r o b n a

Jaz sem droben,  
droben list,  
ki drevo mu daje hrano.  
To drevo  
iz zemlje rase,  
zemlja  
pa je vir življenja  
in življenje  
vir človeštva  
in človeštvo  
to je hrast,  
ki človeku  
daje rast.

## POZIV

List poziva vse, ki vidijo svet okoli sebe, ki jim ni čisto vseeno, ki bi radi poročali o dogodkih in sporočali svoja opažanja, ki bi radi postali popularni dopisniki Lista, ki bi radi nabirali dopisniške izkušnje, ki bi bili radi deležni zavistnih pogledov sosedov, ki se jim ni nerodno izpostaviti, obvladajo računalnik in po možnosti elektronsko pošto in jim 1 tolar za en udarec na tipko tipkovnice ni premalo, da postanete dopisniki Lista.

Oglasite se na e-naslov [list@sostanj.si](mailto:list@sostanj.si), ali pokličite na telefon 041-987-634. Kadarkoli!

List poziva tudi tiste, ki bi radi na hitro obogateli!  
Lahko postanete prodajalec oglasnega prostora v Listu. Višina plačila je odvisna od uspešnosti prodaje.

Vse z namazanimi jeziki ter drugimi kvalitetami prodajalcev, ki jim je ta ponudba izziv, vabimo, da se oglasijo na e-naslov [list@sostanj.si](mailto:list@sostanj.si), ali pokličejo na telefon 041-987-634.

## Spoštovani!

Odpovedujem naročnino za revijo List, ki ga izdaja Zavod za kulturo Šoštanj. Telefonsko sem ga odpovedala že v mesecu decembru 2004, vendar to očitno ni zadostovalo. Ker v letu 2005 nisem dobila 1. številke, sem mislila, da je bilo to urejeno. Sedaj ste mi poslali številko 2, vendar mi vsebina, kljub manjši politizaciji nekaterih stvari, še vedno ne ustreza.

Ker je revija izhaja tudi z mojim davkoplačevalskim denarjem, vam povem, da je slaba.

Hvala za razumevanje!

S spoštovanjem

K. C.

*Izjemoma objavljamo odpovedno pismo ene od naših bralk zaradi dveh stvari. Prva je napaka pri pošiljanju Lista št. 2, druga pa je vrednostna sodba revije, za katero se bralki iskreno zahvaljujemo.*

*Glede napake pri pošiljanju naj pojasnimo, da smo pri dopolnjevanju spiska naročnikov za 2. številko Lista pomotoma popravljali spisek 12. številke lanskega letnika, namesto spiska 1. številke letošnjega. Napaka ni bila samo pri bralki K. C., temveč še pri nekaterih drugih, ki so napake javili in se vsem iskreno opravičujemo.*

*Glede vsebinskega razloga za odpoved naročnine pa kljub žalosti ob izgubi vsakega naročnika z veseljem ugotavljamo, da je bil v tem primeru razlog za odpoved premalo politizacije vsebin.*

*Ravno to je eden od ciljev, ki jih v Listu zasledujemo. Čim manj plehke politizacije vsebin! Če je to razlog, da je revija List slaba, upamo, da bo sčasoma še slabša.*



# List

**Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.**

## Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj  
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj  
zanj Kajetan Čop, direktor  
Izdajanje Lista finančno omogoča Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopušar, župan.



## Fotografija na naslovnici:

Jože Miklavc

## Odgovorni urednik

Peter Rezman

## Lektoriranje

Jožica Andrejc  
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

## Priprava redakcije

Milojka Komprej

## Tisk

Grafika Gracer Celje

## Natiskano

900 izvodov.

**Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 4 (april 2005), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 17. aprila 2005.**

ISSN 1581-8373



Foto: List

Kdo je potegnil kratko? Občina ali Vrčkovnik? / Stran 9

4

5

6

12

13

14

18

20

21

22

23

24

27

28

31

32

34

35

36

37

38

40

44

45

46

## VSEBINA

**Fotografija meseca**

**Uvodnik**

**Naša občina**

Telovadnica - finančni oreh

**Politika**

**Prostor za komentar**

Informacije v prostoru

**Dogodki in ljudje**

**Šolski utrip**

**Skavti**

**Utrinki iz življenja cerkve**

**V spomin**

**Sredina**

**Zgodovina**

**Kultura**

**Intervju**

Pogovor z Adijem Smolarjem

**Kultura**

**Porušene domačije**

Jermanova kmetija

**Potopis**

**Naša naravna dediščina**

Znanilke pomladi in zdravega okolja

**Iz prejšnjega stoletja**

Lahi so pa fajn cesto naredili

**Knjige**

**Čez Uršljo goro**

**Spomini**

Šoštanj z bližnjo okolico skozi čas in moje oči (1. del)

**Svetloba**

**Horoskop**

**Križanka**





Veliko pridnih rok je treba, da šoštanjska "Planica", Munti imenovana, oživi!

Foto: Dejan Tonkli



# Naš Fido

Peter Rezman

**Kdor koli je nad Novo Gorico z domiselno premetanko (kamenja) presekala "primorske zdrahe", bi si zaslužil "bob leta", ki ga za domislice podeljuje dnevnik Večer. V resnici premetavanje kamenja ne bi zaslužilo niti prostora "levo spodaj", če ostane mo pri Večer, a so nam kamenje mediji vztrajno metali v glavo. Zato je naše življenje spolitizirano, ena sama dolga reka "žajfnice", da mehiške nadaljevanke ob takšni torturi kar zbledijo.**

Novinarsko povprečje, ki s svojim raziskovanjem vztraja v medmrežju z miško v rokah, s prepogostim komentiranjem političnih dogodkov, ob kroničnem pomanjkanju širine poročanja o realnem stanju v družbi, v veliki meri botruje obdobju, v katerem je vsakršno javno delovanje razumljeno kot služenje tej ali oni politični opciji. Takšno sprano razmišljanje v smislu, "če ni z nami, je pa njihov", je do posameznikov izjemno krivično. Tako, na primer, v naši občini ne moreš grajati ali hvalliti dejanskih učinkov plasiranja proračunskih sredstev, da ne bi takoj tvegala ocene, da si "za", ali pa "proti" konkretnemu človeku. Niti ne več županu! Stvari se selijo na osebno raven. Žal, tudi zamere. Na škodo vsebine.

Resne politične teme pa pogosto ne najdejo pravega odziva in vrednotenja.

Politično dejanje, vredno pozornosti, ki se je pred kratkim zgodilo v Šoštanju, je gotovo ustanovitev še zadnje občinske celice ene od parlamentarnih strank. Gre za Jelinčičeve nacionaliste, ki so strnili vrste okoli do sedaj neodvisnega politika. Bodo resni analitiki opozorili na ta premik na lokalni politični sceni? Se bomo vprašali, kako plodna je šoštanjaska politična njiva za nacionalistično, nekonsistentno in verbalno nasilno politično opcijo, ki jo poosebljata Jelinčič in Peče? Bo takšna pestrost obogatila občinske politično mavrico ali pa gre zgolj za namero političnega preživetja lokalnega politika, ki se je naučil mefistovske narave politične obrti? Se bodo tisti, čigar ideološka naravnost nam zaradi volilne izbire mora biti znana, znali a-priori opredeliti do enega od skrajnih političnih polov ali pa bodo zgolj sestavljali računice, koliko glasov bi vrgli v svojo malho, če bi skrajneže dobili na svojo stran? Načelnost v politiki? Seveda. Iluzija! A tudi zaradi nas, ki se s tem sprijaznimo. Neodločnost ni pravi odgovor. Naučiti se moramo lastnega racionalnega razmisleka brez čustev

in nam, na primer, ultra desničar ne sme biti všeč samo zato, ker ga ostro napada ultra levičar ali obratno.

Zato moramo biti hvaležni in razumeti lucidnost in neodvisnost tistih, ki so našli rešilno formulo za rešitev spora o sabotinski oslovi senci. Od teh bi se morali učiti! Naj živi naš Fido!

P. S.

V soboto, na Jožefovo, sem se zvečer vračal s poti in naletel na prometno nesrečo med Gorenjem in Penkom. Veliko rumeno vozilo z modrimi utripajočimi lučmi je ravnokar ustavilo, zunaj vidnega polja je bilo slutiti negibno telo. Ob cesti je jokala gruča ljudi, tri osebe v rdečih telovnikih reševalcev so hitele oskrbovati ranjenca. Na desni je ležalo otroško kolo. Otrpnil sem. Nisem mogel iz avtomobila, pomagati ni bilo treba, radovednosti na tuji nesreči ne pasem rad. Čez čas pa mi je pretresen policist svetoval, naj poiščem pot naprej drugje, ker bo cesta nekaj časa zaprta. Ko sem ga vprašal, ali je bilo hudo, je bled prikimal. Pretresljivo. A v takih primerih, ko človek vidi v humani akciji policiste in zdravstveno pomoč, si je treba reči, da večina davkov, ki jih plačujemo, ne gre v prazno. In kako nepomembne postanejo ob takšnih dogodkih na videz velike teme, ki jih proizvajajo mediji. S politiko na čelu.

Pot v Šoštanj me je zaradi nesreče vodila čez Skorno. Pretresljivo še enkrat. Tokrat dobesedno, da se človek nehote vpraša, zakaj te sramote mediji ne vidijo niti takrat, ko se enkrat na leto pripeljejo na partizansko proslavo, in čudo prečudno, da domačini politikom, ki se prihajajo sončiti na tisti lepi hrib, ne pokažejo pot nazaj v dolino, saj jim - ne prej v komunizmu ne sedaj v kapitalizmu - ne znajo zgraditi spodobne ceste. Čeprav ne država ne občina - politiki torej - nimajo važnejšega dela!





# Telovadnica - finančni oreh

Uredniško redigiran zapisnik 16. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 31. 1. 2005, ob 11. uri v veliki sejni dvorani Občine Šoštanj.

**Na seji je bilo prisotnih 18 svetnikov. Drugi prisotni: direktorica občinske uprave Mirjam Povh, višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Verbič, referent za odnose z javnostmi Tjaša Rehar, svetovalec za okolje in prostor Peter Vidmar, predstavnik TEŠ Evgen Jurač in predstavnik Arhena d. o. o. Marjan Kac. Sejo je vodil župan Milan Kopušar, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.**

## Okolje in prostor

Po potrditvi zapisnika 15. seje občinskega sveta so se svetniki nemudoma lotili Sklepa o sežigu mesno-kostne moke.

Župan, ki je sklep predlagal, je k predlogu zapisal "Sklep o sežigu mesno-kostne moke se sprejema za eno leto in ga je potrebno obnoviti. Na podlagi meritev, ki jih opravlja TEŠ, se s sklepom ponovno ugotavlja, da emisijske vrednosti med sežigom ne odstopajo od normalnih ter da pri sežiganju te moke ni zaznati škodljivih snovi v zraku in okolju."

Kratko obrazložitev o sežigu mesno-kostne moke je podal predstavnik TEŠ **Evgen Jurač**.

Lansko leto so sežig mesno-kostne moke v Termoelektrarni Šoštanj izvajali na enak način kot prejšnja leta. Na podlagi meritev, ki jih je opravila TEŠ, se je ugotovilo, da emisijske vrednosti med sežigom ne odstopajo od normalnih vrednosti in da pri sežiganju te moke ni zaznati škodljivih snovi v zraku in okolici.

Predlog sklepa je bil potem dan v razpravo.

Razprave ni bilo in svetniki so s 15 glasovi "za" in brez glasu "proti" sklep sprejeli.

Potem so se svetniki lotili šestih prostorskih dokumentov, in sicer: odlokov o spremembah in dopolnitvah Odlokov o začasni prostorskih ureditvenih pogojih za območja planske celote 01, 02, 05, 08, 09 in za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom ter odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Velenje z oznako C4/4, C4/5, C4/6, E4/1, K4/1, M4/1, M4/3, M4/4, M4/7, O4/1, O4/2, O4/4, O4/5, del O4/6, P4/1, P4/2, P4/3, P4/4, P4/5, P4/6, P4/7, P4/9, R4/1, R4/2, R4/3, R4/5, R4/8, R4/9, R4/11, S4/2, S4/7, S4/17, S4/20a, S4/20b in S4/20c.

K odlokom sta strokovni sodelavec **Marijan Kac** (arhitekt Arhena d. o. o.) in **Peter Vidmar** (dipl. inž. str., Občina Šoštanj), dodala pojasnilo:

"S spremembami in dopolnitvami prostorskih sestavin Dolgoročnega plana Obične Velenje za obdobje od 1986 do leta 2000, dopolnjenega leta 1989 in srednjeročnega družbenega plana občine Velenje za obdobje 1986 do leta 1990, za območje Občine Šoštanj (v nadaljevanju kratko: prostorske sestavine plana) so podane tudi podlage za spremembe prostorskih izvedbenih aktov - prostorskih ureditvenih pogojev (v nadaljevanju kratko: PUP) za območja tako imenovanih planskih celot z oznakami 01, 02 (na teritoriju Občine Šoštanj), 05 (na teritoriju Občine Šoštanj), 08, 09 in za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom, praktično za pretežni del območja Občine Šoštanj, ki se prostorsko urejuje na osnovi PUP.

Osnovna sprememba v prostorskih sestavinah so predvsem določitev novih in

razširitev obstoječih območij, namenjenih poselitvi. Z dopolnitvijo odlokov z določbami o neposredni povezavi oz. uporabi kartografskega dela prostorskih sestavin plana se na enostaven in pregleden način, brez izdelovanja novih grafičnih podlag, omogoči poseganja za namene gradnje tudi na novo opredeljena območja, namenjena poselitvi.

Z dopolnitvijo treh odlokov (PUP 01,05 in Šoštanj s Pohrastnikom; drugi trije imajo ustrezno določilo že vgrajeno) so dani pogoji za posege na zemljišča, ki so dejansko poseljena, zgrajena pred letom 1967 oz. je za njih že izdano gradbeno dovoljenje, v kartografski dokumentaciji k planu pa niso zarisana.

Razlogi so še pomanjkljivosti, ki ne dopuščajo izvedbo posegov, kot so gradnja športnih igrišč za potrebe občanov, gradnja malih klavnic in žag na kmetijah, ureditev deponij ob poslovnih objektih ter ureditev parkirišč za tovorna vozila in gradbene mehanizacije, na zemljiščih, opredeljenih za poselitev, ter malih elektrarn ob pridobitvi koncesije na za to primernih vodotokih, seveda ob upoštevanju drugih, splošnih pogojev posameznih odlokov in okoljevarstvenih omejitev.

Poleg splošnih določb so še nekatere posebnosti, ki se nanašajo na možnosti novogradnje na (novo opredeljenih) zazidljivih območjih, kjer je bila novogradnja poprej omejena ali sploh ni bila dovoljena.

Na območju Topolšice je opredeljeno večje zazidljivo območje, ki se bo urejalo le na osnovi lokacijskega načrta, na robu Šoštanja pa je dovoljena gradnja smučarske skakalnice."

Tudi ti dokumenti svetnikov niso preveč zanimali, zato so jih brez razprave in brez glasu proti potrdili.

## Javni vzgojno-izobraževalni zavod Osnovna šola Šoštanj.

Kratko obrazložitev odloka o ustanovitvi šole, ki ga je v sprejem predlagal župan, je podal predsednik komisije za družbene dejavnosti



Evgen Jurač pred Svetom Občine Šoštanj prevezama odgovornost za izjave, da je pri sežiganju kostne moke vse v skladu s predpisi.



v Občini Šoštanj, **Drago Koren**. Povedal je, da je bila komisija podrobno in natančno seznanjena z osnutkom Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Šoštanj. Komisija na sam odlok ni imela posebnih pripomb.

Župan je dal tudi desetdnevni rok za pregled osnutka odloka, k samemu dokumentu pa je predložil obrazložitev:

« Občina Šoštanj je kot ustanoviteljica obeh osnovnih šol na podlagi zakonodaje odgovorna tudi za statusne spremembe. V našem primeru, ko ukinjamo dva javna zavoda in ustanavljamo en nov javni zavod, želimo opozoriti na specifično tega primera. Občina kot ustanoviteljica se je za tako pot zagotavljanja enakih prostorskih možnosti za izvajanje obveznega devetletnega šolanja šoštanjskih osnovnošolcev odločila na podlagi strokovnih študij, ki ju je ločeno za vsako šolo izdelal Gradbeni institut ZRMK Ljubljana. Naj spomnimo, da so bili od leta 1975 dalje na obeh šolah dovoljeni le najnujnejši posegi (beljenje), saj sta bili obe šoli do leta 1994 prostorsko umeščeni v šoštanjski trikotnik - pridobivalni prostor Premogovnika Velenje, da nobena šoštanjska osnovna šola ni izpolnjevala minimalnih prostorskih standardov za poskusno uvajanje devetletke, da je uporabno dovoljenje za OŠ Bibe Ročka poteklo leta 2001 in da sta konstrukcijsko obe šoli v takem stanju, da je omenjeni institut priporočil z vidika ekonomičnosti novogradnjo namesto sanacije.

Specifika statusnih sprememb v našem primeru se kaže v tem, da ne gre za poseg v mrežo šol v smislu obsega dejavnosti, zato ne gre za tipično ukinitve šole, ki bi pomenila krčenje mreže šol. Namesto dveh šol se namreč ustanavlja nova šola. Prehod na delovanje nove šole je povezan z nizom aktivnosti, ki jih Občina Šoštanj izvaja za vse zainteresirane ciljne javnosti od nastopa pravnomočnosti gradbenega dovoljenja (17. 12. 2003) dalje.»

V razpravi so se oglasili svetniki:

**Peter Radoja** je spomnil na velikane našega kraja, ki so zaslužni za razvoj kraja in bi se šola lahko poimenovala po enem izmed njih.

**Branko Debeljak** je imel pripombe na odlok glede pravopisnih napak. Obenem pa ne razume v 32. členu predzadnjega odstavka, ki govori o prestavitvi oziroma zaposlitvi vseh zaposlenih na Zavodu za zaposlovanje.

**Drago Koren** pove, da teh pravopisnih napak ne bi obravnaval.

Kar se tiče imena zavoda pa meni, da se še vedno lahko določi in da ni smiselno hiteti z imenom šole, da na koncu ne bi bili vsi skupaj nezadovoljni. Pove še, da je slabše spreminjati ime kot pa, da ostanemo samo pri osnovni šoli.

V nadaljevanju razprave bi želel razpravljati

glede vršilca dolžnosti ravnatelja zavoda. Sam razmišlja, da bi bilo racionalno in smotrno, da bi se za v. d. imenoval nekdo iz občinske uprave, in predlaga go. Alenko Verbič, ki že pokriva družbene dejavnosti in pozna tekočo problematiko. Za opravljeno delo pa se ji da ustrezno nagrado. Sam ne vidi razloga, da bi za ta kratek čas iskali vršilca dolžnosti ravnatelja osnovne šole neke drugje. Misli, da mora tako en kot drugi ravnatelj pripraviti postopek, tako kot je potrebno, da bi jeseni čim hitreje prišli do imenovanja pravega ravnatelja osnovne šole.

**Cvetka Tinauer** se je glede Odloka o ustanovitvi javnega zavoda, enako kot predhodni sogovorniki, dotaknila predvsem imena novo ustanovljenega zavoda. Glede samega imena ne more mimo preteklosti. Ne gradimo dveh šol, ampak samo eno in zato obe dosednji imeni šol ne prideta v poštev. Izbrati moramo neko tretje ime. Naj mladi sami povedo, kakšno ime želijo, in to preko javnega natečaja.

Glede samega v. d. pa ne bi želela kar koli nasprotovati predlogu g. Korena, ki ga je podal glede gospe Verbičeve. Zadeva je tako kompleksna, zahtevna in široka, da bi nekoga, ki je odgovor-

Tinauer, da mladi povedo, kaj mislijo o imenu svoje nove šole. Sam pa bi se striktno izogibal zgodovinskemu imenu šole.

Glede samega odloka pa ima nekaj pripomb, in sicer v 7. členu, ki govori o dejavnosti zavoda. Meni, da manjka dejavnost prireditve, saj bo verjetno šola prirejala razne prireditve in tega v odloku ni. Zato predlaga predlagatelju, da si pogleda, kaj bi se lahko dodalo, da ne bi kasneje ugotovili pomanjkljivosti. V odloku pogreša podružnično šolo Bele Vode.

Nato je župan razložil, da je datum za odprtje nove osnovne šole 20. 9. 2005 zelo trdno postavljen in ravno zaradi tega pospešujejo vso zadevo. Kar se tiče samega imena, pa se strinja s predlaganim, da pri mladih dobimo izbor imen za novo osnovno šolo. Sam odlok pa se še lahko naknadno spremeni, ko bodo vse aktivnosti do jeseni gotove.

Kratko obrazložitev k predlogu sveta poda **Mirjam Povh**, direktorica občinske uprave. Pojasni, da mora vršilec dolžnosti ravnatelja poskrbeti za vso potrebno dokumentacijo in postopke, ki so potrebni v zvezi s prestavitvijo ozi-



Stara šola na desni bo kmalu padla.

nejši od gospe Verbičeve, razbremenili odgovornosti. Predlaga, da do takrat, dokler ne bo nove osnovne šole, to zadevo prevzame župan. Zelo težko bi bilo, če bi spustili v boj obstoječe ravnateljce. Obema bi namreč povzročili zelo veliko krivico, če bi mi tukaj izbirali in preskočili neki postopek, na katerega imajo vpliv tudi njihovi sodelavci. Tega pa ne bomo mogli preskočiti, ker jih bomo v resnici imenovali za trajno funkcijo. Ko se bomo pogovarjali, kdo bo v. d. ravnatelj, seveda ne bomo mogli preskočiti neke faze, ki se bo odvijala glede imenovanja v sami šoli. In to se ji zdi zelo pomembno. In takrat, če bosta kandidirala g. Menih in ga. Klanfer, se ji zdi pošteno, da nima nobeden prednosti. Zato bi bilo zelo narobe, če bi izbirali med sedanjima ravnateljema ali iz šolske sredine. Zato predlaga župana, saj je moralno in materialno odgovoren za ta največji projekt, ki ga občina pelje. Nenazadnje je to njegov največji volilni program.

**Davorin Tonkli** se glede imena strinja z go.

roma zaposlitvijo vseh zaposlenih na Zavodu za zaposlovanje. Isti dan, ko gredo ljudje iz ene šole na drugo šolo ne smejo imeti dneva prekinitve delovnega razmerja. Poudari, da je to ključna naloga v. d. ravnatelja za zaposlene v šoli.

**Peter Radoja** spoštuje izbor imena šole iz vrst mladih. Pravi, da je treba dati možnost širši množici ljudi, tako mladim kot starejšim občanom Občine Šoštanj, da podajo svoje predloge za ime nove osnovne šole.

Župan je odgovoril, da bo imel vsak občan Občine Šoštanj možnost podati predlog za imenovanje nove osnovne šole. Končno odločitev pa bo sprejel Svet Občine Šoštanj na svoji seji pri sprejemanju odloka.

Svetniki so nato odlok soglasno sprejeli, potem pa je župan v okviru te točke pojasnil zadnje dogajanje glede šole in izgradnje telovadnice. Montaža opreme v šoli poteka po usklajenih rokih in konec prihodnjega meseca se bodo dela na šoli zaključila. Rušenje stare šole in urejanje



okolice se prične po zaključku pouka, 13. junija.

Glede telovadnice oziroma športne dvorane je na občini vsa potrebno dokumentacija pripravljena in lahko začnemo z razpisom. Zataknilo se je pri podpisu Ministrstva za finance, da se z investicijo lahko prične. Podpisa še ni, ker je lansko leto zmanjkalo finančnih sredstev in se je del sredstev prestavilo eno leto naprej. Telovadnica je bila planirana za leto 2005, 2006, 2007. Ker pa se je del sredstev prestavilo v leto 2008, na Ministrstvu za finance ne morejo zagotoviti sredstev, ker za leto 2008 še ni bil sprejet proračun in Načrt razvojnih programov. Glede na to, da je pritisk staršev in ostalih za čim prejšnjo izgradnjo telovadnice velik, predlaga, da se z aktivnostmi nadaljuje in se gre v razpis, čeprav se tvega. Tvegalo bi se predvsem to, da se izvede razpis brez podpisa Ministrstva za finance. Ker pa se občina ne more več zadolžiti, predlaga, da se telovadnica zgradi s finančnim leasingom in se tvega v višini 140.000.000,00 SIT, ki bi jih dobili od ministrstva. Leasing bi se financiral okrog 12 let, letni obrok pa bi znašal okoli 60 MIO SIT, kar pa je sprejemljivo za občinski proračun.

Na povedano je župan želel slišati stališče svetnikov.

**Matjaž Cesar** pove, kako je bilo, ko je kot otrok obiskoval osnovno šolo Bibe Roecka in niso imeli v šoli telovadnice. Sam tega svojim otrokom ne bi želel in apelira na svetnike, da podprejo predlog župana in da občina čim prej začne z aktivnostmi.

**Vilma Fece** pravi, da do danes sploh ni razmišljala, da na gradbišču pri novi osnovni šoli ne bi bilo telovadnice. Strinja se z županom in apelira na poslanca g. Korena, naj da kakšno dobro besedo, da se projekti in načrti, ki so bili sprejeti, speljejo do konca.

**Drago Koren** omeni, da je sam že poslal določene papirje in vprašanja na finančno ministrstvo, vendar zakonodaja je pač takšna. Nobenega problema ne bi bilo, če bi bil Načrt razvojnih programov sprejet za leto 2008. Ker pa tega načrta ni, ministrstvo ne podpiše. Hkrati pa je ministrstvo za finance opozorilo, naj občina pazi, da se bo zadolžila v okviru dovoljenega.

Župan poudari, da bo pri sprejemanju državnega proračuna treba dobro pogledati načrt razvojnega programa in vztrajati, da bodo našli sredstva, namenjena za športno dvorano oziroma telovadnico v Šoštanju.

**Vladimir Malenkovič** v razpravi poudari, da pomembnejše teme od izgradnje nove osnovne šole in telovadnice ni! Pretehtajmo različne možne variante, da dosežemo visok konsenz in potem za to varianto stojimo.

**Cvetka Tinauer** meni, da je glavni cilj pridobiti teh 140 MIO SIT od države za vsako ceno. Glede leasinga pa je problematičen prenos last-

ništva; postopen prenos lastništva na tistega, ki leasing odplačuje. Meni, da ne gre za hudo ekonomsko tveganje; če bo leasing dan na 12 let, to ni tako breme, ki ga občina skozi to obdobje ne bi mogla odplačevati, če država kljub temu reče ne. Iz pravnega vidika pa je treba ugotoviti, da tveganja ni. Leasing je treba najeti pri znani instituciji. Skrbelo bi jo, če bi bil leasing najet pri izvajalcu del, kajti v primeru, da gre izvajalec v stečaj, gre denar, ki smo ga plačali, šola in vse. Tako pa vemo, da je ta finančni leasing neko nadomestilo imena za kredit. Zadeva je pravno formalno popolnoma v redu, ni sporna niti nezakonita. Tveganje je samo v tem, ali nam bo država dala teh 140 MIO SIT.

Po razpravi je bilo s 16 glasovi "za" in brez glasu "proti" izglasovana podpora stališču o najemu finančnega leasinga.

## Urejeno financiranje kulturnih dejavnosti

V naslednji točki dnevnega reda so se svetniki lotili Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Šoštanj.

Obrazložitev predloga so svetniki prejeli že v gradivu. V njem piše:

"Predlagan pravilnik je zavezujoč za vse slovenske občine, ki izkazujejo javni interes za kulturo. Namen zakonodajalca je bil poenotenje pogojev za pridobitev sredstev za lokalna kulturna društva. Občina Šoštanj je navedeni način financiranja že vključila v Lokalni program kulture (LPK) Občine Šoštanj za obdobje 2004-2007.

Dosedanji model financiranja ljubiteljskih kulturnih društev je temeljil na podlagi planov dela društev in poročil o realizaciji programa, zato so se sredstva društvom izplačevala za nazaj. Struktura sredstev, ki smo jih društvom nakazovali dvakrat letno, je bila sestavljena iz postavk plačila honorarja zborovodjem in plačila programskih stroškov. Dodatno smo stimulirali posebne projekte pri društvih, ki so projekte izvajala. Število samostojnih nastopov ali odmevnejših uvrstitev na revijah ali regijskih srečanjih ni bilo posebej finančno ovrednoteno. Dosedanji model financiranja je bil nestimulativno naravnan za tista društva, ki so s svojim delom in pojavnostjo segali izven meja Šaleške doline. Predlagan pravilnik, ki temelji na javnem razpisu, bo omogočal večjo programsko razpoznavnost društev, ki v šoštanjski občini gojijo in negujejo ljubiteljsko kulturo.

Občina Šoštanj je v zadnjih dveh letih povečala sredstva za delovanje ljubiteljskih kulturnih društev za skupaj 20 %. V primeru, da bo nov način financiranja - vrednotenje prispelih po-

nudb preko javnega razpisa - kazal trend rasti stroškov, bo to ugotovitev potrebno upoštevati pri načrtovanju višine sredstev na tej postavki za leto 2006."

Poleg tega, da se bo na ta način uredil sistem financiranja ljubiteljske kulture v Občini Šoštanj, je le-ta s tem izpolnila zavezo Računskega sodišča, ki je nepravilno financiranje kulturnih dejavnosti izpostavilo pri reviziji. Sodišče je v poročilu zapisalo tudi tole:

»Odzivno poročilo ni potrebno, ker so bile že med revizijskim postopkom odpravljene razkrite nepravilnosti oziroma sprejeti ustrezni popravilni ukrepi.



Foto: List

**Alenka Verbič odgovorno pripravlja strokovna pojasnila s področja družbenih dejavnosti za lažje odločanje svetnikov.**

Občina je v letu 2004 izboljšala postopke delovanja tekočih transferov, ker je na podlagi sprejetega Lokalnega programa kulture Občine Šoštanj za obdobje od 2004 do 2007 pripravila predlog Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Šoštanj, ki bo predložen občinskemu svetu v sprejem januarja 2005.

Na kratko pa je predlog predstavila še **Alenka Verbič**, višja svetovalka za družbene dejavnosti.

Predlog je dan v razpravo.

Razprava je bila kratka. **Davorin Tonkli** je omeni, da v predlogu Pravilnika za vredno-



tenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti ne vidi dejavnosti video društva, in meni, da se to doda k pravilniku.

**Vilma Fece** je pravilnik pregledala in predlaga, naj se sprejme takšen, kot je predlagan. Ker ta hip video društva v občini ni, se lahko leta vključi kasneje, ko bo delovalo vsaj eno leto.

Svetniki so nato sprejeli predlagani pravilnik in program svojega dela v letu 2005.

## Pobude in vprašanja svetnikov

**Bojan Kugonič** poda v imenu Nadzornega odbora odgovore g. Krneži glede odškodninskega sporazuma med Rudolfom Vrčkovnikom in Občino Šoštanj. Vprašanja so bila naslednja:

- Po kakšni metodologiji je bil narejen odškodninski izračun za 13 MIO SIT, ki jih je dobil g. Vrčkovnik?
- Zakaj je prišlo do zamude pričetka gradnje servisa?
- Ali so bili upoštevani prihodki oškodovanca iz prejšnjih let?
- Ali je dejavnost servisa ta čas mirovala?
- Kakšne so bile medsebojne obveznosti obeh strank pri menjavi zemljišča?

Bojan Kugonič pojasni: »V zadevi Vrčkovnik smo glede odškodnine dobili od občinske uprave pojasnilo, da metodologija o izpadu dohodka ni bila izdelana. Zahtevo je postavil g. Vrčkovnik in od zadeve ni odstopil. Obrazložil je s pojasnilom, da ima za izgradnjo vse pripravljeno, da z izgradnjo ni pričel prej, ker je imel septembra 2001 že zbrane ponudbe s strani izvajalcev in da je takrat bil tik pred podpisom pogodbe. Na zahtevo je razložil, da so se pričeli prvi pogovori o menjavi zemljišča v mesecu septembru 2001 in da je ves ta čas v zamudi z izgradnjo in posledično tudi že na škodi glede izpada dohodka. Brez izpolnitve te njegove zahteve ni bil pripravljen na kakršno koli menjavo zemljišča.

Do zamude gradnje je prišlo tudi zaradi tega, ker je takoj po začetku rušenja, aprila 2002, bilo to ustavljeno zaradi inšpektorja za okolje in prostor.

Ali so bili upoštevani prihodki oškodovanca iz prejšnjih let? Njegova dejavnost v tem času seveda ni mirovala. Seveda pa je sedaj z metodologijo težko dokazati, kakšna je bila škoda, ker tega objekta ni mogel zgraditi, oziroma koliko je na škodi, ker ni mogel delovati na novi lokaciji.

Kakšne so bile medsebojne obveznosti obeh strank glede zemljišča?

G. Vrčkovnik si je izgovoril poleg teh 13 MIO SIT pravico, da se mu povrnejo vsi povečani stroški temeljenja objekta, kar znaša 7.183.000,00 SIT zaradi nasutja terena na novi lokaciji in prav tako so se povečali stroški sanacije celotne parcele zaradi geoloških pogojev za 9.647.000,00 SIT. Sporazumno naj bi občina krila to slabšo

kvaliteto zemljišča.

Predmet pregleda te menjave in menjalne pogodbe je pregledalo Računsko sodišče, ki ni imelo nobene pripombe.

Obe zemljišči sta enakovredni tako glede površine kot same lokacije. Iz lokacijske informacije je razvidno, da sta bili obe zemljišči predvideni za gradnjo. Tudi v tej točki Občina Šoštanj ni naredila nobenega prekrška.

Nadzorni odbor je pregledal tudi poročilo šolskih prevozov za leto 2004, kjer ni imel posebnih pripomb. Povišanje stroškov za leto 2005 pa je upravičeno zaradi uvedbe devetletke in uvedbe dodatnih rednih prog.

Nadzorni odbor je obravnaval pobudo za najem posojila za pospeševanje razvoja malega gospodarstva.



Kdo je potegnil kratko? Občina ali Vrčkovnik?

Do 15. 10. 2004 so se prijavi naslednji kandidati: Krekova banka in Ljubljanska banka.

Komisija za razvoj malega gospodarstva je izbrala Krekovo banko, ker je bila najbolj ugodna.

V bodoče pa želijo več sodelovanja med občinsko upravo in komisijo za razvoj malega gospodarstva, želijo poslati več ponudb različnim bankam in s tem malemu gospodarstvu nuditi čim boljše obrestno mero. Kar se pa tiče poročila nadzornega odbora glede zaključnega računa za leto 2004, pa bodo še povedali.

**Vojko Krneža** v uvodu vse prisotne lepo pozdravi. V nadaljevanju želi najprej razpravljati o podani točki nadzornega odbora glede zamenjave zemljišča za izgradnjo nove osnovne šole in telovadnice med Vrčkovnikom in Občino Šoštanj. Najprej želi imeti to obrazložitev v pisni

obliki. Želi imeti vso dokumentacijo, zapiske in zakonske dele v pisni obliki, ker se z odškodnino v takšni višini ne more strinjati. Pri teh menjavah zemljišča je bilo precej neodkritosti in posledično imamo sedaj tudi težave glede denarja za novo telovadnico. Vse to so posledice takšnega ravnanja. Najbolj enostavno je reči, da sta zemljišči enakovredni. In iz teh enakovrednih zemljišč je potem prišlo cel kup stroškov. Misli, da so bile pogodbe sklenjene na škodo občinskega proračuna oziroma davkoplačevalskega denarja. Trdi, da smo sedaj priče, da gradnja objekta še vedno stoji. Če bi vse te zadeve držale in bi bili vsi ti odškodninski zahtevki upravičeni, potem bi novi servis Vrčkovnik že obratoval.

Če bi bili vsi plani in vsi načrti pošteno narejeni, potem bi se strinjal s 13 MIO SIT odškodnine, vendar ni bilo nikjer povedano, kakšna meto-

dologija je bila za to uporabljena. G. Krneža kot oškodovanec ve, kaj vse je moral predložiti, da je lahko zahteval odškodnino.

Pričakuje pisno obrazložitev, kako se je ta zadeva odvijala, in trdi, da bo potrebno razjasniti še nekatere stvari.

Njegova prva pobuda je posledica sestanaka glede tresenja tal. Sestanek je vodil župan. Prisotnih je bilo polovica svetnikov, nekaj novinarjev in občanov Občine Šoštanj, ki so prestrašeni in pretreseni predvsem zaradi škode, ki jo povzroča to tresenje. Pravi, da je v preteklosti predlagal, da bi to točko redno uvrstili na dnevni red, vendar ni bilo posluha, da bi pod to točko sprejeli konkretne sklepe. Na tem sestanku je bil tudi presenečen nad 800 MIO SIT, ki naj bi jih Premogovnik Velenje nakazal Občini Šoštanj. Zanimalo ga je, če je ta denar nakazan iz naslova od-



govornosti povzročene škode na objektih. To pa pomeni, da je to že dovolj argumentiran razlog, da se pomaga prebivalcem in oškodovancem Občine Šoštanj, da lahko gredo v tožbo zoper Premogovnik Velenje za nastalo škodo.

Predlaga, da se ta točka uvrsti na dnevni red prve naslednje redne seje in se povabijo predstavniki Premogovnika in dorečejo neke sklepe ter uvedejo telefonsko številko, kamor bodo prebivalci Šoštanja lahko javljali tresenje.

Na tej seji oziroma v tej točki dnevnega reda pričakuje, da bodo sprejeli sklep, ki bo vsaj zavezujoč za Premogovnik in da bodo svetniki dobili na vpogled pogodbo za odškodnino.

Župan pove, da je odprta brezplačna telefonska številka, kamor lahko občani javijo tresenje. Dvakrat mesečno bodo predstavniki Premogovnika Velenje na občini, da bodo lahko občani prišli in se dogovorili glede ogleda posameznih škod, ki bi nastale na objektih. Delo se bo izvajalo operativno. Pojasni, da se stvari že realizirajo, kot so bile dogovorjene.

**Matjaž Cesar** opomni svetnike na žalostni dogodek, ki se je zgodil leta 2003 v Občini Šoštanj, umor Majca. Pravi, da smo na dogodek kar pozabili, vendar pa v Šoštanju še zmeraj živimo s problemom predvsem mladih delikventov, ki občanom ne dovolijo, da bi se po Šoštanju mirno sprehajali.

Predlaga ustanovitev koordinacijskega telesa za varnost občanov in prebivalcev Šoštanja. To predlaga zato, ker je bilo kar nekaj občanov

in prijateljev na sprehodu skozi Kajuhov park verbalno napadenih s psokami. Prišle so tudi pritožbe godbenikov Zarje (g. Živkovič) o verbalnih napadih mladih ljudi v večernih urah pri glasbeni šoli. V času miklavževanja, ko so se vračali v kulturni dom, so bili napadeni s hladnim orožjem. Policija je bila o vsem tem obveščena. Prav tako tudi preiskovalni sodnik, ki je bil na kraju napada, ki se je zgodil pred lokalom Ippon in pred novim letom na Cankarjevi ulici. Mladi iščejo konflikt brez vzroka. Presegli so že vse normalne meje obnašanja, zato poziva, da kot Svet Občine Šoštanj damo vedeti, da nam ni vseeno. Potrebno bi bilo ustanoviti komisijo, ki bi se ukvarjala s temi problemi in sodelovala s policijo. Problem ni samo droga in divjanje po cestah, ampak tudi napadi na občane. Dajmo jim jasno vedeti, da nam ni vseeno in da takšna dejanja niso zaželeni.

**Cvetka Tinauer** se naveže na dialog s predsednikom uprave Premogovnika Velenje g. Dervariča na sestanku glede tresenja tal. Rekla je, da so bile njene izjave v javnosti in 'na ulici' napačno interpretirane, zato je dala pobudo, naj se njenih izjav ne komentira več in naj se ne obrača njenih besed.

**Mirjam Povh** – direktorica občinske uprave – je odgovorila glede sofinanciranja nove osnovne šole s strani Premogovnika Velenje. 800 MIO SIT je občina prejela kot odškodnino za nastalo škodo na objektu osnovne šole Bibe Roecka. To je jasno razvidno iz pogodbe, tudi v proračunu

pa je navedeno, da gre za namenska sredstva.

**Vojko Krneža** se v svoji pobudi navezuje na sklep o sežiganju kostne moke. Pravi da se je glasovanja vzdržal, in želi, da občina naroči analizo o zdravstvenem stanju občanov. Tako bo v prihodnje imel dobro izhodišče za razne odločitve pri ekološki problematiki.

**Peter Radoja** posreduje pobudo članov Moto kluba Netopir, in sicer prosijo za ukinitve najemnine na Koroški cesti 2 v Šoštanju.

Pove še, da bi morali enkrat doreči, kaj je z najemninami društev v naši občini. Ali morajo plačevati najemnino? Večina društev teh najemnin nima in meni, da je prav, saj s svojim delom veliko doprinesejo življenju in utripu občine.

Zato daje predlog, da se jim ta najemnina ukine.

**Mirjam Povh** – direktorica občinske uprave – odgovori na predlog g. Radoja.

Društvo že ima znižano najemnino, zakonodaja pa lokalni skupnosti prepoveduje brezplačno oddajo v najem, razen če bi se ugotovilo, da je to v širše javno dobro, kar v tem primeru ne moremo trditi.

Župan zaključi razpravo in se vsem zahvali za njihovo prisotnost in sodelovanje. Ker pa je pustni čas, upa, da se vidijo na pustnem karnevalu, in zaključi 16. redno sejo.

Seja je bila zaključena ob 13. uri.

## Slovenska nacionalna stranka

V Šoštanju se je nedavno ustanovil občinski odbor SNS, ki ga vodi Marijan Vrtačnik. Dogodka se je udeležil tudi predsednik stranke Zmago Jelinčič.

"V svojem statutu je stranka zapisala, da svojo programsko usmeritev oblikuje skladno



Zmago Jelinčič je skrbno prisluhnil težavam šoštanjskih pripadnikov SNS.

z zahtevami družbenega razvoja. Okvirni program Slovenske nacionalne stranke se stalno nadgrajuje in posodablja v povezavi s političnimi in parlamentarnimi dogodki ter dogajanjem. Zadnje spremembe in dopolnitve so bile sprejete na 6. kongresu Slovenske nacionalne stranke, 23. septembra 2000 v Sežani.

Delovanje Slovenske nacionalne stranke temelji na konstruktivnosti, kar pomeni podpiranje vseh tistih projektov, ki gredo v korist slovenski družbi, slovenski državi in širše slovenski naciji, ne glede na to od kod pobuda oziroma projekt izhaja. Kot laična stranka je SNS protiklerikalna stranka, ki se dosledno zavzema za spoštovanje 7. člena Ustave, ki pravi, da so verske skupnosti ločene od države. Slovenska nacionalna stranka svoja politična načela temelji na svobodomiselnih, narodnoosvobodilnih in nacionalno prebudnih težnjah slovenskega naroda v zgodovini, še posebej pa na pridobitvah partizanskega narodnoosvobodilnega boja v II. svetovni vojni. Ideološka in politična nazorska kontinuiteta stranke izhaja iz prve protifašistične organizacije TIGR

(1927), preko narodnoosvobodilne borbe v II. svetovni vojni in se preko odločitve slovenskega naroda o samostojni državi nadaljuje v izgradnjo moderne, demokratične in socialne države. Pri tem upošteva in spoštuje pridobitve obeh gibanj ter njune uspehe kot kontinuiteto neprekinjene gradnje vseh let od 1927 do danes, s posebno hvaležnostjo pa se ozira na delo vseh Slovencev in Slovenek v obdobju od osvoboditve do osamosvojitve v času odpovedovanja, graditeljskega zagona in prostovoljnih delovnih akcij, kar vse je postavilo temelje za današnjo Slovenijo. Glede na svoje politične nazore in izhodišča Slovenska nacionalna stranka ne pristaja na brezumno divjanje pri vstopanju v Evropsko unijo, opozarja na pasti in nevarnosti priključitve in s treznostjo in razumom dovoljuje edini možni vstop na osnovi enakopravnega partnerskega odnosa."

Katero od teh programskih usmeritev bo občinska organizacija SNS obravnavala prednostno, bomo še videli.



# Ustanovljena Naravovarstvena zveza Smrekovec

**V Šoštanju so letos že drugič priredili okroglo mizo o problematiki ohranjanja Smrekovškega pogorja. Prvo je v lanskem januarju organiziralo Planinsko društvo Šoštanj, organizator tokratne pa je bila projektna skupina civilne iniciative. Udeležence so seznanili s svojim delovanjem in uresničitvijo ciljev, sprejetih lani.**

Pogovor je vodil Bojan Rotovnik. Na kratko je ponovil sklepe lanskega srečanja in njihovo uresničitev, nato pa pozval k razpravi goste z različnih področij, ki se srečujejo s problematiko ohranjanja narave. Kot vodja projektne skupine je spregovorila Martina Pečnik. Na kratko je orisala delovanje skupine, ki je rodilo že prve rezultate. Najvidnejši rezultat je izdaja zloženke o Smrekovcu, ki jo je financirala nizozemska vlada. Izdelali so svojo spletno stran, želijo pa si posneti tudi film o Smrekovcu. Problemi v zvezi z varovanjem narave strmo naraščajo, kar je še posebej zaskrbljujoče na tako občutljivem območju, kot je smrekovško. Premalo se zavedamo, da tukaj raste nekaj endemitskih rastlin in so najbogatejša rastišča divjega petelina v Sloveniji, če ne kar v celotnih Alpah. Na to problematiko se je navezal član Lovske družine Smrekovec, revirni vodja in lovski čuvaj Anton Časl. Že lani so lovci opozarjali na promet in hrup, letos pa opažajo, da bo rastišče velikega petelina na Kalskem grebenu verjetno ugasnilo. Ta ptica potrebuje za svoj obstoj stare smrekove gozdove z jasami, predvsem pa potrebuje mir. Sami lovci lahko naredijo malo. Najbolj pomembno je osveščanje javnosti, predvsem lokalne, zato je Lovska družina Smrekovec soustanovitelj nove zveze.

Vse več kršitev odredbe o prepovedi prometa v naravnem okolju zaznavajo tudi na Policijski postaji Velenje. Predstavniki za šoštansko območje Zoran Stojko je povedal, da je prekršek treba dokazati na kraju samem. To je skoraj nemogoče že zaradi oddaljenosti, saj je čas od javljanja do prihoda na kraj predolg, pa tudi zaradi pomanjkanja sredstev in moštva. Poleg tega motornih sani v Sloveniji ni potrebno registrirati, torej ni evidence.

Razpravi se je pridružil oskrbnik koč na Smrekovcu Viktor Povsod - Fika in dejal, da se stvari vendarle premikajo in da je bilo z motoriziranim prometom v zadnjem času malo bolje. To še posebej, ker so nekateri lastniki motornih sani odkrili zimske terene v drugih republikah bivše Jugoslavije. Težave so še vedno z nevestnimi nabiralci gozdnih sadežev, zlasti pa s tistimi, ki kampirajo v bližini koč, saj tam ni niti sanitarij. Problem je tudi v tem, da je koč skoraj na tromeji občin in je težko ugotoviti, na ozemlju katere občine se prekršek dogaja. Kršitelje prijaviti pristojni policijski postaji je težko. Mnenja je, da bi veliko pripomogla zapora sedanje ceste do koč, kamor bi se dalo samo peš.

Spregovorili so tudi predstavniki Zavoda za varstvo narave Celje. Povedali so, da je na Smrekov-



Foto: M. L.



Foto: M. L.



Foto: M. L.



Foto: M. L.

škem pogorju ožje varovano področje že dvajset let, sedaj pa je to območje Nature 2000. To pomeni, da Zavod za varstvo narave Celje daje mnenje k posegom v prostoru, vendar pa gradnje tukaj niso glavni problem. Največji problem je promet in nabiralništvo. Veliko malomarnih nabiralcev se ne drži nobenih odredb o nabiranju, s hrupom plašijo živali, smeti pa odmetavajo vsepovsod.

Šoštanski župan Milan Kopušar je povedal, da bodo v občini do leta 2007 sprejeli prostorski načrt, v katerem bodo na novo ovrednotili tudi Smrekovec. Imel je nekaj neformalnih dogovorov z ostalimi župani s tega območja, do srečanja pa še ni prišlo. Predstavniki Zavoda za gozdove

Območna enota Nazarje, KO Šoštanj, Milan Pogorelnik je omenil, da gozdarji dobro sodelujejo z lastniki gozdov in lovci. Tako se dogovarjajo za izdelavo gozdnih vlak in čas sečnje, ki je najmanj moteč za naravno okolje.

Na okrogli mizi sta bila tudi inšpektor Jože Zvir iz Mozirja in glavni republiški inšpektor za gozdarstvo in kmetijstvo Bojan Vomer. Ta je poudaril, da je kršilce težko dobiti na kraju samem, vendar pa inšpektorat izvaja razne akcije nadzora, v katerih so v preteklem letu zabeležili 34 prekrškov, osem prijav sodniku za prekrške, izrekli so štirinajst mandatnih kazni. Žal, so kazni nizke in kdor si lahko kupi motorne sani, lahko plača tudi kazen. Letos nameravajo s temi akcijami nadaljevati.

Milan Kretič, oskrbnik doma na Slemenu je dejal, da tudi planinci dostikrat onesnažujejo naravo s hrupom pa tudi s smetmi, saj te ležijo ob vseh poteh. Po njegovem mnenju pri ohranjanju živalskega in rastlinskega sveta pozabljamo na vode. Smrekovško pogorje je velik bazen čiste pitne vode, ki postaja vse bolj tudi prostor za odmetavanje odpadkov. S tem prav tako ogrožamo živi svet okrog sebe. Čista pitna voda je dragocenost, ki jo še premalo cenimo.

Tudi Štefan Szabo, šoštanski podžupan, se je pridružil mnenjem predhodnikov in rekel, da bodo na občini posebno pozornost namenili tem temam. Zinka Moškon, Planinsko društvo Šoštanj, je izjavila, da na reševanje težav gleda z optimizmom, Damjan Kljajič pa se je vprašal, zakaj se hodijo v naše kraje izživljati motoristi iz sosednjih držav, doma pa tega ne smejo. Kaj je tisto, kar jim vandalsko početje prepoveduje tam, pri nas pa ne.

V imenu PD Velenje se je oglasila Irena Berložnik in povedala, da se bo velenjsko društvo gotovo pridružilo novo nastali zvezi. Za svoje člane pa bodo priredili predavanje o tematiki z okrogle mize.

Miran Čas je prikazal nekaj grafikonov in fotografij ter povedal, da se že dalj časa ukvarja z raziskovanjem biotske raznolikosti v pogorju, kjer so s sodelavci povsem na novo odkrili nekatere rastline in celo nekaj nevretenčarjev (metulji, hrošči).

Vsi udeleženci so se strinjali, da rezultatov ni mogoče pričakovati čez noč, zato ne bi smeli biti prehitro razočarani. Potrebno je delovati dolgoročno, še posebej pri izobraževanju mladih. Pomembno je namreč, da ohranimo to, kar imamo, saj so ponovne naselitve in zasaditve veliko dražje in je uspeh vprašljiv.

Marija Lebar



## Na pragu šestdesetletnice

**D**ruštvo upokojencev ima sedež na Trgu bratov Mravljak v Šoštanju in tam smo jih poiskali v zvezi z minulim občnim zborom. Tajnik društva Stane Mazej in blagajničarka Alojzija Turk sta bila sredi dela, ki ga nalaga društvo in dejavnost v zvezi z njim. Ker so imeli pred kratkim skupščino (18. 3.), smo dobili zajeten kup podatkov, ki nakazujejo obsežen program in številne aktivnosti v okviru društva. Pa poglejmo, kako deluje Društvo upokojencev Šoštanj in kaj so sklenili na skupščini.

Že iz dnevnega reda skupščine smo povzeli, da je društvo naredilo bilanco za nazaj, se preštelo, poslušalo različna poročila ter potrdilo program dela za leto 2005.

Njihov sestanek so obiskali tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, Ana Roza Hribar, predsednik MZDU Hubert Mravljak ter predsedniki drugih društev. Delovni predsednik je bil Jože Rebernak, ki je skrbel za potek in dosledno izvrševanje poslovnika skupščina.

Poročilo predsednika DU Šoštanj Leopolda Kušarja je bilo obsežno in je nakazovalo, da je društvo izpolnilo plan za leto 2004 na področju kulturne, razvedrilne in športne dejavnosti. Za najpomembnejše delo, ki so ga lani uspešno zaključili, pa štejejo pokrite strehe doma društva.

Iz poročil po posameznih sekcijah pa lahko povzamemo:

Pri kulturni dejavnosti je najširše delovanje MePZ, ki šteje 41 članov in ima za seboj kar 13 nastopov, od tega 9 samostojnih koncertov. Predsednik zbora je Rudi Vrčkovnik, vodi pa ga Alenka Mlinšek.

Literarni krožek vodita zakonca Hudomal iz Raven, sodelujejo pa na več prireditvah. Pri razvedrilni dejavnosti so se upokojenci udeleževali različnih izletov in družabnih srečanj. Za športno dejavnost pa je podal poročilo referent Zvonko Tonkli. Aktivnemu delovanju upokojencev ni oporekati, saj delujejo šahovska sekcija pa smučarska, strelska, balinarska, odbojarska, ribiška, kegljaška, namiznoteniška ter sekcija pohodništva in ruskega kegljanja.

Poleg tega se upokojenci družijo pri krožku ročnih del. Poročila predsednikov pododborov, ki jih je 8, so se navezovala na skupno delo pa tudi na aktivnosti v pododborih. Poročilo tajnika društva Staneta Mazeja je bilo še posebej natančno. Iz njega je razbrati, da je bilo na dan 31. 12. 2004 v društvo včlanjenih 1297 članov, od katerih se jih je na novo včlanilo 51. Najstarejša članica društva je stara 97 let (Antonija Novak), spominske listine pa so ob 35-letnici zvestobe prejeli Slavka Gušić, Rozalija Kešpret, Marija Meh, Anton Srebre in Henrika Zavasnik. Kar 170 članov je v preteklem letu praznovalo okrogle obletnice rojstva.

Priložnosti in dejavnosti društvu upokojencev torej ne manjka, poleg tega so si zastavili obširen plan dela za leto 2005, ki zajema: sodelovanje z vsemi organizacijami in društvi v občini, podpora stranki upokojencev, skrb za rekreativno dejavnost, družab-

no in kulturno življenje ter izlete, pomoč članom in reševanje stanovanjskih problemov, obiskovanje bolnih članov, sodelovanje na tekmovanjih in udeležba zaključka tedna upokojencev na Rogli. Omeniti pa velja, da praznuje društvo naslednje leto 60 let delovanja, kar bodo gotovo primerno obeležili.

Milojka Komprej

## V Skornem so rekli

**V**duhu ohranjanja zgodovine je tekel občni zbor KO ZB Skorno - Florjan, Bele Vode, ki so ga začeli s kulturnim programom - nastopom Ivana Kneza s pevkama. Nato so pregledali preteklo poslovanje in načrtovali tudi naprej. Sedemdesetim članov, kolikor šteje ta KO, so na dan občnega zbora dodali še nekaj novih imen, vsi skupaj pa bodo delovali še naprej v duhu ohranjanja zgodovine narodnoosvobodilnega boja.

»Resnica je, da so se naši domoljubi borili za svoj narod,« je na občnem zboru Zveze borcev KO Skorno - Florjan in Bele Vode poudaril predsednik KS Skorno - Florjan dr. Valter Pirtovšek in se s tem pridružil mnenju, da je izkrivljanje resnice o NOB nepotrebno in odveč narodu, kot je slovenski. Predsednica KO ZB tov. Ana Vrabčič pa je podala izčrpno poročilo za lansko leto in predstavila načrte, ki bodo usmerjeni v ohranjanje pomena NOB.

Občni zbor je pozdravil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, ki je pohvalil govor predsednice in vse zbrane povabil tudi na letošnje praznovanje 60. obletnice podpisa kapitulacije v Topolšico meseca maja.

Župan je izkoristil priložnost za kratko osvetlitev dogajanja okoli nove šole in zanikal dezinformacije o naselitvi Romov v prostorih šole Bibe Roeka. Občnemu zboru se je pridružil tudi tov. Povše, predsednik območnega združenja borcev Velenje in s svojo besedo še podkrepil duh zgodovine in dogajanja 2. svetovne vojne.

Ker pa je občni zbor nekako sovpadal tudi z datumom osmega marca, je delovni predsednik Anton Berložnik srečanje zaključil s čestitkami za praznik žena.

Milojka Komprej

## Cigler v Mozirju

**M**edtem ko intenzivno poteka razdelitev Slovenije na več pokrajin, nekakšna prisilna regionalizacija (v kateri se prvič uradno prepozna tudi Šaleška regija), so v Mozirju, prestolnici sedanje Upravne enote Mozirje (ki bo po novem le še izpostava), pohiteli z izgradnjo zgradbe Upravne enote in Občine Mozirje.

Ob TUŠ-evi blagovnici, ki je skorajda že strla vse ostale prodajalce, bo v poslovno-upravnem središču pod Brezjem (poleg odlične gostilne »Pr pek«, ki že veselo obratuje) zrastle še več objektov. Osrednjega, dom politike in lokalne uprave, gradi znani gradbinec



Foto: Marija Miklavc

**Pohiteti je treba, preden kdo ugotovi, da je treba ni ...**

»Cigler« iz Raven pri Šoštanju. Zgradba raste kot za stavo, saj gradbince, kot vedno, priganja rok vselitve - letošnje vesele jeseni.

J. M.

## Zdaj pa je tega dovolj ...

je bilo pred dnevi razumeti velenjskega župana ... Srečka Meha, ko je ob srečanju gospodarstvenikov, politikov in ekologov izrekel dobrodošlico ministru za varstvo okolja (le-ta je zamudil na srečanje zaradi prometnih zastojev za debelo uro) dr. Janezu Podobniku. Meh je menil, povzeto, da se do države ne da izvajati nobene politike, če vsaka vas zase, vsaka krajevna skupnost in vsaka politična stranka navidezno lobira s strankarskimi prvaki ali ministri, občine in njeni organi pa ostajajo osmešeni in brez prave moči. V Vinski Gori so se pogovarjali o šolstvu v Šaleški dolini, gospodarska in obrtna zbornica sta se dogovarjali s predstavniki gospodarstva o nameravani pomembni turistično promocijski prireditvi na mednarodni ravni, v Škalah pa so obravnavali pereča vprašanja ekologije in škode po rudarjenju. »Če ne potrebujete občin,« je menil velenjski župan, »prav. Meni pa se zdi, da smo za reševanje vprašanj, kot je moderna cestna povezava Dravograd-Velenje-Celje-Ljubljana tudi povezani še zelo šibki. Nič nimam proti ekološkemu dinarju, ki ga prejema Občina Šoštanj, prav pa bi bilo, da bi se zavzemali za veliko večjo odškodnino za prizadeto, degradirano okolje ... in po krajevnih skupnostih ne bomo nikoli uspeli zadostiti pogojem nove regije, če si jo resno želimo in jo potrebujemo ...«

J. M.



Foto: VIDEO & PRESS

**Takoj po svojem nastopu je Srečko Meh okaral »soliste« še za medije!**



# Informacije v prostoru

Edi Vučina

**Prebujajoča se narava predstavlja lepo priložnost, da se iz zimskega spanja prebudimo tudi sami. Svet se hitro spreminja in včasih potrebujemo kakšen šok, da se naše misli, ki se raje pasejo v iluziji nostalgичne preteklosti, zavedo krute sedanjosti. »Dobro jutro« torej kličem vsem, ki še niso dojeli, da smo del pravnega sistema EU, da ste sami (ne več država) odgovorni za svojo in usodo vaših potomcev in da ste soodgovorni za vse, kar se dogaja v vašem okolju. Zdi se, da v naši zaprti delno potopljeni, precej zastrupljeni a še vedno lepi dolini živi kar nekaj ljudi, ki jih bo potrebno prebuditi iz kolektivnega sna socializma, sicer lahko prespijo ključne spremembe in potem začudeno ugotovijo, da so pristali na smetišču zgodovine.**

Idejo za tokratno temo sem dobil kar na konferenci o družbeni odgovornosti, ki jo je na svetovni dan vode organiziralo društvo za kakovost in ravnanje z okoljem v Velenju. Ker je velika večina sodelujočih dejavna skozi gospodarstvo Šaleške doline, je bila to priložnost, da se skozi razumevanje trenutno popularnega pojma DRUŽBENA ODGOVORNOST oceni odnos do lokalnega okolja tistih, ki razpolagajo z vzvodi moči. Po pričakovanju je bilo možno ugotoviti, da se pogled predstavnikov v svet usmerjenih družb razlikuje od tistih, ki delujejo v okviru naše doline oz. države.

Če je na primer v izvoz usmerjeno GORENJE politiko EU in njen odnos do okolja vzelo za svojega in je na neprestano dvigovanje zavesti o pomenu varstva okolja dobro pripravljeno, za lokalna energetska podjetja to ne moremo trditi. Kako si bi lahko sicer razložili ugotovitev predstavnika premogovnika, da »temeljno nevarnost« za premogovnik predstavlja sprememba zakonodaje. Zakoni in ostali predpisi, ki v bistvu predstavljajo voljo družbe v kateri trenutno živimo, za premogovnik ne predstavljajo usmeritev, ampak nevarnost? Je torej tako podjetje še lahko družbeno odgovorno, če se zaveda, da je njegovo delovanje v nasprotju z voljo družbe, v kateri deluje?

Seveda so postavljena vprašanja zgolj retorična, saj nam je vsaj Šoštanjčanom jasno, da se bivši elektro-energetski kombinat ni ukvarjal z trajnostnim razvojem, družbeno odgovornostjo in podobnim sodobnim temam. Problem je namreč v tem, da tudi v prihodnje ni zaznati miselnega preobrata, ki bi bil za razvoj te doline zelo dobrodošel. Z ustanavljanjem številnih ne najbolj uspešnih hčerinskih podjetij se rudarji poizkušajo delno preusmeriti, a zmanjšanje stroškov v smislu večje produktivnosti »velenjske odkopne metode« oz. konkuriranje ostalim energetskim virom, je še vedno glavni cilj, pri katerem trmasto vztrajajo.

Da bi lahko tudi v ekološko zaostrenih razmerah tekmovali z okolju prijaznejšimi oblikami pridobivanja energije, bo potrebno tehnološko prilagoditi tudi TEŠ. Napovedani »blok 6« bo torej poskus, da bi podaljšali životarjenje premogovnika, s tem pa tudi najverjetneje nadaljevali ekološko agonijo naše doline. V občinskih prostorih si v teh dneh (javna razgrnitev sprememb ureditvenega načrta industrijske cone TEŠ se konča 11. aprila) še lahko ogledate načrte za priključitev elektrarne na okolju prijaznejši zemeljski plin. A slednji bo žal služil predvsem za izvedbo kombiniranega procesa, ki bi naj izboljšal izkoristek »bloka 5«. Dobro, že kombinirana raba plina in premoga naj bi pozitivno vplivala na okolje (manj CO<sub>2</sub>). Pa se vam ne zdi, da bi lahko, preden se energetiki odločijo za gradnjo bloka 6 na premog, le preverili, kako bi to sprejeli mi, ostali Šoštanjčani, ki ne delamo v energetiki? Bo lokalna skupnost še primeren okvir za javno razpravo, ali bo zgolj nepomemben subjekt, ki ga energetski lobi uporablja le še za posredovanje že sprejetih odločitev?

Mimogrede, o sosežigu nevarnih odpadkov na omenjeni konferenci o družbeni odgovornosti ni bilo govora, tudi v predstavljeni razvojni strategiji termoelektrarne sosežig ni omenjen. TEŠ je lanskega maja državo »družbeno zelo odgovorno« zaprosil, da bi poleg lignita v peč lahko vrgli še nekatere nevarne odpadke. Kar nekaj mesecev je trajalo, da so konec leta na agenciji RS za okolje le izdali delno OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE, ki je zajemalo 40.000 t mesno perne in nevarne mestno kostne



moke letno, za sosežig gudron-solidifikata pa »ni bilo mogoče razjasniti vseh dejstev in okoliščin«. Župan, ki je bil o izdaji dovoljenja obveščen, pa je očitno želel, da že izdano dovoljenje potrdijo še poslušni svetniki in tako postanejo »družbeno soodgovorni«.

Zanimivo, država bi TEŠ-u dovolila sosežigati odpadke vsaj za pet let, a tega ni mogla, saj elektrarna že zdaj obratuje na podlagi izjemnega dovoljenja za prekoračitev mejne vrednosti za dušikove okside (NO<sub>x</sub>), ki poteče 1. 1. 2008. Toliko, da boste seznanjeni, TEŠ ves čas obratovanja »odgovorno« prekomerno (presežene so mejne vrednosti emisije snovi v zrak) onesnažuje naše okolje. Občasna prekoračitev prekomernega onesnaževanja se kljub čistilnim napravam pojavlja tudi pri emisijah žveplovega dioksida (SO<sub>2</sub>). Me prav zanima, kakšni bodo rezultati meritev dioksinov in furanov, dveh relativno novih nevarnih snoveh o katerih se tudi v EU vedno več govori.

Da zaključim družbeno odgovorno, vam bralcem polagam na dušo eno od misli omenjene konference. Vsi smo odgovorni za okolje v katerem živimo, zato ne čakajte da bodo nekakšni »zeleni« (jih itak ni več) namesto vas skrbeli za vaše zdravje. Ko bomo enkrat podobni Trbovljam, nam bo ostala le še selitev v kakšno okolju prijaznejšo dolino z družbeno odgovornejšim županom.



## Ohranitev folklorne

Kulturniki Raven so se v soboto, 5. marca, ozrli malo nazaj in pogledali tudi naprej. Čutiti je bilo ustvarjalnega duha, ki se je še stopnjeval preko poročil posameznih sekcij. V kraju, kot so Ravne, kjer je prebivalstvo kljub podeželju pretežno zaposleno, je društvo neverjetno složno in delovno. Ne samo da je celota prepoznavna v Občini Šoštanj, ampak so nadgradnja še posamezne sekcije, ki nastopajo v kraju in širše. Moški pevski zbor, ki bo letos zaokrožil kar 30. obletnico delovanja, dramska sekcija, recitatorski krožek, harmonikarji in tako imenovani »štrajharji« dajajo pečat kulturnemu dogajanju. Na občnem zboru pa se je že tako pestri dejavnosti pridružila še sekcija ravske godbe. Kar niti ni nenavadno, saj je v šoštanskem pihalnem orkestru toliko Ravenčanov, da jim ni problem zbrati pravo godbo v malem kar v Ravnah. Želja ravskega KUD pa je vrnitev folklorne skupine v kraj. Društvo gospodari sicer s skromnimi sredstvi, a z veliko vloženega dela, ki ga uspešno koordinira predsednik društva Peter Obšteter. Ta je potem, ko je predal vodenje občnega zbora Ivanu Toplišku, z zadovoljstvom poudaril, da tudi v letu 2005 računa na člane, zahvalil se je ostalim društvom za pomoč in sodelovanje ter poudaril tudi pomen podružnične osnovne šole v kraju. Dobro pa je sodelovanje s krajevno skupnostjo in Občino Šoštanj. S strani občine se je zbora udeležila pomočnica župana za družbene dejavnosti Alenka Verbič, ki tudi sicer sodeluje s posameznimi društvi v lokalni skupnosti.

Z načrti za naprej in v prijetnem druženju so člani zaključili zbor tudi s sprejetjem dveh novih članov v svoje, že tako številčne vrste, saj je članov kar 62.

In po čem se še posebej odlikuje društvo? Prav gotovo je največji zalogaj vsakoletna obletnica pohoda XIV. divizije v Osreških pečeh, kjer na svečanosti sodelujejo ravnski moški pevski zbor, recitatorji, šolarji, harmonikarji in najbrž smo še koga pozabili. Vedno pa dostojno poskrbijo za to, da se prazniki praznujejo tudi s kulturnim navdihom.

Milojka Komprej

## Občni zbor Kulturnice Gaberke

Tudi letošnji občni zbor Kulturnice se je tako kot prejšnji zgodil v mesecu februarju. Se je pa na tem občnem zboru odločalo o vodstvu društva. Člani društva so bili enotnega mnenja o tem, da je delo predsednika in članov upravnega odbora še vedno zelo usklajeno in »garnitura« bo tako ostala ista še nadaljnja štiri leta. Delo preteklega leta je bilo predstavljeno v lanskim Listih, zato s tem ne bom zgubljal besed. Na kratko pa vam bom predstavil plane dela za leto 2005. Zagotovo je največji projekt, ki ga izvajamo s pomočjo Zavoda za spomeniško varstvo Republike Slovenije in Občine Šoštanj, popolna obnovitev Ravljene kovačije in postavitve novega jezua na Velunji v bližini te kovačije. Večletna »papirnata vojna« za vsa dovoljenja se bje



Med zaslužnimi člani Kulturnice je bil letos tudi Milan Kopušar.

že nekaj let, a na srečo se že bliža njen konec. Tako lahko že to leto pričakujemo začetek gradbenih del. Drugi večji projekt, ki nas čaka, pa je selitev in postavitev kozolca, ki nam ga je podaril Premogovnik Velenje, in sicer na lokacijo starega gasilskega doma v Gaberkah. Skozi vse leto bomo izvajali številne dejavnosti, s katerimi bomo poskrbeli za kulturni utrip kraja, pozabili pa ne bomo tudi na skrb za lepoto kraja in njegovo turistično prepoznavnost. Veliko truda se bo vlagalo predvsem na gledališkem področju, naš kraj pa že sedaj marsikje v Sloveniji poznajo preko številnih nastopov pevk Gaberški cvet. Ti se bodo nadaljevali tudi v tem letu. Čim bolj poglobljeno bomo začeli sodelovati s kulturnimi društvi iz ostalih predelov Slovenije in tudi Hrvaške. Trenutno imamo že navezane stike s Kulturnim društvom Miklavž pri Ormožu ter Kulturno-prosvetnim društvom Bazovica z Reke. Tudi letošnje poletje ne bo minilo brez tradicionalnih Kravjih dirk in priprave na to veliko prireditev so že stekle. Elektronski mediji so danes vse bolj popularni. Zato smo se v društvu odločili, da ne bomo zaostajali za časom in zato nameravamo v bližnji prihodnosti tudi mi naše delo predstaviti na svetovnem spletu.

A. Grudnik

## Materinski dan v Lokovici

V nedeljo, 20. marca, so se v dvorani Doma krajanov Lokovica zbrala dekleta, žene in matere. Posebej zanje so namreč sokrajani (pod zastavo DPM, Prosvetnega društva in Sveta KS Lokovica) ob materinskem dnevu pripravili pester kulturni program.

Možje, ki so člani lokoviškega moškega pevskega zbora, so svoje žene počastili z ubranim petjem, sledila je zahvala otrok svojim skrbnim staršem. Matere so razveselili z glasbo svojih inštrumentov, mislimi o mamah, ženah, življenju ... Vživeli so se tudi v zgodovinske vloge z dvora in na otroško pristrčen način uprizorili dramatizacijo Prešernove Turjaške Rozamunde. Mlada dekleta so svojo razposajenost izrazila še z modernim, energičnim plesom.

Po nastopu mladih umetnikov so matere in žene še poklepetale ob pecivu in kozarčku ter si ogledale razstavo doma izrezljanih izdelkov domačinke, gospe Rogelšek.

Da pa ne bi nikoli pozabile na svojo vrednost in na



Foto: A. Grudnik



Foto: J. K.

Foto: J. K.

to, da jih imajo drugi radi, so matere poleg rožice domov odnesle tudi sporočilce:

*Ženska je dom, je filozofija in energija.*

*Ženska je glasba, je iluzija, ljubezen in lepota.*

*Ženska je mir, je misel in mladost, je moč in modrost.*

*Ženska je nasvet, je pogum in poljub.*

*Ženska je prijatelj, je solza in sonce.*

*Ženska je sreča, je upanje ...*

**ŽENSKA JE ŽIVLJENJE!**

Jerica Koren

## Gorske rože

V četrtek, 27. marca, so se člani Turistično razvojnega društva Raztok iz Šentvida zbrali na prvem tečaju, na katerem so izdelovali različno cvetje iz krep papirja. Tečaja se je v Andrejevem domu na Slemenu udeležilo trinajst žensk iz Šentvida, Javorja, Razborja, Raven in Belih Vod. To staro umetnost obvladajo le še nekatere starejše ženske, ki ohranjajo tradicijo, da ob praznikih, kot je na primer velika noč, okrasijo snope.

Cvetje je bilo nekaj dni na ogled v Andrejevem domu, jeseni pa bodo tečaj ponovili.



Foto: Arhiv društva

M. K.



## Teševci pojejo Sloveniji

Oktet Teš, ki je znan tudi prek meja Šoštanja in celo preko velike luže, si je v letošnji zimski sezoni omislil slovensko pevsko pot. Z aranžmajem



Foto: Video & PRESS

različnih pokrajinskih in slovenskih ljudskih pesmi so fantje v različnih narodnih nošah vzbujali pozornost na svojem gostovanju in predstavljali prekmurske, štajerske, dolenske, belokranjske, gorenjske, rezijanske in druge pesmi ter običaje. V Gornjem Gradu (kjer smo jih pričakali listovci), v rojstnem kraju umetniškega vodje Mitje Venišnika, pa so v mesecu kulture pokazali najboljše. Zlahtni glasovi, pesmi iz zakladnice slovenske ljudske pesmi ... in kot je dejala ena izmed obiskovalk, krasni fantje, »ki jim tak žari obraz ...«

Jože Miklavc

## Med utopijo in skepto

Tak je naslov najnovejše knjige pesnika, pisatelja, prevajalca, urednika in politika Cirila Zlobca, ki jo je 16. marca predstavil v Kulturnici v Velenju. Knjigo esejev je izdal ob svojem skorajšnjem jubileju. Avtor ima navado, da ob vsaki okrogli življenjski obletnici izda knjigo in tako je tudi tokrat.

Ciril Zlobec bo v kratkem praznoval osemdesetlet-



Foto: M. L.

nico. Čilemu in polnemu energije teh let ne bi nihče pripisal, še posebej, če se ozremo na njegovo ne lahko življenjsko pot. Ko je pričel hoditi v šolo, je bila slovenska beseda strogo prepovedana in zapletlo se je že prvi šolski dan, ko deček ni hotel pozdraviti učitelja v italijanskem jeziku. Vendar je postal dober učenec in za nagrado ga je oče peljal v Trst. Ker ni bilo denarja za vlak, sta se v več deset kilometrov oddaljeni Trst odpravila kar peš. V hudi revščini pa je bilo treba paziti na čevlje, zato je deček pot prehodil bos. Dandanes si kaj takega

sploh ni mogoče zamisliti. Ko sta tako, s čevlji, obešenimi okrog vratu, prišla v mesto, je bil mali Ciril ves prevzet od imenitnih stavb. Motilo pa ga je, da so se mu otroci posmehovali in ga zmerjali. Ko se je pogovarjal z očetom, je pristopil oficir in dečku pljunil v obraz. V italijanščini mu je zavpil, da mu bo razbil gobec, če še sliši kako slovensko besedo. Otroek se je takrat na najbolj krut način zavedel, da je materina beseda tista, ki ločuje ljudi, in nikoli ni pozabil, kako preganjana je bila slovenščina. Prav zato se je tudi pridružil partizanom in se za lepo slovensko besedo dejavno bori že celo življenje.

V pogovoru je natresel še nekaj pretresljivih pa tudi veselih in komičnih prizorov iz svojega ustvarjalnega in političnega življenja. Pisatelj kritično gleda na današnjo potrošniško družbo, »ko človek toliko velja, kar plača«, kot pravi v svoji pesmi Prešeren. Moti ga tudi to, da v tujini merijo človeka po tem, kako številnemu in velikemu narodu pripada, in ne po tem, kakšne kvalitete ima on sam kot snujoče in ustvarjalno bitje.

S Cirilom Zlobcem se je pogovarjala pesnica Meta Kušar. Knjigarna in galerija Kulturnica je gotovo primeren ambient za takšna srečanja. Morda se njihove prireditve premalo pojavljajo v medijih in so po krivici zapostavljene. Ko boste naslednjič potrebovali darilo, se morda oglasite pri njih. V miru se lahko posvetite ogledu razstavljenih likovnih del, pogledate darilni program, ob prijetni glasbi pa popijete skodelico izvrstnega čaja. Na voljo imajo dobro izbiro knjig po dostopnih cenah, za bolj plitve žepne pa imajo vedno kaj po akcijskih cenah. Mesec april je mesec knjige, morda pa je to vzrok za obisk Kulturnice v Velenju.

Marija Lebar

## Srečanje članic

V gasilskih organizacijah posvečajo posebno pozornost delovanju žena v svojih vrstah. Članice Prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj redno sodelujejo pri vseh dejavnostih društva, nekaj dogodkov pa organizirajo same.

Tako so se v mesecu marcu, ki je posvečen ženam in materam, zbrale na sestanku.

Pogovorile so se o načrtih za tekoče leto. Prioriteta je vsekakor organizirati žensko tekmovno desetino in desetino veterank. Pogovarjale so se tudi o svojem družabnem življenju in sklenile, da se bodo pogostje srečevale. Zato bodo že v maju organizirale pohod, ki bo po svoji težavnosti primeren za vse članice.



Foto: M. L.

Referentka za žene pri PGD Šoštanj Urška Kočevar je vsaki podarila cvetočo lončnico, nato pa so se ob prigrizku povesele in pogovorile še o marsičem, kar tare sodobne ženske in gasilke.

M. L.

## Občni zbor Planinskega društva Šoštanj

Planinsko društvo Šoštanj šteje 335 članov. Zaradi tako velikega števila je težko doseči sklepčnost na občnem zboru. Zato je bilo 4. marca 2005 potrebno z uradnim delom počakati 30 minut. Med tem časom je MPZ iz Lokovice pod vodstvom Zdravka Zupančiča ogrel vse prisotne s himno slovenskih planincev, s pesnijo Oj, triglav, moj dom. Tudi drugi dve pesmi sta bili tematsko povezani s planinstvom.

Od gostov je nato spregovoril župan Občine Šoštanj Milan Kopušar. Poudaril je, da zelo dobro pozna aktivnosti PD Šoštanj, dobro delo članstva in še posebej številne prireditve, ki so potekale ob 100-letnici društva v letu 2004. Obžaloval je tudi, da PD ni bilo predlagano za občinsko priznanje, vendar na občini le vodijo postopke v zvezi s podelitvijo le-teh, potrdijo predloge, ne morejo pa predlagati. Pohvalil je dobro skrb za podmladek, akcijo Ohranimo Smrekovec. Zato so tudi v preteklem letu v proračunu planirali 1.000.000 sit sredstev za potrebe PD.

Predsednik PD Šoštanj Bojan Rotovnik je v pojasnilo dodal, da gre kritika na celotno lokalno skupnost, ki je prezrla delo PD. Zahvalil se je tudi za denarno podporo občine.



Foto: Dejan Tonki

Župan se med planinci počuti zelo domače.

Nato smo si prisotni ogledali film, ki je obudil spomin na vse pomembne aktivnosti društva v jubilejnem letu. To je bil hkrati tudi del poročila o delu v preteklem letu. Spomnili smo se začetka aktivnosti v januarju, ko je bila v Mestni galeriji Šoštanj predstavljena 13. številka Planinskega popotnika, nato okrogla miza na temo Ohranimo Smrekovec. V februarju je bil svečani občni zbor, na katerem so podelili kar 40 priznanj, med drugim tudi zlati znak PZS Evgenu Drvariču. Marca je bila odkrita spominska plošča na Kajuhovem domu, nekdanjem hotelu Avstrija, kjer se je vse skupaj pred 100 leti tudi začelo. Istočasno je bila v Kulturnem domu Šoštanj osrednja prireditev ob 100-letnici PD Šoštanj. Mlade smo animirali na Planinskem živzavu, izvedli



Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje in režijsko tekmovanje Mladina in gore na OŠ Bibe Ročka. Na pobudo občine smo se udeležili pohoda Od Kotelj do Belih Vod po literarni predlogi Prežihovega Voranca. Shod je bil pri svetem Križu. Registrirali smo Ravensko pot, tako da je sedaj v Registru planinskih poti. Sledilo je še več izletov. V slovenščini, nemščini in angleščini je izšla zložanka Ohranimo Smrekovec, oblikovali pa so tudi spletne strani. V Mestni galeriji Šoštanj je bila razstava starih fotografij in planinske opreme, v knjižnici pa razstava knjig s planinsko tematiko. Tako kot smo začeli praznovanje, smo ga v januarju tudi zaključili v Mestni galeriji Šoštanj z izidom Planinskega popotnika.

Film je izdelal Jani Napotnik.

Ogledu filma je sledilo poročilo predsednika PD Bojana Rotovnika, ki je dodal, kar na filmu ni bilo zabeleženo. Omenil je »mlajšega brata« Planinskega popotnika – Planinčeka, ki je prvič izšel ob 100-letnici. Poudaril je skrb za ohranjanje gorske narave, izid novega kartončka Trške in Ravenske poti, ureditev društvenega arhiva in arhiva zapuščine V. Kojca, urejanje plezališča v Florjanu, povečanje članstva v zadnjem 2-letnem mandatsnem obdobju od 262 na 335, povečano število vodnikov ...

V finančnem poročilu smo izvedeli za osemkratno povečanje prometa in za manjši primanjkljaj, ki pa ni zaskrbljujoč.

Poročali so še načelnik MO, načelnik markacistov, vodnikov, predstavnika planinskih sekcij Gaberke in Zlatorog, predstavnica projektne skupine Ohranimo Smrekovec. V ustanavljanju je Naravovarstvena zveza Smrekovec, nadaljevali pa bomo tudi z okroglimi mizami, zdaj z naslovom Kako ohranjamo Smrekovec.

Prisluhnili smo še poročilu NO in častnega razsodišča, ki nista imela veliko dela.

Za dobro opravljeno delo vseh organov PD Šoštanj smo se jim zahvalili in jim dali razrešnico.

Predstavili so se novi kandidati za vse organe. Naloga predsednika je bila zaupana dosedanjemu podpredsedniku Vladu Stropniku, podpredsedniško funkcijo pa je prevzel Milan Pogorelnik.

Na koncu uradnega dela je dosednji predsednik Bojan Rotovnik prejel srebrni častni znak PZS. Njegovo delo je bilo na tem področju od leta 1993 tako plodno, da je bila utemeljitev dolga več strani. Težko bi bilo ponoviti vsaj del njegovih zaslug tako na področju PZS kot tudi v okviru domačega planinskega društva.

Na koncu smo poklepetali še ob domači glasbi mladih muzikantov.

Jožica Andrejč

## Prvo tekmovanje v veleslalomu za pokal KS Ravne

Oglašamo se iz Raven pri Šoštanju, in sicer s smučarskim prispevkom. Letos smo namreč v naši skupnosti organizirali 1. tekmovanje v veleslalomu.



Foto: Arhiv

lomu za pokal KS Ravne.

Tekmovanje se je odvijalo v soboto, 19. 2. 2005, na smučišču Poseka v Ravnah na Koroškem. Organiziran smo imeli tudi avtobusni prevoz, kar je bilo za vse udeležence tekmovanja zelo prikladno.

Tekmovalo se je najprej v ženski skupini, kjer je bila najhitrejša Maja Stvarnik, potem v otroški skupini, kjer se je izkazal Anže Prušek.

V moški skupini pa se je tekmovalo po starostnih skupinah: od 20 do 30, kjer je zmagal Matjaž Goršek, od 30 do 40, tam je blestel Franc Rotnik, od 40 do 50, kjer je bil najhitrejši Branko Krt, ter 50 in več - to medaljo si je prislužil Vinko Tajnik. Pokal KS Ravne pa je prejel Franc Rotnik, ki je imel od vseh nastopajočih najhitrejši čas.

Medalje in pokal je prispevala KS Ravne, žal pa je za stroške prevoza zmanjkalo denarja tudi pri Športnem društvu Ravne, zato smo si morali pomagati kar sami s finančno pomočjo sponzorjev.

Zahvaljujemo se Avtoprevozniku Nahtigal A., Mravljak B., Bejatrans, Vrtačnik B., Jan J., M+M, da pa nismo trpeli žeje, so poskrbeli Osmica, Kotnik M. in Fanika Vrtačnik.

Za konec pa naj še povemo, da smo na smučanju uživali in ga zaključili z večerjo ter fešto pri Gostišču Kovač v Podgorju.

Na svidenje naslednje leto na tekmovanju za 2. pokal KS Ravne v veleslalomu.

D. T.

## Šola odbojke 2005

OŠ Šoštanj - Topolšica je tudi letos v času zimskih počitnic od 21. do 24. 2. 2005 organiziral šolo odbojke, saj se upravni odbor kluba zaveda, da je treba dobro poskrbeti tudi za najmlajše nadobudne odbojkarje. Kljub temu da je mati zima po dolgem času zopet omogočila zimske radosti na snegu, se je šole odbojke udeležilo veliko otrok. Letos so bila vrata odprta tudi deklicam, tako da je bilo poskrbljeno prav za vse šoštanjske otroke, ki so bili željni odbojarskega znanja in aktivnega preživljanja prostega časa med zimskimi počitnicami. Poleg Šoštanjčanov so sodelovali tudi otroci iz Mozirja in Nazarij ter nekateri učenci OŠ Gustava Šiliha iz Velenja. Pod vodstvom trenerjev (Sevčnikar, Fujs, Satler, Čebren, Đorđević, Vinčič, Pavič in Kedačič) je od 10. do 12. ure dopoldan vadilo 64 dečkov in deklic, ki so osvajali tehnično in taktič-



Foto: Anton Steblonik

no znanje odbojarske igre. Po treningu pa so se vsi skupaj odpravili v TEŠ na slastno in zaslužno kosilo. Šola odbojke smo končali s svečano podelitvijo diplom, vsak udeleženec pa je prejel tudi spominsko majico z napisom ŠOLA ODBOJKE 2005. Upravni odbor je za izvedbo tega projekta zadolžil podpredsednika kluba gospoda Janka Zacirkovnika, ki je svojo nalogo, kot že velikokrat do sedaj, odlično opravil, seveda v veliko zadovoljstvo vseh udeležencev.

Nataša Nedeljković

## Sankaška dirka

ŠKD Mačji kamen iz Florjana je v mesecu februarju in marcu za svoje člane in krajanje KS Skorno-Florjan priredil dve športni aktivnosti, na katerih so lahko člani in krajanje preizkusili svoje športne sposobnosti. Na progi Serbotnik-Mlinar je v čudoviti zimski idili v nedeljo, 27. 2. 2005 potekala sankška tekma za prehodni pokal Mačjega kamna. Tekmovanja se je udeležilo 45 tekmovalno razvrstjenih krajanov. Prehodni pokal pa je drugič zapored osvojil Jože Pečnik. V sklopu športnih prireditev pa je v nedeljo, 6. 3. 2005, na kmetiji Razpodovnik potekala tekma v veleslalomu. Tekmovalo je 32 smučarjev, ki so svoje sposobnosti preizkusili na odlično pripravljeni progi, za katero pa ima zasluge znoj članov ŠKD Mačji kamen. Med veleslalomisti je najboljši čas dosegel Boštjan Stropnik, v ženski konkurenci pa Urša Tesovnik. Vsem, ki so skupaj z nami sproščali svoj tekmovalni duh in uživali v zimskih radostih, želimo še obilo športnih užitkov, obenem pa se zahvaljujemo vsem, ki ste pripomogli k izvedbi prireditev.

UO ŠKD Mačji kamen

## Iz zasneženih Zavodenj

Športno društvo Zavodnje je med zimskimi počitnicami za otroke iz Zavodenj in Šentvida pripravilo veselje na snegu.

V četrtek, 24. februarja, se nas je na povabilo društva zbralo več kot 30, predvsem otrok - mlajših in starejših - in tudi nekaj staršev. Teren so prej zelo skrbno pripravili. Mlado in staro se je spuščalo po pobočju z različnimi športnimi rekviziti: smučmi, sanmi, plastičnimi lopatami, zračnicami, vrečami, napolnjenimi s senom, celo z majhnim čolnom. Veselje je bilo nepopisno. Tega pa ne bi bilo, če celotnega dogajanja ne bi



spremljala skrbno pripravljena glasba in ne bi dišalo po slastnih palačinkah z raznimi namazi. Le kako bi pri nas v Zavodnjah lahko potekala otroška prireditev brez palačink?! Tudi na snežaka nismo pozabili, lotili smo se ga kar z lopatami. Da smo mu lahko nadeli klobuk in šal, smo potrebovali tudi lestev. Veselje je trajalo v pozno popoldne. Še nogometno tekmo na snegu smo odigrali, preden smo se razšli. Ja, bil je zelo lep dan, ki nam bo še dolgo ostal v spominu.

Veselo na snegu pa ni bilo zaključeno s tem dnevom, končno je tudi pri nas zapadlo toliko snega, da smo lahko v petek, 25. februarja, pripravili smučišče.

Odperto pa je bilo le 12 dni, do torka, 8. marca, ko nam je odjuga pokvarila veselje. Smučišče je bilo dobro obiskano ne le od domačih smučarjev, ampak so prišli tudi tisti iz doline.

Romana Anželak

## Tina Zager

Smučarska sezona se bliža koncu. Športniki zimskih športnih disciplin seštevajo uspehe in neuspehe in sestavljajo sliko uspešnosti sezone. Gotovo je Tina Zager med tistimi, ki je s sezono 2004/05



Foto: Arhiv

lahko še kako zadovoljna. Mlada osemnajstletna smučarka ima za seboj najrazličnejše izkušnje in vzpone ter padce, ki so jo kalili v njeni vztrajnosti. Kajti te ji gotovo ni moč oporekati. Kljub skoraj vsakoletnim poškodbam, menjavi kluba, težavam, ki spremljajo klube, naporom treningom Tina trmasto vztraja in je na svoji tekmovalni poti pravzaprav čedalje uspešnejša. Pred leti smo pisali o njej in potem slišali za poškodbo, zdaj pa smo jo z veseljem spet povabili na pogovor.

Tina je od letos dalje članica novoustanovljenega Športnega društva GIG. Četrto leto tekmuje v mladinskih vrstah. Drugo leto stopa v članske vrste, z letošnjo sezono pa je izredno zadovoljna. Od začetnih neuspehov, ki so ji skoraj pobrali moralo, so ji jo povrnili uspehi v tujini, ki so prišli zaslužen.

V Sarajevu na Jahorini je dosegla v veleslalomu 2. in 3. mesto. Rezultata je bila še toliko bolj vesela, saj je prehitela celo Mojco Rataj, ki odhaja na olimpijske igre. Na Bjelašnici je bila v slalomu 4. in 5. S svojimi uvrstitvami je dosegla 3. mesto na državnem prvenstvu v Bosni. V Bolgariji je bila 2. v veleslalomu in 5. v slalomu. Prav tako pa je bila uspešna na Kopaoniku, kjer je dosegla 2. mesto v slalomu. Vse točke veljajo kot FIS točke. Na državnem prvenstvu je dosegla 10. mesto v kategoriji starejših mladink v smuku.

Letos jo trenira Pavli Čebul, v ekipi pa so še Marko Klemenčič in Ali Kuzmin.

Tina je dijakinja ŠC Velenje in ima status športnika. Razumejo in podpirajo jo tudi v šoli. Brez velike podpore doma ne bi šlo. Vsakodnevni treningi na Rogli, kamor je treba priti že v zgodnjih jutranjih urah, prav gotovo zahtevajo veliko odrenja. Tu je oče tisti, ki vozi, pripravlja smuči, skrbi, da je Tina pravočasno na treningih. Tina ob zaključku sezone pravi, da je cilj že dosegla. Popravila je FIS točke in upa še na kaj več.

m.k.

## Munti 2005

V soboto, 5. marca 2005, so člani SSK Šoštanj organizirali tekmo za pokal štajersko-koroške regije v kategoriji cicibani do 9 let, dečki do 11 let in veterani, nato pa še nočno tekmo z alpskimi smučmi v kategorijah: mladinci, člani in veterani. Prireditve si je tudi letos ogledalo ogromno število ljudi, ki so uživali ob vznožju res lepe in lepo pripravljene skakalnice, ki so jo člani SSK Šoštanj prizadevno in marljivo pripravljali cel teden.

Rezultati tekme za pokal štajersko-koroške regije v



Najmlajši Vid Vrhovnik, pet let in pol!



Janez Debelak - zgodovina v živo.



Nočna lepota.

kategoriji cicibani do 9 let: 1. mesto Matevž Samec, SSK Velenje, 2. mesto Matic Ajnik, SSK Ljubno BTC in 3. mesto Vid Vrhovnik, SSK Velenje. Dečki do 11 let: 1. mesto Urh Krajncan, SSK Velenje, 2. mesto Nejc Cajner, SSK Ljubno BTC in 3. mesto Uroš Gros, SSK Mislinja.

Veterani so se izkazali: 1. mesto Janez Debelak, SSK Ljubno BTC, 2. mesto Ivan Naveršnik, SSK Mislinja in 3. mesto Bojan Lešnik, ŠD Vizore.

Na nočno tekmo z alpskimi smučmi se je prijavilo kar 56 skakalcev. Otvoritev nočne tekme je bila, kot se spodobi, s fanfarami, vožnjo z zastavami, pozdravnimi govori, prvi skok pa je tako kot že lani pripadal županu Občine Šoštanj Milanu Kopušarju.

V kategoriji mladinci je 1. mesto osvojil Nejc Kokolj - Velenje, 2. mesto Matej Špital - Šoštanj in 3. mesto Luka Tesovnik - Šoštanj. Med člani je bil 1. Srečko Ledinek - Lepa Njiva, 2. Sandi Andrejč - Šoštanj, 3. mesto pa sta si razdelila Božo Glinšek - Velenje in Ivi Lipičnik - Velenje. Pa še veterani so preizkusili trdnost skakalnice. 1. mesto si je priskočil Jože Kovač - Velenje, 2. Peter Rožič - Šoštanj in 3. Silvo Gmajner - Šoštanj.

Po obeh tekmah je bila še tekma za najdaljši skok dneva, ki sta ga dosegla v kategoriji registriranih tekmovalcev Urh Krajncan (19,5 m) in v kategoriji alpskih smučmi Srečko Ledinek (19,5 m).

Nagrado za najmlajšega skakalca je dobil Vid Vrhovnik, SSK Velenje, ki še ni dopolnil 6 let, njegov najdaljši skok pa je meril kar 15,5 m.

Vodja tekmovanja je bil Jože Ograjenšek, nagrade pa so tekmovalcem podeljevali Cvetka Tinauer, Jože Ograjenšek, Boris Goličnik, Milan Kopušar, Uroš Rotnik in Fredi Miler.

Člani SSK Šoštanj so poskrbeli tudi za lačne in žeje, za zabavno-razvedrilni del sta poskrbela popularni Fredi Miller in Matjaž Ograjenšek, tekmo je izvrstno komentiral legendarni Toni Rehar, za glasbo je skrbel DJ Miha, prireditve pa so popestrili tudi člani kluba jadrskih padalcev Velenje.

Organizator se zahvaljuje vsem, ki so v tako velikem številu prišli bodrit pogumne skakalce, in vsem, ki so na kakršen koli način pomagali, da so skoki v Šoštanju tudi letos tako lepo uspeli. Gotovo pa so bili člani SSK skupaj s predsednikom Borisom Goličnikom tisti, ki so si po koncu vseh naporov lahko čestitali. K dobrim pripravam in izvedbi te »Planice v malem«.

M. K.

## Razpis za turnir

Šahovski klub Šoštanj prireja ob 20-letnici aktivnega delovanja kluba nagradni turnir, ki bo v restavraciji podjetja Rednak v Šoštanju (lokacija bivše tovarne usnja).

Turnir bo v soboto, 9. 4. ob 9.00.

Čas igranja: 9 kol - švicar - 15 minut po igralcu.

Prijavnina je 1000 sit, otroci 500 sit, vplača pa se 15 minut pred pričetkom turnirja. V prijavnino je vključena malica po 5. kolu. Vsak naj s seboj prinese brezhibno šahovsko uro.

**Nagradni sklad:**

15 praktičnih nagrad v vrednosti 150.000 sit.

Grega Rupnik



## Pujskina pot

Festivala Turizmu pomaga lastna glava, ki ga vodi Turistična zveza Slovenije, se šolarji podružnične šole KDK iz Topolšice pridno udeležujejo že dvanajsto leto. Kot kaže, čedalje uspešneje oziroma iz leta v leto potrjujejo sloves, »da so dobri«. Letošnji festival je bil v dvorani na Gomilskem sredi marca, so-organizator pa je bila Osnovna šola Braslovče. Šolarji Topolšice so z nalogo PUJSKINA POT na tekmovanju dosegli srebrno priznanje z največ



Foto: Arhiv šole



Foto: Arhiv šole



Foto: Arhiv šole

točkami in s tem dosegli prvo mesto, saj zlatega odličja niso podeljevali. Zaradi takšnih in drugačnih kriterijev, kar pa je druga zgodba. To pomeni, da gredo na državno prvenstvo in so tako ali tako odlični. Na festivalu, ki se ga je udeležilo 11 šol, je tekmovalo deset učencev, ki so s svojo prepričljivo postavitvijo razstave in z odrskim delom, po predhodno dobro izdelani nalogi, dosegli zmagovitih 195 točk. Pujska torej uspešno nadaljuje pot, mi pa smo se o projektu pogovarjali z mentorico Darjo Rotovnik.

»Ves čas, ob pripravah na festival, na festivalu, zdaj pa še posebej, so nas vse preveč

lepi občutki. Podružnična šola Topolšica je že leta prej pod mentorstvom učiteljice Jane Kovič dosegala odlične rezultate,« je povedala Rotovnikova, ki je s Kovičevo sodelovala tudi prej in si tako na nek način nabirala izkušnje. Tako v startu niso bili povsem brez predhodnih znanj, čeprav Rotovnikova zatrjuje, da je Pujskina pot sad timskega dela vse šole.

Ideja o tem, da bi opisovali, kaj bi obiskovalci Topolšice radi počeli v kraju, se je izoblikovala na tako imenovani brain storming (nevihti možganov) in se razvila v raziskovanje sprehajalnih poti v Topolšici. Pri tem so nastale Lomska pot, Florjanska pot, Letališka pot in Pujskina pot. Pri turističnem krožku so se dogovorili, da bodo v nalogi podrobneje obdelali Pujskino. Na projektu so delali Barbara Brišnik, Anja Menih, Blaž Kidrič, Eta Ferenc, Vita Pergovnik, Lara Menhart, Marjeta Drev, Ana Babor, Vid Babor, Katja Drev in Sergeja Hostnik. Sodelavci mentorice pa so bili Liljana Neuvirt, Nuša Kugonič, Tasja Srotič, Robert Rotovnik in Toni Miklavc. In zakaj gre pri Pujskini poti? O tem je vse lepo napisano v projektni nalogi, ki je zgledno narejena. Legenda pravi, da je toplo vodo v Topolšici odkrila bolna pujsa, ki je po naključju padla vanjo. Ko je ugotovila, da ji toplota dobro dene, se je vsak dan hodila kopat v to vodo, kar pa je opazil tudi gospodar in ji sledil. Ugotovil je blagodejni učinek tople vode in zgodba o termalnem vrelcu, toplicah in zdajšnjem zdraviliškem turizmu je vsem znana. Učenci pa so si nalogo zadali širše, saj so v Pujsino pot vključili številne zanimive točke, kot so perišče, Zaferšnikovo domačijo, partizanske grobove, Celcerjevo kapelo in še mnoge druge zanimivosti. Tudi pot je označena v podobi pujske in vsak, ki jo bo prehodil, bo dobil za potrditev – pujsko. Seveda ne živo, da se razumemo. Pot so prilagodili tudi za starejše, tiste, ki ne zmorejo vsega in, verjemite ali ne, škoda bi bilo, če bo ta projekt, ki so ga praktično zastoj izdelali otroci z mentorico, ostal le projekt nekih šolarjev in ne bi naletel na pravo razumevanje v skupnosti ali v tamkajšnjem zdravilišču. Ideja je res vredna, da oživi. No, da ne bomo posegali na področje, ki ni naše, ostajamo pri tekmovanju. Točkovanje projektov je razdeljeno na tri dele. Naloga, razstava in odrska predstavitev. Topolšica se je zares odlično odrezala in računajo, da bodo tudi na državnem tekmovanju uspešni. Odrska predstavitev je bila sploh fantastična. Mešanica teksta, zvokov lajne, harmonike, plesa in celo repa. Rotovnikova je pohvalila vse učence, ki so sodelovali, in izrekla zahvalo še posebej staršem, ki pomagajo, sodelavkam, turističnemu društvu v kraju (Krivec) in pa tudi ravnatelju šole KDK Darku Menihu, ki vzpodbuja turistični krožek in jih vedno obišče ali pa spremlja na tekmova-

nju. To je velika moralna vzpodbuda otrokom, ki se tako zavedajo pomembnosti svojega dela.

In za konec del teksta, ki si ga lahko zrepa-te:

*Ste že kdaj bili v črni kuhinji?  
Prav ste slišali, v črni kuhinji jo-jo-jo.  
Povedal bi vam tole rad:  
Črno kuhno treba je spoznat.*

*Včasih kuhinje bile so zidane,  
Pod obokom pa so se lovile iskrice.  
V njih je dosti dima blo, ja-ja, dima blo, jo-jo,  
Vse bilo je sajastno, ja, ja sajasto,  
Pa vendar se je kuhalo, peklo in pa dimilo jo-jo....*

Lušno a ne?

Milojka Komprej

## Cunamiji

Smo učence OŠ Karla Destovnika Kajuha Šoštanj. V humanitarne akcije »za drobiž sveta« - eno izmed akcij UNICEF-a ob veliki katastrofi v Aziji, ki se je zgodila med divljanjem cunamija, smo se takoj aktivno vključile. Lotile smo se dela. Zbirale smo podatke, izrezke iz časopisov, fotografije... Večkrat smo tiščale glave skupaj in ustvarjale plakat. Na koncu smo se zbrale pri eni izmed nas, kjer smo nekaj ur lepile, rezale, obroblyale, tiskale in tipkale. Naš trud je bil poplačan, saj je naš plakat na koncu sijal v vsej svoji lepoti. Čakal nas je še najbolj pomemben del – kako predstaviti to temo. Odločile smo se, da cunamije in posledice le-teh predstavimo v obliki oddaje. Tisti petek, ko smo imele predstavitev, smo vse komaj čakale šesto uro, ko je bila na urniku etika in državljanska vzgoja in s tem tudi predstavitev. Ta je potekala gladko. Vesna se je odlično znašla v vlogi voditeljice, druga Vesna v vlogi strokovnjakinje za cunamije in Urška v vlogi dopisovalke.

Govorile smo o zbiranju denarja za žrtve cunamija, kako nastane cunami, Urška nam je kot dopisovalka iz Indonezije poročala, kakšno je stanje tam. Na koncu smo bile za ves trud nagrajene z aplavzom naših sošolcev in z velikimi petkami v ređovalnici. V naslednjih nekaj dneh pa smo plakat in dogajanje v JV Aziji predstavile tudi mlajšim učencem drugega, tretjega in četrtega razreda. Rezultat šolske akcije »za drobiž sveta« so bile štiri velike vreče kovancev, ki smo jih posredovali organizaciji UNICEF. Z zadovoljstvom smo sodelovali v tej dobrodelni akciji.

Vesna Panič, Urška Aplinc in Vesna Turinek



## Problemi odvisnosti

**K**VIZ tekmovanje učencev 8. razredov OŠ in dijakov 1. letnikov ŠCV na temo Problemi odvisnosti ter Mladi in gibanje Rdečega križa je bilo v torek, 1. februarja, ob pol dveh popoldan v dvorani Kulturnega doma Šoštanj. Prvič na tej lokaciji in najbrž ne zadnjič, čeprav organizatorji (ZD, Referat za zdravstveno vzgojo Velenje in OZ RK Velenje), kot smo izvedeli, premišlujejo o drugačnem terminu, predvsem zaradi občinstva. V prejšnji številki smo že napovedali intervju z zmagovalno ekipo OŠ Bibe Roecka Šoštanj, ki so jo sestavljali Tatjana Lakič, Dario Šiljeg in Tina Tavčar z mentorico Marico Rožič.

Marica Rožič je prav gotovo vesela uspeha svojih učencev, še bolj vesela pa je, ker je bilo kandidatov za tekmovanje še več. »Vendar smo pri številu omejeni, a kot se je pokazalo, je bila ekipa kar prava,« meni Rožičeva, ki vodi krožek. Pravzaprav se ne dobivamo redno in tudi za tekmovanje smo si razdelili področja: eden je odgovarjal na temo zgodovine RK (Tina), drugi na temo alkohola (Tatjana) in tretji na temo drog (Dario).

Rezerve namenoma nismo imeli, ker je ta učenec potem najbolj obremenjen, velikokrat pa sploh ne pride na vrsto.

O samem tekmovanju so živahno pripovedovali vsi trije tekmovalci. Da je bilo zanimivo, da so se radi pripravljali nanj in da je bilo vzdušje vseskozi napeto, saj so šele po dodatnih vprašanjih uspeli premagati OŠ KDK iz Šoštanja. Veseli so bili pokala in priznanja, tema pa, pravijo, jih je pritegnila, ker je to del našega vsakdana.

Poleg teh dveh so tekmovalce še šole Livada, Gorica, Šmartno ob Paki, Šalek ter tri srednje šole, od katerih je zmagala ekipa Poklicne in tehnične strojne šole Velenje.

Komisijo, ki je učence ocenjevala, so sestavljali: Jože Medved, Tina Kontič, Urša Bandalo, tekmovanje pa je vodila Karmen Petek.

Milojka Komprej

## Karate in lončarstvo

**O**bisk začetnikov Karate kluba Velenje, skupine otrok, starih od pet do osem let, pri lončarju Igorju Bahorju v Topolšici, se zdi na prvi pogled dokaj nenavaden. Ne-

kako se ne zdi logično, da bi bodoči karateisti želeli lončariti, oblikovati glino in se sproščati na tak način. Seveda je ta vtis samo površen in ga dobi tisti, ki o karateju ne ve nič. Pa najbrž o lončarjenju tudi ne.

Ko smo se o tem pogovarjali z lončarjem in njegovim prijateljem Zdenkom Miklavcem, vaditeljem te skupine, seveda nismo osvojili filozofije te borilne veščine ali pa se naučili izdelati lonec.

Smo pa vsaj malo razumeli, kako se vse v življenju povezuje in navezuje ter seveda nadgrajuje. Mladi karateisti so ob obisku lončarja izdelovali figurice karateista, lotili pa so se tudi oblikovanja posodice. Pri tem pa so samo nadaljevali s filozofijo karateja, ki med drugim mladim izoblikuje osebnost, notranjo energijo in pripomore k celostnemu psihofizičnemu razvoju otroka. Vsebuje tudi različne druge dejavnosti, ki so posredno ali neposredno povezane z borilno veščino. Če se še vedno sliši komplicirano, nič hudega. Filozofija raste skupaj s treningi in različnimi tehnikami in ni pričakovati, da bi jo človek razumel čez noč.



Foto: Arhiv šole

Prav gotovo je tudi ne moremo stlačiti v ta članek, čeprav se je g. Miklavc, ki ima za seboj 28 let karateja in osvojen tretji dan (vseh jih je 10), potrudil razložiti bistvo karateja, ki prav gotovo ni v tem, da se otrok ali oseba nauči dobro pretepati, temveč se pri karateju skozi veščine boja trudi izboljšati značaj, braniti poti resnice, vzgajati moč duha, spoštovati načela etike in se izogibati nespametnemu vedenju.

Pri gledanju vadbe v telovadnici šole v Velenju smo obljubili, da bomo o tem še pisali oziroma nadrobneje predstavili filozofijo te borilne veščine v eni prihodnjih številki. Smo pa videli, kako navdušeni so bili otroci, ko jim je Igor Bahor prinesel njihove izdelke, ki jih je dokončno oblikoval v peči. To pa bi spet dopolnjevalo karate, kjer naj bi se otroci navajali reda, spoštovanja do drugega, boljše koncentracije in motoričnih sposobnosti. Lutka karateista v rokah mladega karateista je že ena taka zadeva.

Milojka Komprej

## Utrinki iz šole v naravi

**Š**ola v naravi je nekaj najlepšega. Vsi petošolci se je veselijo. Mi smo jo preživljali na Pohorju na Treh Kraljih.

Iz avtobusa smo si vzeli smuči in potovalke. Hip zatem so nam učitelji razdelili ključke od sob. Prišle smo do sobe in se začudeno zazrle vanjo, saj so bile v njej samo štiri postelje, nas pa je bilo deset. »Kje je kopalnica, o kateri so govorili učitelji?« sem razočarano vprašala. Vse sošolke so bile tiho, a jaz sem si vseeno izborila najboljšo posteljo. Takrat pa je v sobo stopila učiteljica in rekla, da nismo v pravi sobi. In tako se je znova začela »borba« za boljše postelje.

Prvi večer je bil na urniku pohod z baklami. Nekaj nas je dobilo bakle in ker sem bil med njimi tudi jaz, sem moral svetiti drugim. Molče sem hodil in razmišljal, kako bi se znebil bakle. Uspelo mi je, z lepimi besedami sem pregovoril sošolca. Tako sem lahko z drugimi stekel naprej. Ker je bilo dovolj snega, smo se ulegli in počivali. Po dveh urah smo se vrnili.

Z Barbaro sva se po hribu spustili do vlečnice. Najprej sem se na njej peljala sama, potem pa sva se peljali skupaj. Proga pod vlečnico je bila zelo ledena, zato me je na ledu zaneslo in sem izgubila nadzor nad smučmi in padla. V strahu sem se prišla Barbare in zaradi mene je tudi ona padla. Obe sva se smejali, a vem, da je bila malo jezna name. Odpeli sva si smuči in v smučarskih čevljih prišli iz gozda. Tam sva smučki spet pripeli in oddrveli po hribu navzdol ...

Bil je zadnji dan šole v naravi in napočila je tekma. Štartala je prva skupina in kmalu sem bila na vrsti jaz. Postavila sem se na start in si v mislih govorila, da bom uspela in srečno prišla do cilja. Pognala sem se s hriba in spretno vijugala med vrtaticami. Nato me je malo zaneslo, ampak do cilja sem srečno prispela. Po končani vožnji sem navijala še za druge, tako da sem bila kasneje čisto brez glasu ...

Na progo sem se podal kot zadnji tekmovallec. Ko sem štartal, sem v ozadju slišal navijače, kako navijajo: »Jaka, daj!« To me je spodbudilo, da sem bil še hitrejši. Proga ni bila dolga niti težka. Nekaj minut zatem se je začelo govoriti, da sem prvi. Nisem jim verjel, dokler tega ni potrdil učitelj smučanja. Občutki so bili prijetni, da sem kar poskakoval od veselja ...

Jaka Zaluberšek, Tara Drev, Karmen Kovač, Marko Es in Maruša Globačnik, 5. a, b OŠ Karla Destovnika Kajuha Šoštanj



## Zakaj je zima? Za zimovanje!!!

Mnogi imate snega, mraza in zime nasploh dovolj in ste srečni, da je končno posijalo toplejše sonce, ki je prebudilo zaspano življenje. Dvomim, da vas je veliko, ki so vam bile letošnje pozne snežne padavine všeč; skavti pa smo bili snega na začetku marca resnično veseli. Kakšno pa bi bilo sicer zimovanje brez snega?

Ja, zima je čas, ko se skavti poleg rednih srečanj veselimo še posebnega dogodka, rezerviranega samo za zimo. Kar je poleti tabor, je pozimi zimovanje. Torej nekajdnevno skupno bivanje, polno smeha, zabave in predvsem skavtskega duha. Tudi v letošnji zimi sta se na zimsko avanturo podali obe veji v Šaleški dolini delujočih skavtov, izvidniki in vodnice ter popotniki in popotnice.

## Na Ponikvi je Mojzes odrešil Izraelce

Izvidniki in vodnice, člani čete, sicer pa osnovnošolci višjih razredov, so z zimovanjem zaključili zimske počitnice. Na Ponikvo pri Žalcu, ki so si jo tokrat izbrali za svojo postojanko, so prispeli v petek, 25. februarja in tam preživeli pester vikend.

Ker ima vsako skavtsko druženje neko rdečo nit, je na tem zimovanju mlade skavte spremljala zgodba o izhodu Izraelcev iz Egipta. Skozi igro so spoznali Mojzesa, faraona in bili sami ljudstvo, ki se je po rešitvi iz Egipta odpravilo obljubljeni deželi naproti. Seveda ni šlo vse gladko. Ko so že mislili, da so na varnem, so jih sredi noči presenetili Egipčani, ki so po faraonovem naročilu jezdili za njimi, da jih pripeljejo nazaj v suženjstvo. Za vlogo egipčanskih vojakov so na pomoč priskočili starejši skavti – popotniki in popotnice, ki pa so težek boj z Izraelci seveda izgubili. Da ne bi prišlo do prelivanja krvi, je bilo kepanje kar primeren skavtski boj. Z njim in še drugimi preizkušnjami na poti so utrjevali svojo povezanost in bratstvo. Seveda so sredi noči zbudeni skavti po kepanju kar popadali v spalke, da so si nabrali moči za naslednji dan, ko so jih čakali novi izzivi.

V sobotnem dopoldnevu so se razdelili v tri skupine in utrjevali svojo spretnost v orientaciji. Vsaka skupina je za drugi dve pripravila pot z vmesnimi točkami, na kateri so se morali vsi tako in drugače izkazati. Sledilo je predavanje o prvi pomoči, ki je bilo prilagojeno »skavtskemu divjanju v divjini«.

To, kar so slišali, so mladi namreč tudi preizkusili. Vendar ne le z na pladnju prinesenim materialom, temveč s pomočjo tega, kar bi lahko našli na svojem izletu po gozdu ali na poletnem taboru. Povijanja, iskanja opornic in skrbi za bližnjega ni manjkalo, glavno pa vsekakor je, da bodo znali v primeru nesreče res pravilno ukrepati.

Ker se je zimovanje odvijalo le nekaj dni po skavtskem prazniku, dnevu spomina (ki je 22. 2.), ko se spominjamo začetnika skavtstva – Roberta Badena Powella, so mladi drug drugemu pripravili kviz o poznavanju tega moža, znanega po celem svetu. Še



Nasmejane mlade skavtinje.



Vaje prve pomoči.



Skavtski večer v taboru.

prej so poskrbeli za lačne želodčke (skavti te starosti vedno kuhajo sami, ponavadi na ognju, a so tokrat veljali tudi gorilniki) in to ne z najlažje pripravljenimi makaroni, temveč s slastnim pecivom. Večer se je nadaljeval posebej razburljivo, saj so se pomerili v igri pihanja sveče, ko se pokaže hrabrost v temni noči in spretnost pri skrivanju in taktiziranju.

Po dveh programsko zelo bogatih dnevih so se izvidniki in vodnice v nedeljo od Ponikve poslovili s sv. mašo, pri kateri so zavzeto sodelovali. Ob spremljavi kitar je iz mladih grl donelo: »Naj skavtski duh

kraljuje sredi srca, moj'ga srca, tvoj'ga srca ...« ter spremljalo skavte na poti domov, prebivalce Ponikve pa spominjalo na mlade, polne energije, ki so jim s svojo navzočnostjo polepšali kak dan.

## Ko se skavtu obrnejo načrti

Klanovci oz. popotniki in popotnice, kakor se še drugače imenuje veja skavtov, kateri tudi sama pripadam, pa smo se na zimovanje odpravili malo kasneje. Določena dneva sta bila 5. in 6. marec. V dobri zimski obleki in obutvi, z gamašami na nogah, pripravljeni na kilometre pešačenja, smo se zbirali pred gasilskim domom v Škalah. In kako je zbiranje izgledalo? Pride ena voditeljica, ena klanovka, še ena voditeljica in še ena klanovka. Potem reče voditeljica: »No, pa pejmo!« Klanovki se spogledava in gremo ...

Res se je nekako tako začelo naše zimsko druženje, malo nenavadno tako za nas, skavte, kot verjetno tudi za vas, ki to berete in si predstavljate zimovanje, na katerem je prisotno dvajset skavtov, ne pa uboga štiri dekleta. Ampak, tudi to se zgodi, kar pa ne pomeni, da kakšna stvar odpade. Lahko se le zasuč v drugo smer ...

In pri nas se je zasukalo. Ko smo že na poti vse štiri ugotovile, da bo brez izjemnega truda to zimovanje izgledalo bolj klavarno, je v igro vstopil plan B. Voditeljica: »Ali obe smučata?« Midve: »Seveda.« Sledilo je nekaj čebljanja po telefonu, za kar bi vsak pošten skavt dobil nekaj sklec (telefoni so dovoljeni le v res nujnih primerih – izgleda, da je ta bil), a na koncu se je to izkazalo le za dobro, saj smo čez nekaj minut že drvele v povsem drugo smer. Plan B se je namreč glasil: dvodnevno smučanje na Rogli.

Res smo se v dveh dneh naužile belih strmin, svežega zraka in tudi snežnega norenja. Po končanem smučarskem dnevu namreč ni bilo dovolj utrujenosti, da bi nas kar pobralo. Imele smo dovolj moči še za vandranje po Rogli, opazovanje zvezd, pripravljane zased, snežne prevale in enostavno veselje nad snegom, življenjem ...

Nenavaden, a tudi nepozaben izhod. Verjetno si ga lahko predstavljate, saj »skavtsko smučanje« v tem primeru ni izgledalo prav nič drugače od kakršnega koli drugega smučanja. Morda se vam je zdelo posebno to, kar je tudi meni od vsega zimovanja ostalo najbolj v spominu. Namreč, da skavt vztraja in ne glede na še tako slabe okoliščine skuša iz vsega potegniti najboljše ter vso stvar obrniti tako, da je na koncu vedno nasmejan.

Jerica Koren



## OZNANILA

### 10. april 2005 - 3. velikonočna nedelja - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Bele Vode ob 8.30,  
Zavodnje ob 10. uri,  
Gaberke ob 9.45.

### 17. april 2005 - 4. velikonočna nedelja, nedelja

#### dobrega pastirja - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Bele Vode ob 8.30,  
Zavodnje ob 10. uri,  
Topolšica ob 9.45.

### 24. april 2005 - 5. velikonočna nedelja - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in 8.30  
(skupni krst),  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Bele Vode ob 8.30,  
Zavodnje ob 10. uri,  
Gaberke ob 9.45,  
Ravne - sv. Duh ob 11. uri.

### 1. maj 2005 - 6. velikonočna nedelja, praznik sv.

#### Jožefa Delavca - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Zavodnje ob 10. uri,  
Topolšica ob 9.45,  
Sv. Križ nad Belimi Vodami ob 10.30.

### 4. maj 2005 - god sv. Florijana, zaveznika gasilcev

pri naši podružni cerkvi sv. Florijana bo  
maša ob 18. uri.

### 5. maj 2005 - Gospodov vnebohod - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 8.30,  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Bele Vode ob 8.30,  
Zavodnje ob 10. uri.

### 7. maj 2005 - sobota - dan zakonskih jubilejev v

#### šoštanjnski župnijski cerkvi

slovesna maša ob 10. uri  
Vabljeni vsi, ki obhajajo v letošnjem letu (5.  
ali 10., 15., 20., 25., 30., 35., 40., 45., 50.,  
55., 60., 65.) obletnico poroke.

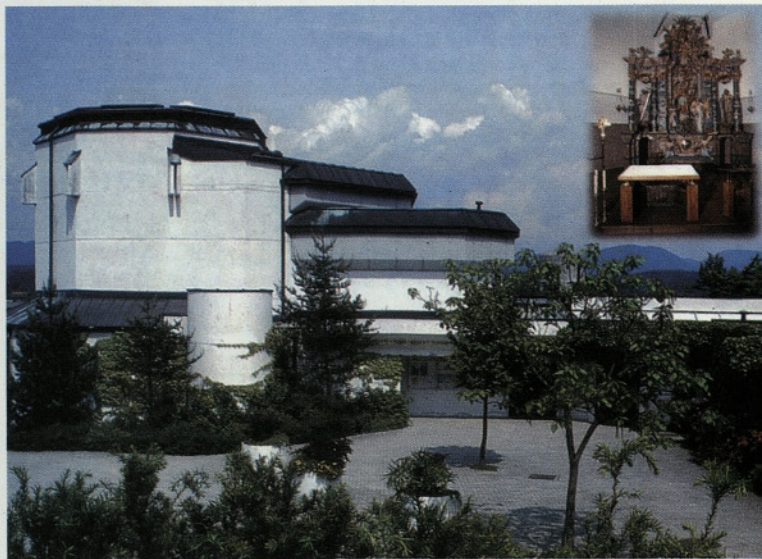
### 8. maj 2005 - 7. velikonočna nedelja - maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,  
šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri,  
Bele Vode ob 8.30,  
Zavodnje ob 10. uri,  
Gaberke ob 9.45,  
sv. Florijan ob 11. uri.

Maj je mesec šmarnične pobožnosti. Redne šmarnice  
bodo tudi v Topolšici ob torkih in četrkih ter v  
Gaberkah ob sredah in petkih. Povsod redno ob  
17.30 z mašo.

# Leto evharistije

Lansko leto 7. oktobra je papež Janez Pavel II. napovedal leto evharistije, ki »bo trajalo od oktobra 2004 do oktobra 2005. K temu sta ga spodbudila dva dogodka: mednarodni evharistični kongres v mestu Guadalajara v Mehiki, ki je bil od 10. do 17. oktobra 2004, in zasedanje škofovske sinode z naslovom »Evharistija, vir in vrhunec življenja ter poslanstva Cerkve«, ki se bo odvijalo letos med 2. in 29. oktobrom 2005 v Vatikanu. Papež nas v letu evharistije še posebej opominja na praznik veliki četrtek - dan, ko se spominjamo postavitve zakramenta svete evharistije.



**E**vangelisti Matej, Marko in Luka ter apostol Pavel nam namreč v svojih svetopisemskih poročilih o tem poročajo. Tudi konstitucija o bogoslužju nam spregovori: »Naš Odrešenik je pri zadnji večerji, tisto noč, ko je bil izdan, postavil evharistično daritev svojega telesa in svoje krvi, da bi s tem daritev na križu mogla trajati skozi vse čase, dokler ne pride ...«

Z besedami: »To delajte v moj spomin,« pa je Jezus pri zadnji večerji na isti dan postavil tudi zakrament duhovništva. Cerkev je bila že od vsega začetka zvesta temu Gospodovemu naročilu.

Danes tako **evharistija** (sv. maša) **kot duhovnik** ponavzočata Jezusa med nami. Duhovnik ob evharistiji zbira ljudi, ki so krščeni, in stori, da so občestvo. Spomnimo se, da so bili apostoli najprej le prijatelji, ki so se družili ob Jezusu, o katerem si takrat morda še niso bili čisto na jasnem. Ob evharističnem govoru v Kafarnaumu pa so se dokončno odločili, da ostanejo ob Njem. Spoznali so namreč veliki dar: Bog se je in se nam v Jezusu pod podobo kruha in vina vsega daje - in to stonj.

Pa še nekaj jim je pokazal: preden je začel obhajati zadnjo večerjo, je Jezus najprej učencem umil noge. Umil jih je celo tistemu, ki ga je trikrat zatajil, in tudi izdajalcu. S tem je pokazal, naj tudi mi v velikonočnih dneh pozabimo na vse mržnje in sovraštva. Dal nam je zgled ljubezni. Sam pravi: »Zgled sem vam dal, da bi tudi vi tako delali.« Koli kor resnično posnemamo njegov zgled ljubezni, je stvar vsakega posameznika in njegove vere.

Jezus je vedel, da je izpolnjevanje njegove zapovedi težko. Zato nam je ponovno pokazal znanje ljubezni s kruhom - s svojim telesom. V moči te hrane, ki je vez edinosti, jo je mogoče izpolnjevati. Zadnja večerja nas o tem uči in vsaka maša

to obnavlja in krepi. Zato je Gospod rekel: »Brez mene ne morete ničesar storiti!«

Kristus danes kliče še posebej nas, kristjane, da bi znali premagovati svoj egoizem, sovraštvo, ki je med nami. Kajti kristjan in evharistija ter egoizem, sovraštvo, okrutnost, obrekovanje in maščevanje na drugi strani ne gredo skupaj. Ne moremo služiti dvema gospodoma. Prepustimo se torej vodstvu Svetega Duha in dosegli bomo pravo veselje, ki izhaja iz služenja Bogu in človeku.

Janko Babič, kaplan

## Mamica moja

*Mamica moja je zlata,  
vedno le zame skrbi.  
Z budnim očesom me spremlja,  
da se mi kaj ne zgodi!*

*V posteljo svežo me vodi,  
z odejo pokrije toplo,  
uspavanko nežno zapoje,  
da sanjam le še, bolj sladko.*

*Ko v jutru me ranem prebuja,  
veselo ji lica žare,  
njena roka kot žamet  
mi skuštrane gladi lase.*

*Hvala ti, mamica moja,  
hvala za vse lepe dni,  
otrok tvoj skoraj odraste,  
za tebe on srečno živi!*

Janez Urbanc



## Til Koren

**R**edkim je dano spremljati dogajanja doma in po svetu skoraj skozi vse stoletje.

Še redkejši so tisti, katerih duh je prav do zadnjega diha brezhibno čist in dojemata vse dogajanje okrog sebe. Malo je takšnih, še posebej dobrih ljudi in prijateljev. Posebno mesto med njimi pa ima prav človek, ki nas je pred kratkim zapustil, človek, katerega ime je v šoštanski in tudi širši zgodovini zapisano z velikimi črkami. Vsaka njegova misel, vsaka njegova želja je bila posvečena sreči naroda, domovine, sorodnikov in prijateljev. Til Koren je bil rojen 17. 8. 1916 v Silovi pri Velenju. Njegov oče Janez in mati Marija sta bila prav gotovo ponosna na svojo številčno družino. Mladostna razposajenost otrok je bila tista, ki je v družini pomenila več kot skromnost življenja. Tanka je bila rezinica kruha, ki sta jo oče in mati lahko rezala svojim otrokom. Zato sta jim bili pridnost in skromnost položeni v dušo. In v takšnem duhu je Til tudi preživel svoje življenje.

Že v rani mladosti je odšel v svet za kruhom. Pot ga je peljala v Staro Velenje v uk za čevljarja. Služboval je po raznih podjetjih v naši okolici, svojo delovno pot pa je končal v Termoelektrarni Šoštanj, kjer se je tudi upokojil.



V času ko se je izučil, pa so se pričele grozote II. svetovne vojne. Til je odšel v staro jugoslovansko vojsko. Na poti domov na dopust so ga zajeli in odpeljali v nemško ujetništvo. Na poti iz ujetništva ga je mobilizirala nemška vojska in ga takoj poslala na fronto. Ko je tudi od tam odšel na dopust, pa se je v domačih krajih 16. 4. 1944. leta pridružil Serčerjevi brigadi, ki je bila v sestavi legendarne XIV. divizije. Zaradi hrabrosti in izkušenosti je postal kmalu namestnik komandirja brigade. Za vsa svoja predana dela je Til prejel veliko odlikovanj. Po vojni je bil aktivist in pobudnik za ustanovitev Šaleško-savinjskega pododbora skupnosti borcev Ljuba Serčerja, za kar je prejel tudi zlato plaketo Serčerjeve brigade.

V času po vojni je Tilovo srce pričelo biti za bodočo ženo Marijo. Poročila sta se, ljubezen pa jima je kmalu podarila hčerko Miro. Toda usoda je hotela, da je Til ostal sam s hčerko Miro, kajti žena mu je po treh letih skupnega zakona umrla. Tudi druga žena Monika je Tilu po 8 letih zakona umrla. Svojo zadnjo ljubezen je našel v Zofiji Vasle, s katero sta se 1961. leta poročila in preživela srečnih 43 let skupnega življenja.

Til je zadnje dneve svojega življenja preživel v bolečini. Zadnje ure svojega življenja je preživel doma, ob svoji ženi Zofiji, ki mu je tudi v teh težkih časih stala ob strani, mu pomagala in ga navdajala z elanom življenja.

V njenem objemu je Tilovo srce v teh dneh spokojno zaspalo. Zaspalo je ob misli na svoje najdražje, na ženo Zofijo, ki ji nikoli več ne bo izrekel besede zahvale, na hčerko Miro z možem Jožetom, na vnuka Zorana in Ireno, ki jima je bil vedno več kot samo prijatelj in ki jima ne bo več delil nasvetov za življenje, ter na pravnuka Nino in Sama, ki se bosta Tila le še bežno spominjala. Nihče več ne bo slišal njegovega prefinjenega občutka za humor, njegovega znanega pozdrava, nikoli več se mu ne bomo nasmijali, nikoli več ne bo skupaj s sosedi posedel pred blokom, nikoli več se z njim ne bomo poveselili.

Bil je človek s specifičnim občutkom za humor in dobro voljo. Njega so poznali mnogi in vsi ti so hoteli biti z njim prijatelji. Bili so ponosni in veseli, saj jim je druženje z njim polepšalo trenutke prijateljstva.

V urah samote, ko se je pokojni odmaknil svetu in se potopil v svoje misli, si je zaželel sladkega objema narode in njenih lepote. Hodil je po svoji poti življenja, na katero je bil še kako ponosen. Ponosen na svojih 89 let, ponosen na svoje življenje, na svoje najdražje, na ženo Zofijo, hčerko Miro, na vse svoje prijatelje in znanke.

A. V.

## Marija Borovšek, rojena Srebotnik

**M**arija je s svojim bogatem, skoraj 96 let dolgim življenju, pustila pri svojih in znancih globok pečat. Pečat, ki je trajno in močno zaznamoval njeno osebnost, njen močan karakter, njeno toplino.

Marija, rojena Srebotnik je bila na tem svetu od 10. 8. 1909 leta. Rodila se je na veliki kmetiji v Družmirju. Mama Terezija in oče Jožef, sta imela šest otrok. Prav gotovo jima je rojstvo Marije, polepšalo tople avgustovske dneve. Ker je bila kmetija velika, je zahtevala tudi veliko pridnih rok, zato je Marija mladost preživljala doma, na družinskih poljih. Delo je Marijo ter njene brate in sestra spremljalo skozi otroško odrasčanje, zato so bili »taverhi« za Marijo nekaj vsakdanjega. Oče in mama sta jim podarila ustvarjalnost, kreativnost in delavnost. In vse te dobrine je Marija nosila v sebi vse svoje življenje.

Pred drugo svetovno vojno je Marija spoznala Adolfa Borovška iz Gaberk. Vseč ji je bila ta Žerjavov fant, ki je znal raztegniti tudi meh in je bil vesele narave. Poročila sta se, njuna ljubezen



jima je podarila štiri deklice. Rodile so se Tinka, Vidica, Malči in Dragica. Starša sta poskušala svojim odrasčajočim hčerkam nuditi vse tisto, kar lahko življenje ponuja. Ljubezen, poštenost, skromnost. To spokojnost življenja pa so prekinile grozote vojne. Tri mesece po rojstvu zadnje hčerke je v boju s sovražnikom v Letušu, padel tudi Marijin mož. Marija je padlega poiskala sama in ga pokopala v domačem kraju. Ostala je sama s štirimi hčerkami.

Po vojni je Marija našla svojo drugo ljubezen. Z Mihom Hrovatom sta stopila na skupno življenjsko pot, ki ju je vodila iz Gaberk v Šmartno ob Paki. Tam sta si uredila dom, v katerem se je družini pridružil še sin Ivan. Mariji je umrl tudi mož tudi mož Miha. Ostala je sama. Hčerke in sin, so si ustvarili svoj način življenja, Marija pa se je na jesen svojega življenja preselila k najmlajši hčerki Dragici nazaj v Gaberke.

Marija je imela Gaberke za svoj kraj. To je uživala med svojimi domačimi. S svojo pristnostjo je med njimi sejala dobro voljo in veselje. Bila je tiha in neopazna, ampak kljub temu z občutkom, da je vedno prisotna.

Rada je brala, gledala televizijo, rada je pela, v mlajših letih pa je uživala v naravi, v delu zase in za svoje najdražje. Bila je dobrovoljna, redoljubna, skromna, varčna in človek pokončne države. Njen občutek za sočloveka, prijaznost, delavnost ji je bil prirojen. Vse te njene lastnosti so občutili tudi njeni najbližji, tako brat in sestre, kot njeni otroci, vnuki in vnukinje ter dvanaest pravnukov. Na vsakega posebej je bila po svoje navezana, vsakega posebej je imela rada, ga spoštovala in mu pomagala. Vsa ta ljubezen pa se zdaj prekinila. Marija je v celjski bolnišnici, ob obilici nege in pomoči, tiho in mirno zaspala.

A. V.

## Jože Pusovnik - Volan

**J**ože Pusovnik - Volan je bilo njegovo partizansko ime - je bil rojen 15. 2. 1914. leta na kmetiji Bečovníkovih v Topolšici. Mama Helena in oče Franc sta v zakonu podarila življenje številni družini. Prav gotovo jima je rojstvo zadnjega - devetega otroka, edinega sina, polepšalo dolge februarске večere.

Velika kmetija je zahtevala tudi veliko pridnih rok. Zato je bilo delo tisto, ki je Jožeta in njegove spremljalo skozi odrasčanje. Oče in mama sta jim podarila ustvarjalnost in delavnost. In vse te dobrine je Jože nosil v sebi vse svoje življenje.

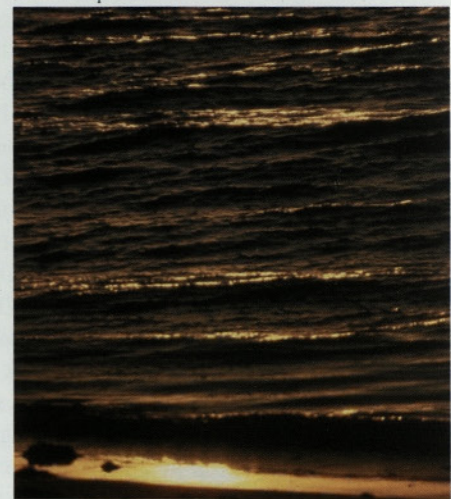
Osnovno in poklicno šolo je končal v Šoštanju in z 19 leti opravil vozniški izpit in aktivno vozil celih 70 let. Kot navdušen mlad šofer je sodeloval na dirkah motorjev s prikolico, z avtomobili prepotoval celotno takratno Jugoslavijo, služboval kot poklicni šofer avtobusov, tovornjakov in kot osebni šofer. Zaradi tega je prejel priznanje vzornega voznika.

Služboval je v Velenju, Slovenj Gradcu, Novem mestu, Mariboru, Framu in v Šoštanju.

Po II. svetovni vojni je bil samostojni taksist, kasneje je imel avtoprevoznništvo, delovno kariero pa je končal v Tovarni usnja Šoštanj.

Kot prvoborec se je vključil v Šaleško četo I. Štajerskega bataljona. Boril se je v I. Pohorskem bataljonu in bil 17. novembra 1942 težko ranjen. Zimo je preživel v bunkerju v Razborju. Aprila 1943. leta se je vključil v II. Pohorsko četo in kasneje s komandantom Francem Rozmanom - Stanetom odšel na Dolenjsko, bil operiran v Kočevskem rogu in se po okrevanju boril na Dolenjskem. Na koncu vojne pa je s soborci prispeval k osvoboditvi Trsta. Kot zaveden Slovenec je združil svoje življenje in vero v zmago in osvoboditev slovenskega naroda, izprical je pogum in ponos neuklonljivega borca. Za vse to je postal tudi častni občan Občine Slovenska Bistrica.

Leta 1950 sta se poročila z Milko Hraštnik iz Gaberk, ljubezen pa jima je kmalu podarila hčerko Ljudmilo. Družina Pusovnikovih je ves čas živela v Šoštanju. Zgradila sta si dom, v katerega se je družina v 70. letih tudi preselila.



Jože je bila človek pokončne države. Njegov občutek za sočloveka, prijaznost, delavnost so mu bili prirojeni. Prav zaradi tega je bil še kako priljubljen v krogu športnikov, bil je aktiven član Zveze borce, Vojaških vojnih invalidov, Avtomoto kluba, RK Šoštanj. Za svoja dejanja je dobil številna priznanja in nagrade, vendar sta mu največ pomenila toplina in iskrenost med njegovimi najdražjimi.

Jože se je veselil vsakega srečnega dogodka. Bil je ponosen nase, na svoj poklic, na svoje delo, svoj dom, najbolj pa na domače. Svojo srečo je delil z ženo, s hčerko, z zetom in vnukoma, pa tudi s tisti, ki so mu bili prijatelji in ki so jih odprta vrata Joževega doma vedno toplo sprejela. Svoj mir in sprostitev je našel predvsem v delu, v delu doma, v vožnji svojega avtomobila in družbi svojih domačih in prijateljev. Predvsem pa je veliko časa posvetil Pohorju. Spomini na boje s Pohorskim bataljonom so bili v njem tako živi, da je velikokrat obiskal območje bojev, pa tudi domačine Pohorja, ki so mu v tistih težkih časih pomagali preživeti.

Skozi življenje so ga vodili iskrenost, prešernost, humor in pokončnost.

Za svoj 91. rojstni dan je bil sprejet v mariborsko bolnišnico, na dan 55. obletnice poroke je bil operiran in 22. februarja je tiho in spokojno odšel.

Zivljenje, ki nam ga da narava, je kratko, vendar je spomin na dobro porabljeno življenje več.

A. V.





List



kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info  
<http://sostanj.info>kavarna šoštanj  
TAPRAVI NASLOV ZA TAPRAVO KAVO

## Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV

april 2005

KDAJ

KAJ

KJE

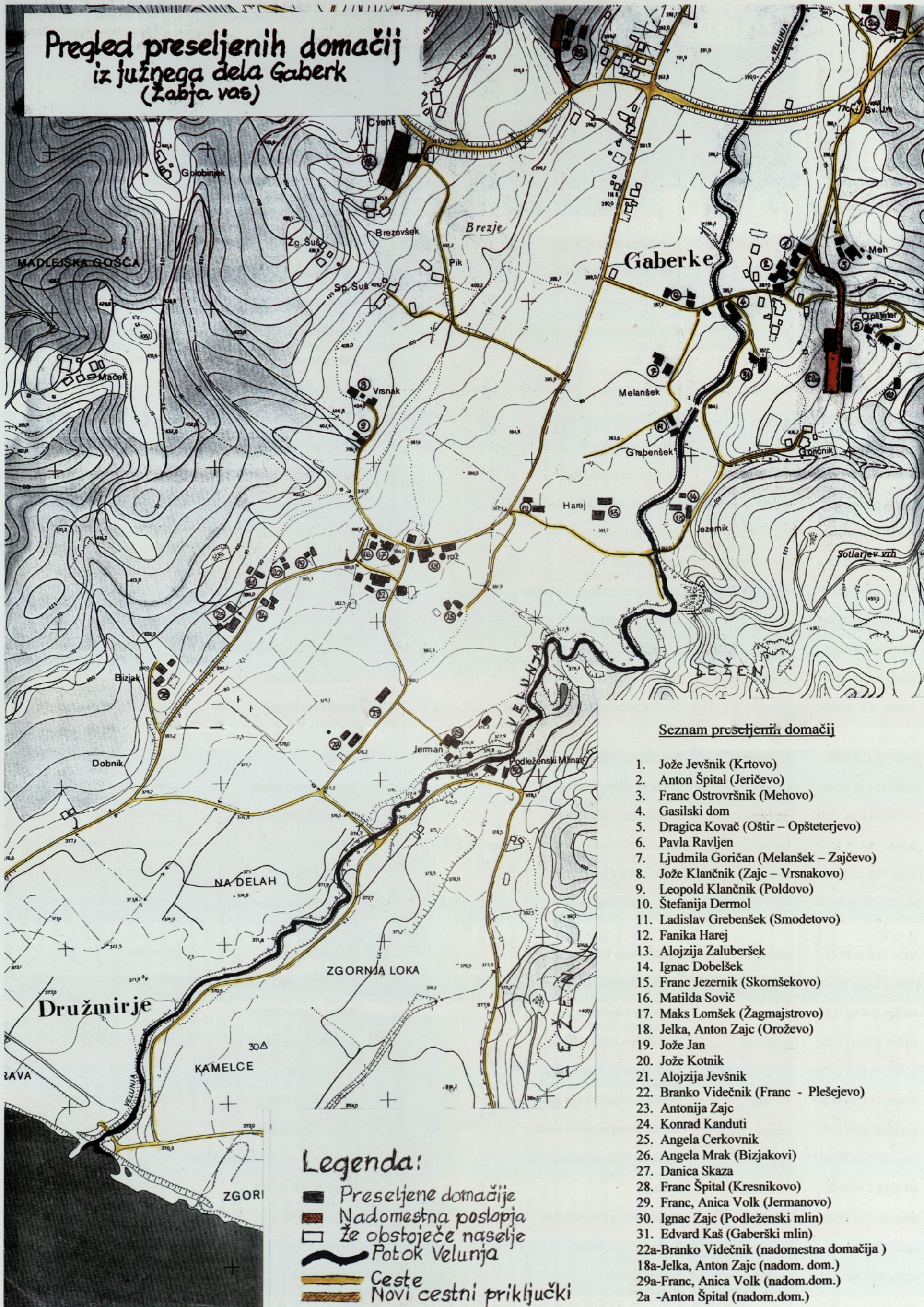
VABI VAS

1. teden

|                         |               |                                                                                     |                               |                                               |
|-------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------|
| petek, 1.4. ob 8:00     | krvodajalstvo | Krvodajalska akcija v Šoštanju                                                      | Restavracija Rednak           | Območni odbor Rdečega križa Velenje           |
| sobota, 2.4. ob 7:00    | planinstvo    | Planinski izlet na Rašico in Šmarno goro<br>(lahka označena pot)                    | okolica Ljubljane             | Planinsko društvo Šoštanj                     |
| sobota, 2.4. ob 19:00   | košarka       | Elektra : Postojnska jama<br>(1. A slovenska košarkarska liga)                      | Športna dvorana Šoštanj       | Košarkarski klub Elektra                      |
| torek, 5.4. ob 10:00    | šolstvo       | Bralna značka za učence Osnovne šole Karla Destovnika Kajuha                        | Kulturni dom Šoštanj          | Osnovna šola Karla Destovnika Kajuha          |
| torek, 5.4. ob 17:00    | delavnica     | Torkova peta:<br>ustvarjalna delavnica za otroke in starše                          | Kulturni dom Šoštanj          | Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje |
| torek, 5.4. ob 19:00    | predavanje    | Potopisno predavanje "Blizu divjih nebes - Nepal"<br>(predavatelj Matej Košir)      | Mestna knjižnica Šoštanj      | Mestna knjižnica Šoštanj                      |
| sreda, 6.4. ob 20:00    | odbojka       | Šoštanj Topolišica : Calcit Kamnik<br>(1. tekma polfinala državnega prvenstva)      | Športna dvorana Šoštanj       | Odbojkarski klub Šoštanj Topolišica           |
| četrtek, 7.4. ob 10:00  | šolstvo       | Bralna značka za učence nižje stopnje Osnovne šole Biba Roecka                      | Kulturni dom Šoštanj          | Osnovna šola Biba Roecka                      |
| četrtek, 7.4. ob 17:00  | predavanje    | Pravljica ura z Metko Pivk                                                          | Mestna knjižnica Šoštanj      | Mestna knjižnica Šoštanj                      |
| četrtek, 7.4. ob 19:00  | skupščina     | Redna letna skupščina Športne zveze Šoštanj                                         | Sejna soba Občine Šoštanj     | Športna zveza Šoštanj                         |
| četrtek, 7.4. ob 19:00  | razstava      | Odprtje razstave Ivo Kolar - Ivo                                                    | Mestna galerija Šoštanj       | Zavod za kulturo Šoštanj                      |
| petek, 8.4. ob 19:00    | koncert       | Kitarski koncert<br>(Boris Štih in Monika Krajnc Štih)                              | Mestna galerija Šoštanj       | Zavod za kulturo Šoštanj                      |
| sobota, 9.4. ob 09:00   | šah           | Jubilejni šahovski turnir ob 20-letnici aktivnega delovanja                         | Restavracija Rednak           | Šahovski klub Šoštanj                         |
| sobota, 9.4. ob 16:00   | nogomet       | Šoštanj : Železničar<br>(III. slovenska nogometna liga - vzhod)                     | Stadion Šoštanj               | Nogometni klub Šoštanj                        |
| sobota, 9.4. ob 18:00   | odbojka       | Kajuh Šoštanj : Čulum s.p. Valšped<br>(III. dr. odbojkarska liga za ženske - vzhod) | Telovadnica OŠ KDK Topolišica | Ženski odbojkarski klub Kajuh                 |
| sobota, 9.4. ob 20:00   | predstava     | Gledališka predstava "Zares čuden par"                                              | Kulturni dom Šoštanj          | Kulturno-umetniško društvo Gorenje            |
| nedelja, 10.4. ob 16:00 | lutke         | Lutkovna predstava Gledališča v Ljubljani                                           | Kulturni dom Šoštanj          | Zavod za kulturo Šoštanj                      |



# Pregled preseljenih domačij iz južnega dela Gaberk (Žabja vas)



Zgodovina

Zgodovina

## Zgodovina

**Naš zvesti sodelavec Maks Lomšek je za nas izrisal karto porušenega dela Gaberk, ki se ga zelo dobro spominja, saj je sam dolga leta živel na tem delu Šaleške doline.**

**Z**akaj v času bliskovitega prodora računalniške tehnologije in grafike risati in ustvarjati s svinčnikom in barvicami, ko je vendar na voljo toliko računalniškega orodja, da ni za povedati?

Ne gre za to, da nekateri, predvsem starejši sodelavci pač ne marajo hladnih strojev in njihove vzvišene pameti. Dobro poglejte poteze na karti - morda boste v njih ujeli kosček čustev, ki

prevevajo človeka, ki mu z obličja sveta zbrisejo rojstno hišo.

Karta bo odlično pomagala tudi tistim našim bralcem, ki sledijo toplim zapisom Zdenke Mazej in Aleksandra Grudnika o teh istih gabskih domačijah.

Pripominjamo, da so na karti izključno gabske "hišne številke". Če bi vrisali še manjkajoči del Družmirja, bi bilo vrisanih porušenih posestev še najmanj dvakrat toliko.



## 2. teden

|                                |                    |                                                                                                |                                 |                                                         |
|--------------------------------|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <b>sreda, 13.4. ob 8:00</b>    | <b>pohodništvo</b> | <b>Izlet Zavodnje – Mulakov vrh</b><br>(lahka pot)                                             | <b>Zavodnje</b>                 | <i>Društvo upokojencev Šoštanj – pohodniška sekcija</i> |
| <b>sreda, 13.4. ob 20:00</b>   | <b>odbojka</b>     | <b>Šoštanj Topolšica : Calcit Kamnik</b><br>(morebitna 3. tekma polfinala državnega prvenstva) | <b>Športna dvorana Šoštanj</b>  | <i>Odbojkarski klub Šoštanj Topolšica</i>               |
| <b>četrtek, 14.4. ob 17:00</b> | <b>predavanje</b>  | <b>Praviljična ura z Metko Pivk</b>                                                            | <b>Mestna knjižnica Šoštanj</b> | <i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>                         |
| <b>četrtek, 14.4. ob 19:00</b> | <b>koncert</b>     | <b>Letni koncert učencev Glasbene šole FKK, oddelek Šoštanj</b>                                | <b>Kulturni dom Šoštanj</b>     | <i>Glasbena šola FKK, oddelek Šoštanj</i>               |
| <b>petek, 15.4. ob 20:00</b>   | <b>koncert</b>     | <b>Glasbeni večer v Kavarni Šoštanj</b>                                                        | <b>Kavarna Šoštanj</b>          | <i>Kavarna Šqštanj</i>                                  |
| <b>nedelja, 17.4. ob 09:00</b> | <b>košarka</b>     | <b>Spomladanski turnir v košarki</b>                                                           | <b>Športna dvorana Šoštanj</b>  | <i>Košarkarski klub Elektra</i>                         |

## 3. teden

|                                |                   |                                                                                     |                                              |                                                  |
|--------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| <b>torek, 19.4. ob 09:00</b>   | <b>prireditev</b> | <b>Prireditev vrtca Šoštanj</b>                                                     | <b>Kulturni dom Šoštanj</b>                  | <i>Vrtec Šoštanj</i>                             |
| <b>sreda, 20.4. ob 17:30</b>   | <b>nastop</b>     | <b>Interni nastop učencev glasbene šole</b>                                         | <b>Mala dvorana Kulturnega doma Šoštanj</b>  | <i>Glasbena šola FKK, oddelek Šoštanj</i>        |
| <b>četrtek, 21.4. ob 11:00</b> | <b>delavnica</b>  | <b>Ustvarjalna delavnica na temo Knjiga</b><br>(vodi Andreja Zelenik)               | <b>Mestna knjižnica Šoštanj</b>              | <i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>                  |
| <b>četrtek, 21.4. ob 17:00</b> | <b>predavanje</b> | <b>Praviljična ura z Metko Pivk</b>                                                 | <b>Mestna knjižnica Šoštanj</b>              | <i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>                  |
| <b>četrtek, 21.4. ob 18:00</b> | <b>bridge</b>     | <b>Razmigajte svoje možgane:</b><br>Bridge za stare in mlade (predstavitev bridgea) | <b>Kavarna Šoštanj</b>                       | <i>Šaleški bridge klub Velenje</i>               |
| <b>četrtek, 21.4. ob 18:00</b> | <b>skupščina</b>  | <b>Redna letna skupščina KRS Šoštanj z.o.o.</b>                                     | <b>Kulturni dom Šoštanj</b>                  | <i>Kabelsko-razdelilni sistem Šoštanj z.o.o.</i> |
| <b>četrtek, 21.4. ob 19:00</b> | <b>predavanje</b> | <b>Predstavitev knjige Janeza Žmavca</b>                                            | <b>Mestna galerija Šoštanj</b>               | <i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>                  |
| <b>petek, 22.4. ob 16:00</b>   | <b>nam. tenis</b> | <b>Rekreativni turnir v namiznem tenisu</b>                                         | <b>Telovadnica Doma TVD Partizan Šoštanj</b> | <i>Športno društvo Šoštanj</i>                   |
| <b>petek, 22.4. ob 19:00</b>   | <b>predavanje</b> | <b>Dan zemlje</b>                                                                   | <b>Mestna galerija Šoštanj</b>               | <i>Občina Šoštanj</i>                            |
| <b>petek, 22.4. ob 20:00</b>   | <b>koncert</b>    | <b>Glasbeni večer v Kavarni Šoštanj</b>                                             | <b>Kavarna Šoštanj</b>                       | <i>Kavarna Šoštanj</i>                           |
| <b>sobota, 23.4.</b>           | <b>planinstvo</b> | <b>Planinski izlet na Gozdnik</b><br>(lahka označena pot)                           | <b>Savinjska dolina</b>                      | <i>Planinsko društvo Šoštanj</i>                 |
| <b>sobota, 23.4. ob 16:30</b>  | <b>nogomet</b>    | <b>Šoštanj : Črešnovci</b><br>(III. slovenska nogometna liga – vzhod)               | <b>Stadion Šoštanj</b>                       | <i>Nogometni klub Šoštanj</i>                    |

## 4. teden

|                                   |                   |                                                                        |                             |                                                      |
|-----------------------------------|-------------------|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|
| <b>ponedeljek, 25.4. ob 19:30</b> | <b>koncert</b>    | <b>Koncert skupine BIT in Sanja Mlinar</b>                             | <b>Kulturni dom Šoštanj</b> | <i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>                      |
| <b>četrtek, 28.4. ob 10:00</b>    | <b>delavnice</b>  | <b>MAJSKE POČITNICE:</b><br>Ustvarjalnice za otroke (trajajo do 12:00) | <b>Kulturni dom Šoštanj</b> | <i>Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje</i> |
| <b>petek, 29.4. ob 10:00</b>      | <b>delavnice</b>  | <b>MAJSKE POČITNICE:</b><br>Ustvarjalnice za otroke (trajajo do 12:00) | <b>Kulturni dom Šoštanj</b> | <i>Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje</i> |
| <b>sobota, 30.4.</b>              | <b>kresovanje</b> | <b>Kresovanje v Gaberkah</b>                                           | <b>Gaberke</b>              | <i>Mladinsko društvo Gaberke</i>                     |

Napovednik prireditev pripravljajo in objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 22) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>)

KATEGORIJE PRIREDITEV:

 šport

 kultura

 šolstvo

 gospodarstvo

 splošno



## Zgodnje podobe in lipi- canci Joca Žnidaršiča

V četrtek, 3. marca, je bilo v Mestni galeriji Šoštanj odprta fotografska razstava slovenskega umetniškega fotografa Joca Žnidaršiča. Kulturni dogodek so poleg avtorja razstave popestrili še Željko Kozinc, publicist in pisatelj, ter sopranistka Darja Čremožnik, ki jo je na klavirju spremljala Tea Plazl. Razstavo Zgodnje podobe in Lipicanci je uradno odprl podžupan Občine Šoštanj Štefan Szabo, ob svečanem dogodku pa ni manjkalo prisrčnih utrinkov, za katere so poskrbeli kar gostje sami, ki so toplotno sprejeli Joca Žnidaršiča.

Joco Žnidaršič, slovenski umetniški fotoreporter, se je namreč rodil v Šoštanju marca leta 1938. Tega marsikdo gotovo ni vedel, ko je prebiral Delo in v njem dolga leta sledil fantastičnim posnetkom, ki jih je Joco s svojim objektivom znal ujeti v čas in prostor. Žnidaršič je nazadnje delal kot urednik Dela, prej pa sodeloval pri Študentski tribuni, TT-ju in Tovarišu. Mnogo podob pa je tudi zbral. V fotomonografijah, ki bi sodile na vsako polico slovenske družine, so zbrane tematske fotografije o življenju na Slovenskem. Življenjska pot Joca Žnidaršiča je bila pestra in polna prelomnih trenutkov, ki jim najbrž še ni konca. Kot študent medicine je med prve posnetke uvrstil prav tiste, ki jih naredil v Skopju, kamor je šel kot medicinec. Kmalu zatem se je povsem posvetil fotografiji, ki ga spremlja še danes. Živi in dela



Podžupan Štefan Szabo je odprl razstavo rojaka, legende slovenskega fotografije, Joca Žnidaršiča.

v Ljubljani, z ženo Ano pa rada preživljata proste trenutke v Bohinju. Ob besedah Željka Kozinca, ki je na razstavi predstavil avtorja, je tekla gladka pripoved o človeku, ki je tik pred diplomom na medicinski fakulteti sledil svojemu notranjemu prepričanju, ki ga je vodilo k reporterskemu delu, katerega je nadgrajeval s fotografijami iz vsakdanjega življenja. Z njimi si je pridobil sloves prvega umetniškega fotografa, hkrati pa se upravičeno uveljavil v mednarodnih krogih. Zasnoval in uredil je okoli trideset fotomonografij, med njimi najbolj znane Ljubljana, Bohinj, Dobimo se na tržnici in seveda Lipicanci ter prejel več kot 50 domačih in tujih nagrad, med njimi nagrado Prešernovega sklada, Župančičevo nagrado ter mednarodno nagrado World Press Photo. Njegova izredna energija, iskanje lepega in nenavadnega v povsem vsakdanjih trenutkih, v skladu

s humanističnimi načeli in s kritičnim pogledom, ga dela razpoznavnega in poznanega v tem trenutku in prav gotovo tudi v prihodnosti.

Željko Kozinc je goste kljub sproščenemu trenutku resno opozoril na pomen Žnidaršičeve fotografije, ki je večna in neminljiva in je nosilec tega trenutka v prihodnost. Prav ob pogledu na Lipicance se namreč lahko vprašamo, ali res obstaja nevarnost, da bodo prihodnje generacije ob pogledu nanje rekle: »Ja, Žnidaršič pa je te konje fotografiral, ko so bili še slovenski.«

Razstava je bila na ogled v mesecu marcu in zbudila veliko zanimanje ter privabila mnogo obiskovalcev.

Milojka Komprej

## Umetnost ne pozna meja

V avli Kulturnega doma Šoštanj bodo do 10. aprila na ogled slike slikarja Jozsefa Zsupana, rojenega v županji Zala na zahodu Madžarske. Slikar se na pričujoči razstavi predstavlja s realističnimi slikami pokrajine Orseg-Goscej-hetesi taj. Ravnica z manjšimi vzpetinami, poraščena z gozdovi in preprejena z manjšimi jezerci je njegov priljubljen motiv, po katerem je prepoznaven na Madžarskem in tudi v Franciji ter Nemčiji. Svoj realistični duh je gojil v umetniški šoli, utrjeval pa na raznih svobodnih in prostoslikarskih delavnicah.



Slikarja Jozsefa Miszorija-Bobija je pozdravil tudi zdravnik dr. Stupar, ki rad prihaja na prireditve v Šoštanju.

Od januarja sem je bilo njegova dela moč videti v Topolšici in bolnišnici v Slovenj Gradcu, na povabilo Zavoda za kulturo Šoštanj pa se ta priznani slikar zdaj predstavlja v Šoštanju.

Na odprtju, ki je bilo 14. 3. 2005, se je v avli kulturnega doma zbralo nenavadno dosti ljudi, ki so prisrčno sprejeli slikarja in tudi njegovega mecena, znanega madžarskega gostinca Jozsefa Miszorija-Bobija, ki je večer tudi kulinarčno zaokrožil. Slikarju so dobrodošlico izrekli župan Občine Šoštanj Milan Kopušar in poslanec v DZ Drago Koren, med gosti pa so se našli tudi takšni, ki so z umetnikom spregovorili v njegovem maternem jeziku. Razstava je na ogled od ponedeljka do petka od 11.00 do 12.00, razstavljeni dela pa je mogoče tudi kupiti.

Milojka Komprej

## Pomladanska razstava v Belih Vodah

Ob materinskem dnevu so v Belih Vodah že drugo leto zapored pripravili razstavo ročnih izdelkov, ki so jih domačinke ustvarile preteklo zimo. V nekdanji osnovni šoli si je bilo mogoče ogledati vezene, pletenine, kvačkanje, izdelke iz papirja, umetne mase in žganega lesa.

Na lanenih in bombažnih namiznih prtihi ter prtcih so prevladovali izvezeni cvetlični vzorci in velikonočni motivi. Veliko je bilo kvačkanih okroglih in ovalnih prtov vseh barv. Od pletenin pa največ debelih, toplih volnenih nogavic. Kot znanilec pomladi je razstavo krasilo živo pisano cvetje iz krep papirja, ki ga na prvi pogled ni bilo mogoče razlikovati od pravega.

Otvoritve razstave 13. marca se je po nedeljski sv. maši udeležila večina krajanov. Otroci so pripravili krajši kulturni program, ki mu je sledila pogostitev. Z zanimanjem pričakujemo, kaj bodo v Belih Vodah razstavili prihodnje leto.

Špela Janežič



Z razstave v Belih Vodah ob materinskem dnevu.

## Tuba

Matej Zaveršnik, učenec Glasbene šole Fran Korun Koželjski, oddelek Šoštanj, se je udeležil 34. državnega tekmovanja MLADIH GLASBENIKOV REPUBLIKE SLOVENIJE v Ljubljani in prejel bronasto plaketo (88 točk).

Predpogoj za uvrstitev na tekmovanje v Ljubljani je zlata plaketa na regijskem tekmovanju, ki jo je Matej prejel pred mesecem dni v Velenju. Tekmoval je v kategoriji 1. b. TUBA. Njegov mentor je bil Miran Šumečnik, korepetitor pa Matjaž Železnik.



Poudariti je potrebno, da je za sodelovanje na takšnem tekmovanju potrebno res veliko odrekovanja in vsakodnevnih vaj.

S. B.



Pogovor z Adijem Smolarjem

# Kako smo strpni do nasilja in nestrpni do spolnosti

Ajda Prislan, fotografije: Arhiv A. S.

**Adi Smolar že tretje leto živi v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. Vuzenica je bila kraj njegove mladosti do 14. leta, potem so se preselili na Muto. Pravi, da se vsako jutro zbudi dobre volje, ker se spomni, da ima dva sinova. Zadnje čase predvsem ziba, ker je mlajši star šele štiri mesece.**



Prva njegova predvajana pesem je bila Pasji dnevi, posneta pri Dušanu Uršiču kar na radiu. Nastopal je že dvanajst let, preden je šel snemat, ker je velik samokritik. Do zdaj je izdal dvanajst albumov: Naš svet se pa vrti, No ja, pa kaj, Nepri-lagojen, Bog ne daj, da bi crknil televizor, Vse te prime, pa te mine, Jaz sem nor, Od A do S, Je treba delat, Jaz ne grem v šolo, Ne se bat, Koncert v živo in Vse je krasno.

Pogovor je tekел o Smolarjevih albumih, vendar prek njih lahko dobro spoznamo tudi, kakšen človek je Adi Smolar. Prepričan je, da je nujna oblika obnašanja vsakega dostojnega človeka, pomagati nemočnemu bitju.

Adi Smolar ima zdaj kratke lase. Ljudje pravi-

jo, da je »lušten, šikan« in da izgleda mlajši. Star bo že 46 let. O zunanem izgledu v svojih pesmih pove: »Klinc, pa lepota«, glavna sta namreč pamet pa srce. »Lepega človeka ne dela zunanji videz, lepega človeka naredijo njegova dejanja, njegove besede, njegove misli, njegov odnos do vsega, kar ga obdaja.« In dodaja: »Po tej plati menim, da nas je kar nekaj lepih ljudi, čeprav ne izgledamo tako zelo lepi navzven kot nekateri drugi, ampak ko se ozrejo ljudje na naše ostale vrline, potem se pa kar nekako polepšamo.«

**Naslovna pesem nove plošče, ki je izšla oktobra, je Vse je krasno. Kaj je botrovalo optimizmu?**

»To je navidezni optimizem. To je le moja želja, da bi nekoč prišel dan, ko bi bilo vse krasno. Na to temo sem že pred leti napisal pesem Če svet prijazen bi postal. Po tej plati se rahlo ponavljam, vendar, ker se ni v svetu ničesar spremenilo na bolje, se čutim dolžen, da še opozarjam na slabe medsebojne odnose, na slab odnos do narave, na slab odnos do vsega, kar nas obdaja, in skušam nekako spametovati ljudi. Delajmo na tem, da bi na tem svetu res bilo vse krasno. Če že na svetu ne, pa vsaj v naši najbližji okolici.

Na ovitku plošče so smeti. Vse je krasno, a ne? Potrošniška družba govori, da je vse krasno. Vse se blešči, embalaža v trgovinah je čudovita in kar pozabimo, kaj se zgodi z njo potem, ko izdelek kupimo in uporabimo. Vse to gre na smetišče in kupi smeti so zmeraj večji. Smetišče, kjer je fotografija posneta, je blizu Slovenj Gradca, a mi je zelo ljubo, ker je dokaz, da jih reciklirajo. Slikal sem se pred kupom plastike. Obstajajo še hujše stvari, malo bolj 'nagravne', ampak te plastične so se mi zdele primerne za naslovnico.

Če želimo ohraniti ta svet kolikor toliko sprejemljiv za življenje za nami, za bodoče generacije, moramo že zdaj krepko prijeti za delo, da bi ga ohranili kolikor toliko čistega. 'Vse je krasno' govori tudi o medčloveških odnosih. Ljudje se med sabo redko kdaj pogovarjajo o svojih resničnih problemih. V glavnem se skrivamo za fasadami, se delamo lepše in srečnejše, kot smo v resnici. In to lahko pripelje do osebnih tragedij. Človek skriva svoja resnična čustva, se preda žalosti, je izgubljen in morda poišče pot v onostranstvo sam. To so grenke stvari.«



**Pesmi so melodične, besedila imajo vsebino, vzeta so iz življenja, vedno s kakšno poanto in kot basen poučna ...**

»Drugače ne znam pisati. Tu in tam napišem kakšno pesem za hec, ne solijo vse pameti. A mi je ljubo, da v pesmi še nekaj poveš. Mislim, da ni nič narobe, če kantavtorska glasba ne samo zabava, ampak tudi malo vzgaja. Jaz sem pač take vrste pisec.«

**Pesem Prostitutka z novega albuma je bila napisana že 1981, zdaj pa ste jo posneli v rockerskem v stilu Boba Dylana ...**

»Prostitucija, zadovoljevanje seksualnih potreb z ljudmi, ki te pravzaprav nimajo radi, ki hočejo od tebe samo denar, to je spet navidezno krasno. Tebi se zdi takrat krasno, ampak od te navidezne potešitve pravzaprav nič dosti nimaš. Iskati je treba pristna čustva, ne navidezna, hipna zadovoljstva. Težiti je treba k temu, da te ima nekdo res zelo rad. Tako pojem tudi v pesmi Daleč je za naju pomlad. Zanimivo je, da mi leta 1981, ko sem pisal pesem Prostitutka, ni prišlo niti na misel, da bo kdaj pri nas ta tematika aktualna. Na žalost je, na žalost si mnogo ljudi napačno predstavlja ljubezen, napačno razmišlja o teh stvareh. Na koncu je poduk: če drugega ne, na koncu ostaneš tudi brez denarja in te bo morda vsaj to streznilo, da ne boš iskal tovrstnih zadovoljitev.«

**13. pesem na novem albumu ima naslov Marš. Je instrumentalna, sodeluje Godba na pihala Šentjanž pri Dravogradu ...**

»Moj oče je bil mnogo let dirigent te godbe. Pri pesmi Rolica papirja so odigrali lep vložek. Kasneje so celotno skladbo igrali tudi sami. Zahvaliti se moram dirigentu. Alojz Lipovnik je naredil aranžma, igrajo jo na raznih prireditvah. Zelo mi je ljubo, da tudi jaz prispevam glasbo, kajti moj oče je pisal glasbo za godbe na pihala. Že po tradiciji so zadnje pesmi na mojih albumih vedno nekako nenavadne. Zadnje čase vsako ploščo končujem s kakšno domislico, da ni vse po istem kopitu. Na zadnji je pač tale Marš.«

**In zakaj ravno trinajsta? Po Prostitutki pa sledi Lakota ...**

»Ker je 12 po navadi lepo število, 13 pa je doatek. Na primer dvanaajsta je bila Bog ne daj, da bi crknil televizor, trinajsta pa je bila malo žgečkljiva KF IN U, v kateri govorim, kako smo strpni do nasilja in nestrpni do spolnosti. Tudi to je

moja zelo pogosta tema. Pesmi je dovolj, znan sem po tem, da naredim album poln. Ne delam, kot morebiti nekateri, ki dajo eno ali dve uspešnici, ostale pa služijo kot mašilo. Za vsako pesmijo, ki jo posnamem, stojim, vsaka ima svoje mesto in svoje sporočilo. Če poslušalec posluša mojo ploščo od začetka do konca, lahko razume, da se vsaka pesem navezuje na drugo. Na primer prejšnja Prostitutka je bila po pesmi SPS, ki je pesem o porno stranki. Pravijo, da je najstarejši poklic podoben politiki, se pravi, da je tudi politika prostitucija, da se to včasih nekako navezuje. Po Prostitutki sledi pesem Lakota. Gre za zgodbo, ki jo predstavljam na eni plošči.«

**Ne pišete samo pesmi in glasbe, kaj zdaj še počnete?**

»Pretežno zibam, ker smo novembra dobili še enega fantka. Od polovice decembra do januarja sem bil na porodniškem dopustu in nisem igral. Zdaj sem začel spet nastopati. Vsak mesec pišem zgodbe za otroke. V reviji Petka jih izdaja Božo Kos in jih ilustrira. Pišem zgodbe o pujsi

jaz sem zdaj utrjen, saj sem cepljen. Cepivo proti steklini drži eno leto in deset let proti tetanusu. Mislim, da je nujna oblika obnašanja vsakega dostojnega človeka, pomagati nemočnemu bitju. Kakršnemu koli živemu bitju, ali je to kužek ali žaba ali človek. Ne delam razlik, pomagam, komur koli morem, živalim ali ljudem. Priznam, da mi v teh primerih godi, da sem znana medijska osebnost. Sicer se nikoli zaradi tega ne rinem v ospredje ali da bi izkoriščal neke privilegije, če pa gre za dobrobit drugih ljudi, pa to izkoristim. Izkoristim, da me ljudje poznajo in morda zato malo bolj priskočijo na pomoč. Težko razumem ljudi, ki bi jih motilo ali ki jih ne bi vsaj malo prizadelo, če vidijo nemočne, neboljene živali, ki nimajo nobenega zavetja, hoditi okrog. Mislim, da vsakemu normalnemu človeku ugaja, če naleti na izgubljenega žival, da jo ima kam peljati, da jo lahko odloži tam in ve, da je preskrbljena, in si tako nekako olajša tudi svojo mirno vest. Vsak večji kraj v Sloveniji bi potreboval zavetišče za živali. Dobro srce človeka se kaže s tem, kakršen je do teh najbolj neboljenih bitij.«



Migec. To je nadaljevanje knjige Pujsa in Andrej Migec, ki sem jo napisal. Nabralo se je že več kot trideset zgodb, ki jih nameravam izdati tudi v knjižni obliki. Zdaj sem v pripravi za knjige, ki bi jih rad letos izdal.«

**Adi Smolar je član Društva proti mučenju živali ...**

»Rešili smo že kar nekaj kužkov. Decembra sem imel neprijetno izkušnjo, reševal sem povzetenega psa, ki me je oklal do krvi. Moral sem iti na urgenco, da sem dobil injekcijo proti steklini in tetanusu. Če bo kdo naleti na kakšnega kužka, ki se mu zdi nevaren, lahko pokliče mene,

**Od kod ideje, na primer ta o rolici papirja?**

»O vsaki stvari lahko napišeš pesem. Če si pozoren opazovalec življenja, lahko z razmišljanjem dobiš tudi idejo. Rolici papirja je malce botrovalo tudi povabilo Palome na nastop. Izdelujejo toaletni papir, pa sem razmišljal na to temo. Takrat sem spoznal, da sploh ni treba imeti veliko stvari, velikega gmotnega premoženja, če želiš narediti kaj dobrega. Če si pripravljen pomagati, lahko pomagaš tudi z najmanjšo stvarjo, kot je 'rolica' papirja. In tako sem začel poskušati, kaj vse lahko z eno rollico papirja narediš soljudem in živalim. Na koncu je poanta



predvsem: glejte rolico papirja, zavedajte se, da vam gre dobro. Dokler jo imate, pomeni, da dostojno živite, ker so, na žalost, ljudje, ki pa rolice papirja nikoli ne potrebujejo, ker umrejo zaradi lakote. To je to. Na žalost je tako, da neke otroci umirajo zaradi lakote. Preprosta je tudi melodi-ja in besedilo gre hitro v uho. Ko sem delal glas-bo, sem si predstavljal, kako se ta rolica odvija. Kar odvijaš jo kot lajno, a ne?»

### **O čem govori pesem z naslovom La-kota?**

»Pesem je moja kritika potrošništva. Ljudje, ki želijo kaj prodati, se nenehno trudijo ljudi de-lati nezadovoljne. Sami se ne zavedamo, ampak vse te reklame nenehno delajo na tem, da bi bili mi nezadovoljni s tem, kar imamo, in bi hlepeli po še več. Ko tisto več kupimo, smo spet neza-



dovoljni, saj ponudijo nov artikel, ker želijo, da kupimo spet kaj novega. S tem vzbujajo naš po-hlep, našo pogoltnost, to našo nenehno lakoto. Pojem: dajmo se obvarovati tega!

### **S kom snemate, kdo so še drugi glas-beniki, ki vas spremljajo?**

»Včasih so bili Leteči potepuhi, zdaj se je za-sedba nekoliko zamenjala in so Freak Brothers. To so moji stari prijatelji, z njimi sem imel tudi nekaj koncertov. Sodeluje tudi nekaj gostov. Pesem Mandoline za lepe spomine je odigral orkester Mandolina. Zelo ponosen sem, ker sem snemal v studiu Melopoja v Pamečah pri Slovenj Gradcu. Lastnik studia je profesor mag. Oto Vrhovnik, ki mi je pomagal pri eni sklad-bi. Pa še Borut Činč na klaviaturah, ki je moj standardni sodelavec. Godbo na pihala sem

omenil že prej. Ta del, ki ga je odigrala godba na pihala, je bil posnet v živo. Korakali so mimo studia in to posneti ni bil mačji kašelj, čeprav se sliši zelo preprosto. Upam, da bom posnel še kakšno pesem, čeprav morda ne v obliki plošče. Verjetno bomo prodajali vsako pesem zase prek medmrežja.«

### **Ko ustvarjate pesmi, kdo je vaš naj-močnejši kritik?**

»Jaz sem najhujši kritik. Žena pravi: Pusti, saj je že v redu.« Jaz pa vem, da me še nekaj moti, in potem popravljam in tuhtam. Vsako besedilo imam v glavi pred spanjem. Rad bi povedal čim bolj jasno, na kratko, čim bolj smiselno, čim manj zapleteno kakšno stvar in dokler ni všeč meni, je ne dam ven. Včasih se zgodi, da že po-snamem in ko igram, vidim, da česa nisem na-



redil dobro. Zato v živo malo spremenim kakš-no besedo, kakšne malenkosti. Najhujši kritik sem sam sebi. Celotakšen kritik sem, da sem dvanajst let že nastopal, preden sem šel snemat. Bil sem preveč samokritičen, zdelo se mi je, da to kar delam, ni dovolj dobro za javnost. Šele kasneje, pri svojih 30. letih, ko sem bil tudi malo prisiljen, sem bolj za šalo kot zares šel v studio oziroma kar v živo so posneli ploščo. Jaz pa sem ves čas mislil, da ljudem ne bo všeč.«

### **O kakšne vrste ilegali govori pesem Gremo v ilegalo?**

»Ta svet, takšen kot je, ni lep. Skušaj iskati po-zitivne stvari, a po drugi strani se želiš umakni-ti in skriti pred hudim, ki se dogaja. Pri nas še ni tako hudo, a je že tudi: vedno več je nasilja, vedno več je narkomanije, vedno več je tudi

ljudi, ki so na stara leta ali pa v zrelih letih od-puščeni, in to niso prijetni časi. Potem človeka prime, da bi se nekam umaknil, da bi nekam šel in v takšnih trenutkih, ko me je to prijelo, sem si rekel: kar nas je ostalo dobrih, ajde, gremo v ilegalo, pustimo zverinam, naj počnejo, kar po-čnejo s tem svetom, mi pa bomo prišli nazaj čez nekaj let, če sploh.«

\*

Ljubezen gre skozi želodec je Adi Smolar izdal na eni od prejšnjih plošč. »V tem času je neka študentka kitajščine delala nalogo o od-nosih med moškimi in ženskami. Živela je na Kitajskem in tam študirala, starši so ji poslali mojo ploščo in ona je to pesem prevedla v kitaj-ščino. Ko se je vrnila v Slovenijo, sem jo povabil v studio. Najprej sem hotel pesem sam zapeti, a je bilo pretežko, zato jo je v kitajščini zapela ona. Tudi to je zanimivost z mojih albumov. Po-jem, dragi gospodje, drage gospe, ljubezen skozi želodec gre, še takšna se slej ko prej pokvari, če ni dobre kuhinje. Treba je kaj dobrega skuhati.

Potem so ljudje dejali, da bi se mi s svojimi pesmimi splačalo iti na Kitajsko, kajti tam je veliko tržišče. Pa sem že imel načrte; mislil sem, da to ni slabo. Potem pa mi je ta deklica dejala, da je pravzaprav pela v mandarinščini, ta jezik pa govori samo 200 milijonov ljudi. Zato sem rekel: »Potem se pa ne izplača!« Ha, ha!

Na ploščo Je treba delat sem dal pesem Če boš odšla in na novi sta tudi dve podobni. To sta Malo manj boli in Stara čustva, dajte mir, ki je zelo poučna, saj pravi, če srečaš staro ljubezen, se sicer malo še spomniš, ampak bog ne daj po-grevati. Nikoli!«

### **Ko ste nazadnje nastopili v Šmart-nem pri Slovenj Gradcu, ste lepo govo-ri-li o kulturi in nekulturi...**

»Ja, kultura ni samo branje pesmic, kultura je obnašanje človeka v vsakdanjem življenju. Dostojno, kultivirano obnašanje pomeni obzir-nost in sočutje, prijaznost, strpnost. To so vrline, ki niso tako težko dosegljive, če se človek vsaj malo potru-di. Srečnejši boste s tem, polepšali boste življenje svojim bližnjim, oni pa potem tudi vam. Smisel življenja je v tem, da smo ljud-je prijazni.

Lepo je imeti otroke. In lepo je, čem jim lahko nudiš kolikor toliko normalno življenje. In ko to pomislim, me obenem oblije tudi grenkoba, ko si predstavljam starše tistih otrok, ki teh nima-jo. Tudi o tem sem že pisal: Moj bog, ne ubijajte otrok.«

Komaj čakam, da se bom jutri zbudil s pri-jetnim občutkom, ker vem, da imam prijetno družino, ki me ima rada, to pa je najpomemb-nejše.«



## Tiho razmišljanje o ropotanju

Petkov večer. Pijača s prijateljico. Pogovor teče o tem, kaj bi počele. Dejansko ni nič pametnega početi oz. nobena od naju nima pošteno dobre ideje. Nato meni zazvoni telefon in oseba na drugi strani mi sporoči, da je v Velenju v klubu koncert znane tolkalne skupine. V istem hipu, ko odložim telefon, mi prijateljica, ki sedi nasproti, ponudi moški striptis. Zamislil sem, kako dolgo me pozna, da mi to ponudi za popestritev petkovega večera.

V stolu se ob vseh njenih valovih navdušenja malo spustim v gubo in se naslonim nazaj. Pomislil. Že v Mariboru so me ves teden spremljali plakati moških v spodnjicah, s klobuki. Moški zgoraj brez, z metuljčkom okoli vratu in v črnih hlačah, v bazenu, v vodi. Ne vem, zakaj s hlačami v vodi. Premišljevala sem, kaj ženske privlači na teh umetnih moških. So to njihova mišičasta telesa, po katerih, če se jih slučajno dotakneš, roka od vsega olja kar sama spolzi? So to njihove predstave, moderno danes rečemo performans. Ne vem! ob teh stvarih se ponavadi vedno vprašam, ali je kaj narobe z mano, ker me takšna oblika zabave ne vznemiri in mi prav tako ne vzbudi nobenega pričakovanja. Ker ne vem, kaj naj pričakujem. Da se razumemo, rada imam moške. Rada jih gledam, njihove roke, nasmeh, poglede. To je zdravo. Ampak tiste, ki so malo neukročeni. Da se mi ob njih ni potrebno pretvarjati. Ki ne dajejo vtisa, da so bratrance boga Apolona.

Tako sem se ob teh mislih odločila za Velenje. Za razbijaški koncert. Za nastop večinsko moške zasedbe, ki udarja po železu, bruha ogenj in daje vtis, da jim nič ne pride do živega - da so Stroj. Njihov ritem me zbudi in hkrati malo odnese. Med izvajanjem si slečejo majice (ker je res vroče). Uspe jim, da kombinacija zvoka in pogleda na njihove gole hrbte pošlje signal v možgane in s tem sproži reakcijo, da dvignem desno obrv in se nasmejim.



Foto: KatjaR

Tako, pa sem se izdala. Dejansko vem, da delam krivico tistim, ki hodijo na moški stripts zaradi navdušenja. Ker me niti ne zanima in me taka oblika zabave ne osrečuje in se jim tukaj opravičujem, če jih imam mogoče za plehke.

Na koncu vsi dobimo isto zadovoljstvo. Vsi se imamo pravico zabavati in sprostiti. Pa naj bo to moški ali ženski striptis. Čeprav še vedno ne razumem, zakaj stojijo oblečeni v vodi. Ali je to koroški pevec, ki buri duhove po Sloveniji, ali pa v mojem primeru poslušanje glasnih koncertov, polnih ognja in dima?

Pojdite tja, kjer najbolj uživate in veste, da bo resnično dobro za vas. Uživate in si dovolite, da tudi vas kdaj odnese. Pa čeprav samo za hip.

KatjaR

## Tekstilne formacije in kolaži

Velenjski Galeriji so v petek, 11. marca 2005, ob 19. uri odprli razstavo oblikovalke Cvetke Hojnik iz Lendave in plesno instalacijo Plesnega teatra iz Velenja.

Cvetka Hojnik je rojena v Murski Soboti. Po končani gimnaziji v Murski Soboti je leta 1997 diplomirala na Naravoslovno tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, oddelek

za tekstilstvo, študijski program oblikovanja tekstilij in oblačil (mentor red. prof. Darko Slavec, akad. slik., graf. spec.). Je specializantka mešanega študija Akademije za likovno umetnost in Naravoslovno tehniške fakultete v Ljubljani.

Živi in ustvarja v Lendavi.

Izbor petnajstih del za razstavo predstavlja izbran segment iz petletnega obdobja od leta 1999 do 2004 in avtorico predstavljajo predvsem kot oblikovalko tekstilij. Tekstilne formacije in kolaži Cvetke Hojnik so sicer interdisciplinarno povezani z oblikovanjem tekstilij, oblačil in tudi s slikarskim medijem. Eksperimentira z likovno funkcijo črt, vzorcev, simbolov,



Foto: Arhiv

barve in proučevanja svetlega in temnega, v konturah in s šivi krpank, ki jih iz ostankov tkanine kolažira v povezavi z intervencijo slikanja. Barvi prepušča odločujočo vlogo, ne glede na to, ali je ta monohromna ali kontrastna. Del njenega raziskovanja oblik pa je tudi v posnemanju oblik narave in poustvarjanju teh. Poustvarjalnost ponavljajočih oblik, stopnjevanja in barvnih kontrastov je v slikarstvu vznemirjala številne generacije umetnikov, vse od nekaterih primerljivih segmentov v moderni umetnosti.

Še ne desetletno ustvarjalno pot v oblikovanju s tekstilom je Hojnikova že kolažirala vse od barvnih krpank do monohromnih in kolorističnih tekstilnih reliefov in tekstilij. V nekaterih tekstilih tudi zapušča meje formata in združuje statičnost z oblačilno kreacijo.

Katalog ob razstavi prinaša razmišljanja vodje galerije Milene Koren Božiček o izbranih delih za razstavo.

Razstava bo v Galeriji Velenje na ogled do 6. aprila 2005.

M.K.B

## Monika in Boris

Začetki kitarskega dua Momike Krajnc - Štiha in Borisa Štiha, segajo v leto 1994, ko sta se srečali dve kitarski poti. Želja po muziciranju, po izražanju podobnih muzikalnih doživetij je popeljala duo iz domačega zavetja počasi tudi pred občinstvo. Razne razstave, otvoritve, sodelovanje na predstavitenih koncertih, v Velenju, Celju, Mariboru, Murski Soboti, tudi na slovenski Konzulat v Celovcu.

V januarju sta koncertirala v Gradcu na J.J. Fux Konservatoriju, kjer sta vodila tudi enodnevni masterclass za tamkajšnje dijake in študente. Marca sta se predstavila v ciklu Kitarskih večerov v Modrem salonu hotela Union, v Ljubljani.

V začetku aprila ju pričakujemo v Mestni galeriji Šoštanj



Foto: Arhiv



## Porušene hiše v Gaberkah III. del

A. Grudnik in Z. Mazej

# Jermanova kmetija



Zadnji dnevi zbledele lepote.

**Na idiličnem, dokaj odmaknjem kraju, ki mu je videz idile povečevalo še žuborenje Velunje, si je leta 1882 Gabrijel Jevšnik zgradil čudovito hišo. Ta je veljala za eno najlepših hiš daleč naokoli, celotna domačija pa je bila poznana pod imenom pri Jermanu. Zaradi hudourniškega značaja Velunje je bila hiša postavljena nekaj deset metrov stran od potoka, a ob velikih povodnjih so bili kletni prostori hiše večkrat poplavljeni.**

Jermani so se iz roda v rod preživljali s kmetijstvom in furmanstvom. Posedovali so velik kos kmetijsko obdelovalne površine, zato so v Gaberkah in Družmirju veljali za večje kmete. Veliko hlapcev in dekel je bilo potrebnih pri hiši, da so uspeli opraviti vse delo na travnikih in njivah. Na njivah so sejali pšenico, koruzo, rž, nekaj časa pa so dobro živeli tudi od hmelja. Poleg že omenjene hiše so domačijo sestavljali še hlev, kozolec in sušilnica hmelja. S prihodom elektrike so pri Jermanovih zagnali mlin na elektromotorni pogon, s čimer so mleli žito za lastne potrebe. Predzadnji gospodar

Karel je imel pri hiši tudi dva furmanska konja in različne vozove, s katerimi je prevažal les, premog, pesek in ostalo blago po želji naročnikov. Furmanstvo je prinašalo k hiši dodaten vir sredstev za preživljanje številčne družine, saj se je dalo takrat, ko še ni bilo na voljo drugih transportnih sredstev, s tem delom dobro zaslužiti.

Vrnimo se v čas, ko je v svetu in tudi v naših krajih divjala druga svetovna vojna. Jermani so sprva vojno preživljali dokaj mirno. Sredi vojne vihre pa sta se brata Karel in Franc pridružila partizanom in na kmetiji ni bilo več mirnih dni in noči. Okupatorji so za njuno dejanje namreč kaj kmalu izvedeli in od takrat naprej so bili precej pogost obiskovalec na kmetiji. Oba brata so namreč želeli zasačiti doma in zatem primerno kaznovati tako njiju kot domače. Na kmetiji so po odhodu obeh bratov ostale le ženske, ki so z nudenjem hrane in prenočišča skušale pomagati partizanom, ki so se zatekli na njihovo domačijo. V ta namen sta bila v hiši pripravljena dva skrita prostora. Eden je bil v kleti, drugi pa je bila majhna skrita sobica na podstrešju, katere vhod je bil zakrit z veliko leseno omaro. Tudi Karel in njegov brat Franc sta doma večkrat prespala. Nekega zimskega dne so domači opazili, da se kmetiji približuje kolona belo oblečenih nemških vojakov. Jermani so takrat v kleti skrivali partizana. Ena izmed Karlovih sester ga je še pravi čas opozorila, naj se skrije, in mu ob tem zabičala, da naj ne gleda skozi okno. A opozorilo ni zaleglo, saj je sicer dokaj prestrašeni, vendar pa, kot izgleda, precej radoveden partizan ni ubogal in je vseeno »škilil« skozi okno. Pri tem je bil malo preveč nepreviden in Nemci so ga opazili.



Partizanu ni preostalo drugega, kot da poskuša z begom rešiti svoje življenje. Urno je stekel do Velunje in nato po mrzli vodi bežal, kolikor so ga nesle noge. Nemci so streljali za njim, a na njegovo srečo ga niso zadeli. Zato pa se je pričela prava drama za domače, saj so Nemci tiste, ki so na kakršen koli način pomagali partizanom ali jih celo skrivali, kaznovali s smrtjo ali ujetništvom. Nemci so prišli do hiše in hoteli prestrašene ženske postreliti. Na srečo je bil tam tudi sorodnik Gabrijel Gracer, ki je znal



Narasla Velunja je večkrat dosegla kletne prostore.

govoriti nemško. Stopil je do nemškega poveljnika in ga nekako le uspel prepričati, da ženske niso krive, da se naokoli klatijo partizani. Poveljnik je tako opustil misel na streljanje in življenje na kmetiji je lahko teklo dalje. Nemci so kasneje še kar nekajkrat prišli naokoli in zgodilo se je, da je bil v času enega obiska doma tudi Karel. Na srečo ga Nemci niso našli, kljub temu da so s psi preiskali celo domačijo z gospodarskimi poslopji vred. Lahko bi se reklo, da ga je rešila čebula. Domači so namreč Karla skrili v bunker, ki so ga posebej za take primere izdelali na skednju. Ena izmed njegovih sester pa je na pokrov bunkerja nametala čebulo, vonj katere je pse odvrnil od iskanja skritega brata.

Konec vojne je za družino pomenil tudi konec trepetanja za lastno življenje in življenje je sprva brezskrbno teklo dalje. A že kmalu po koncu vojne je umrl brat Franc. Karel se je uveljavil v gasilstvu in leta 1945 postal prvi povojni poveljnik Gasilskega društva Gaberke. Konec 50. let je v Laškem spoznal Faniko, ki jo je kmalu izbral za svojo nevesto. V zakonu so se jima rodili trije otroci, dva sina in ena hčerka. Žal pa je en sin kmalu po rojstvu umrl. S pojavom vedno glasnejših govoric, da bodo ta del Gaberk zaradi rudarjenja porušili in potopili, je postajal pogled Jermanovih v

negotovo prihodnost vedno bolj zaskrbljen. Leta 1974 je govorice potrdilo tudi vodstvo velenjskega premogovnika, ki je vse krajanke, ki so postali ogroženi na spodnjem delu Gaberk, povabilo na sestanek v bivši gasilski dom. Tam so jim predstavili njihovo vizijo rudarjenja in jim obenem povedali, da se bodo morali že v nekaj letih izseliti iz domačih hiš. Karla, ki je imel že tako težave z zdravjem, je to zelo potrlo in je še istega leta umrl. Morda bi doživel kakšno leto več, če bi vedel, da se bo vse skupaj zavleklo in



Dokaz, da je »maček (CAT)« porušil hišo.

bo njegova domačija na svojem mestu stala še nadaljnjih 30 let. S smrtjo Karla so za družino nastopili težki časi, saj so ostali brez gospodarja in rednih dohodkov. Na kmetiji so tako ostale same starejše ženske in Karlova otroka, Jelko in Anica. Težko je bilo opraviti vse delo, zato jim je še kako prav prišla pomoč sosedov in drugih vaščanov. V začetku 80. let se je k hiši priženil Franc Volk in s tem prevzel vajeti gospodarja. V zakonu z Anico sta se jima rodili dve hčerki, Urška in Karmen. Začeli so z modernizacijo in opremljanjem kmetije, kar je trajalo vse do novega tisočletja, ko so jo zaradi posledic rudarjenja morali zapustiti in se preselili na novo zgrajeno kmetijo v Gaberke. Od sredine 80. let naprej, ko se je pričelo rušenje hiš v Gaberkah, so bili Jermani vedno bolj oddaljeni od sosedov in njihova domačija je izgledala vedno bolj osamljena sredi polj.

Zanimivo je, da se zunanost in notranost hiše v dolgih 122 letih obstoja ni veliko spreminjala. Karlova žena Fanika je bila namreč navajena skromnosti, zato tudi ni pristala na kakršno koli večjo modernizacijo. Prostor, ki so si ga vsi močno želeli, je bila kopalnica. Tik preden pa so jo začeli delati, se je Fanika premislila in je na noben način ni hotela imeti in pri tem je tudi ostalo. V hišo, ki je bila obsojena na rušenje, se tako ali

tako ni splačalo vlagati več sredstev, kot je bilo potrebno za tekoče vzdrževanje. Volkovi so sredstva raje vložili v izgradnjo nove hiše v Gaberkah.

Spomini Volkovih na staro hišo so še zelo živi in pri tem med drugim ne morejo mimo izvrstnih dobrot, ki jih je znala pripravljati teta Tereza. Kljub temu da je bila to najlepša hiša daleč naokoli, ji vsa lepota ni pomagala pri oceni vrednosti rudarskih škod. Stala je pač na napačnem kraju. Zbledelo, a kljub temu še



Jermani okoli leta 1965



Žalostna mati Božja je preživela z družino več desetletij, a med rušenjem je v hiši ostala sama, nepoškodovana.



Tone Spital - Iričov Tonč, Edi Skaza - Orozeov Edek -, Franc Radikovič - Cirilov Franc in Karel Jevšnik - Jermanov Korl, so v Čokovi gostilni večkrat debatirali o prihodnosti njihovih domačij.

vedno mogočno in očarljivo lepoto so v njeni častitljivi starosti junija leta 2004 gradbeni stroji brez kakršne koli milosti v nekaj dneh podrli.

Fotografije: A. Grudnik in Arhiv Volk



# Gremo v EU!

(2. del)

Jerica Koren

**V Evropsko unijo je Slovenija pred skoraj letom dni že prišla. Bolje rečeno, ostala je tam, kjer je vedno bila doma - v Evropi. Mi pa smo naše potepanje in spoznavanje Evrope zaključili na poti nekje med Strasbourgom in Luxembourgom.**

## Misteriozen Luksemburg

V poznih večernih urah smo četrty dan našega vandraja prispeli do najmanjše države zahodne Evrope - Luksemburga. Komaj smo ugotovili, da ta meglena in turobna pokrajina pripada drugi državi, smo se že nahajali v njenem osrčju, v glavnem mestu Luxembourg.

Ta nenavadna prestolnica ima 811000 prebivalcev in se je predvsem v zadnjih desetletjih razvila v pravo finančno središče - je namreč mesto bank, mostov in uradnikov (10000). V mestu ima poslopja okoli 150 tujih bank, zelo pomemben pa je Luksemburg tudi zaradi sedežev številnih institucij evropske unije. Tu se nahaja Generalni sekretariat Evropskega parlamenta, Sodišče Evropskih skupnosti, Evropska investicijska banka, Evropsko računsko sodišče, poleg tega pa potekajo tukaj tudi nekateri sestanki Sveta Evropske unije. Ker sem že omenila Luksemburg kot mesto mostov, naj povem, da je med 110 mostovi, ki prek globokih kanjonov povezujejo mesto med seboj, največji kamniti most na svetu.

Slednjega smo si ogledali tudi mi, vendar na žalost bolj malo videli, saj nam je gosta megla zastirala pogled tako na most kot tudi na mogočni kanjon pod njim. Ker za ogled evropskih institucij v Luksemburgu nismo imeli dovolj časa, smo se le sprehodili po mestnem jedru, mimo bank in po takrat živahnem adventnem sejmu.

## Veliki Bruselj

Največjega pričakovanja na naši poti je bil zagotovo deležen mogočen Bruselj, ki se v našem vsakdanjem življenju, pogovoru in v medijih omenja kot slovita prestolnica Evrope. Res je, da je tukaj sedež mnogih ustanov, kot so Svet EU, Evropska komisija, parlamentarni odbori Evropskega parlamenta in druge. Je pa Bruselj tudi veliko, multinacionalno mesto, polno življenja in najrazličnejših kultur.

Naš prvi ogled in srečanje z ljudmi, delujoči mi v Bruslju, je bil obisk Eurošole. Z letošnjim letom se je namreč v njej kot prvi Slovenec zaposlil naš bivši profesor slovenskega jezika,

Jože Bartol. Sedaj tam nekje daleč od domovine poučuje slovenščino. In to ne tujcev, temveč slovenske otroke, katerih starši delajo v Bruslju. S tem ko je Slovenija vstopila v Evropsko zvezo, je tudi slovenščina postala eden izmed njenih uradnih jezikov. Tako na vseh področjih skrbijo, da bi bila čim bolj enakopravna med množico drugih jezikov. In moram poudariti, da so nas na vseh naših obiskih (razen v evropski komisiji) spremljale predstavitve v slovenščini, pričakalo nas je gradivo v slovenščini, slušalke s prevodi ... Ob tem se mi je zdela bojazan, da bo slovenščina izumrla ali bila izpodrinjena, popolnoma odveč, mislim, da bi se to lahko zgodilo le v Sloveniji popolnoma brez pritiska tujcev.

Na Evrošoli smo videli živ dokaz, da se tudi tisoče kilometrov od domovine sliši slovenščina in da se tam zbirajo mladi Slovenci, ki ne bodo kar tako pozabili materinščine. Čeprav so v razredih, ki jih poučuje naš profesor, eden, dva ali največ trije učenci, je vsakemu zagotovljeno, da se uči lastnega jezika. Ampak poleg stanja slovenščine smo izvedeli še za kup drugih zanimivih stvari, ki so prisotne na tej narodnostno zelo raznoliki šoli (obiskujejo jo otroci iz skoraj vseh držav članic EU oz. držav kandidatke). Na primer to, kako praznujejo praznični december, ko jih obiščejo kar vsi možni dobri možje in žene: od Miklavža, Božička, svete Lucije, Dedka mraza in še kdo ... V pogovoru s profesorji, ravnateljem in učenci te šole smo dobili predstavo o njenem delovanju, poleg tega pa morda nekaj volje do učenja tujih jezikov, spoznavanja vrstnikov iz Evrope ...

Zvečer smo v dvorani šole priredili tudi koncert za vse Slovence, delujoče v Bruslju, ki so se ga udeležili tako učenci šole kot slovenski veleposlanik pri EU ter mnogi drugi. Skupaj z nami so prepevali slovenske ljudske pesmi in prisluhnili avtorski glasbi naših instrumentalistov.

Z mnogimi bolj ali manj pomembnimi osebnostmi, ki so nas prišle poslušat, smo se prej ali po tem tudi srečali. O tem, kako so izgledali ti obiski in o samih bruseljskih znamenitostih, pa boste lahko brali v naslednji številki.





Ptice

# Znanilke pomladi in zdravega okolja

Tina Šetina, članica društva DOPPS

Praznik gregorjevo, čas, »ko se ptički ženijo«, v ljudskem mišljenju še vedno velja za prvi dan pomladi, čeprav se praznuje 12. marca. Naznanjajo ga vsak dan bolj živahne ptice stalnice, ki si po naporni zimi pričenjajo nabirati novih moči z bolj raznovrstno prehrano, v domače kraje pa se vračajo mnoge vrste ptic selivk, ki so zimo preživele v toplejših južnih krajih. V Sloveniji gnezdi več kot 200 vrst ptic, a jih je od tega ogroženih več kot polovica. Mnogim grozi izumrtje. Tradicionalna raba prostora, ki je dolga stoletja soustvarjala življenjska okolja ptic, se od 2. svetovne vojne dalje drastično in prehitro spreminja in na njih škodljivo vpliva. Novo upanje za ohranitev ogroženih živali, rastlin in njihovih življenjskih okolij daje razvoj evropske mreže območij Natura 2000.

## Kdaj se vračajo ptice selivke?

Večina ptic selivk se o tem, kdaj se bodo odpravile na pot, odloča glede na dolžino dneva, zato jih lahko spomladi pričakujemo ob bolj ali manj istem času. Tako lahko prve kmečke lastovke pričakujemo v začetku druge polovice marca, bele štoklje se vračajo v zadnjih dneh marca, kosci in rjavi srakoper pa v zadnjih dneh aprila. Nekatere vrste ptic pa se prezimovat odselijo glede na vremenske razmere in se temu ustrezno tudi prej ali kasneje vračajo. Zaradi globalnega segrevanja Zemlje opazajo biologi zadnje čase mnoge spremembe v obnašanju ptic. Tako so zaradi toplejše zime leta 2002 v Italiji nekatere vrste ptic odletele v Afriko mnogo pozneje, nekatere pa so se jesenski selitvi celo odpovedale. Posledično so spremenile svoja obdobja graditve gnezdnih odlaganj jajc, kar se odraža tudi na drugih vrstah živali, ki se s pticami prehranjujejo.

Selitvene poti ptic iz severne in srednje Evrope do Sredozemlja ter Afrike potekajo tudi preko naših krajev, nekatere od teh ptic pa v Sloveniji celo prezimujejo. Zanimiv dogodek se je to zimo zgodil na Bohorju (pri Sevnici), kamor je priletela večmilijonska jata pinož iz Skandinavije. Domačini pravijo, da se je celo začutil veter, ki ga je jata povzročala ob preletu.

Velja omeniti, da veliko oviro in nevarnost za ptice med seljenjem pomenijo vojne. Ena takih je bila vojna v Iraku, saj čezenj potekajo selitvene poti mnogih evropskih in ruskih ptic. Tudi če pot uspešno nadaljujejo, lahko zaradi »ovinkov« prepozno priletijo na območja, kjer se razmnožujejo, kar negativno vpliva na njihovo populacijo. Prav tako je v času vojne v Bosni in Hercegovini iz vojnih območij v Slovenijo pribežalo veliko ptic.

## »Ena lastovka še ne prinese pomladi«

Ena najbolj znanih ptic selivk v Sloveniji je kmečka lastovka. Živi v odprti kulturni pokrajini z vasmi in posameznimi domačijami in na obrobju mest ter gnezdi skoraj izključno v notranjosti stavb. Na zimo odleti v afriška prezimovališča. Že stoletja nudijo kmetje v hlevih zavetje kmečkim lastovkam, ki v zameno lovijo žuželke okoli živine. Žal pa zaradi intenzifikacije kmetijstva in obnove starih hlevov tako v Evropi kot pri nas opazamo zmanjševanje njihovega števila.

## Ogroženost in varstvo ptic v Sloveniji

V Sloveniji gnezdi 219 vrst ptic. Od tega jih je dobra polovica uvrščenih na Rdeči seznam ogroženih ptic gnezdičk, kar pomeni, da so redke, ogrožene ali pa jim celo grozi izumrtje. Zaradi lokalnega izumrtja smo od sedaj s seznama črtali že 15 vrst, kritično ogrožene pa so npr. srakoper, zlatovranka, mala čigra, veliki škurh in kozica, saj je gnezditvena populacija manjša od 10 parov. Ogrožene so npr. še divji petelin, kosci in planinski orel, vendar niso na robu izumrtja. Nihanje številčnosti populacij je sicer naraven pojav, vendar se v zadnjih desetletjih spremembe v okolju dogajajo tako hitro, da se jim mnoge vrste ptic enostavno ne zmorejo prilagoditi. Glavne grožnje so: intenzivno kmetijstvo (pesticidi, škropiva, strojna košnja), regulacije vodotokov in melioracijska dela (osuševanja vlažnih travnikov, »čiščenje« obrežne vegetacije, betonske struge potokov, ...), rekreacijske in turistične dejavnosti (npr. športno plezanje v skalnih stenah, vožnja z motornimi vozili po naravnem okolju) ter opuščanje košnje, paše in zaraščanje travnikov.

Zgolj zavarovanje posameznih vrst ptic se ni izkazalo za uspešno, saj je v prvi vrsti pticam potrebno zagotoviti ustrezen življenjski prostor. Potrebno je aktivno varstvo, kar pomeni vključevanje varstva ptic v vse gospodarske dejavnosti in nenazadnje v aktivnosti vsakega izmed nas. Eden takih učinkovitih projektov je vzpostavitev mreže območij »Natura 2000« na območju Evropske unije. Namen omrežja je varovanje naravnih življenjskih okolij ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Omrežje je oblikovano na podlagi določil Direktive o habitatih in Direktive o pticah, ki ju mora vsaka država, članica Evropske unije, prenesti v svojo zakonodajo in v Bruslju tudi redno poročati o rezultatih in stanju na teh območjih.

Za ohranjanje in razvoj območij Natura 2000 so na voljo finančna sredstva Evropske unije ter na-



LEGENDA:  
 ■ Območja Natura 2000 - obstoječa  
 ■ Območja Natura 2000 - v predložitvi  
 ■ Meje občin

## Pokritost z območji Natura 2000 v občini Šoštanj in okoliških občinah.

domestila iz državnih sredstev. Kmetje in lastniki zemljišč se lahko vključujejo v kmetijsko okoljski program in prejemajo nadomestila za izgubo prihodka, ker kmetujejo na naravi bolj prijazen način. Prebivalci teh območij bodo redno obveščeni o aktivnostih na njihovem območju in o možnostih, ki jih takšna oblika varovanja prinaša, za preprečitev okolju škodljivih projektov pa se bodo izvajala t.i. presoje vplivov na okolje.

Vrste ptic, ki jih varuje Natura 2000 in ki se pojavljajo v Sloveniji so: črna in bela štoklja, orel sršenar, orel kačar, beloglavi jastreb, planinski orel, južna postovka, sokol selec, gozdni jereb, belka, ruševac, divji petelin, kotorna, kosci, vodomec, zlatovranka, velika uharica, koconogi čuk in druge. Izmed omenjenih je južna postovka, ki je v Sloveniji nekoč gneznila, danes, žal, izumrla vrsta. Za varstvo ptic v Sloveniji si zelo prizadeva DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.



MLADA JUŽNA POSTOVKA, SLIKANA PRED 15 LETI NA LJUBLJANSKEM BARJU, KJER JE BIL TAKRAT ŠE ENO ZADNJIH USPEŠNIH GNEZDIŠČ V SLOVENIJI. DANES JUŽNA POSTOVKA V SLOVENIJI NE GNEZDI VEČ IN VELJA ZA IZUMRLO VRSTO.

Slovenci imamo priložnost, da z dodelanim instrumentom Natura 2000 zavarujemo našo izjemno naravno dediščino, ki je v primerjavi z zahodnoevropsko zelo dobro ohranjena. Ohranjena narava je namreč naš osnovni kapital - je naše zdravje.

Vir: Agencija RS za okolje

Foto: Davorin Tome



# Lahi so pa fajn cesto nardili

Zapisala Špela Janežič

**Čez Bele Vode – nekje za Kriško goro – naj bi včasih potekala rimska cesta.\* Domačini na vprašanje, če kaj vedo o tem, pogledajo v nebo in pokažejo na Rimsko cesto nad Belimi Vodami. Dodajo, da poznajo tudi tisto pod Smrekovcem, ki ji pravijo Laška cesta. Je to rimska cesta?**



Takratni gospodar na Tinčevem, Luka Mlinar (sedi ob ženi), je leta 1853 kot dvanajstletnik prišel s starši iz Italije v Bele Vode. Njegov oče je delal Laško cesto.

Laško cesto so delali v drugi polovici 19. stoletja (sicer prevladuje prepričanje, da so jo naredili »italijanski ujetniki med svetovnimi vojnami«). Ime je dobila po Lahih, kot so pravili cestnim delavcem italijanskega rodu. Ti so semkaj prihajali s trebuhom za kruhom. Nekateri so prišli začasno in se pred zimo vrnili. Drugi so se priselili z družinami in tu ostali. Danes nekateri njihovi potomci še pomnijo svoje korenine, zlasti tisti na severni strani štajersko-koroške meje.

S cesto so domnevno hoteli povezati Ljubno v Savinjski dolini in Črno na Koroškem. Šlo naj bi za povezavo zadnjega kmeta na ljubenski strani, Visočnika, preko prelaza Kramarica s koroško kmetijo na Pudgarskem. Odcep od Kramarice v Črno je bil menda končan kasneje.

Makadamska cesta je bila za tiste čase »lepa« in široka, da sta se lahko srečala dva vozova, razen na nekaterih ovinkih. Kot »dobro narejena« se je ohranila v spominu domačinov, ki jo, razširjeno in obnovljeno, uporabljajo še danes, čeprav marsikdo ne ve več, da se vozi po Laški cesti.

Po ljudskem izročilu so včasih po Laški cesti v Savinjsko dolino ter mimo Kramarice v Črno in Žerjav (v talilnico svinca) vozili oglje. Kuhali

so ga na Smrekovcu. Ogljarji – mnogi med njimi so bili tudi Lahi – so živeli v barakah ob cesti. Na ravnici Roma, pod današnjo planinsko kočo na Smrekovcu, je še danes tuintam vidna črnkasta prst kot ostanek kuhanja oglja v kopah. Oglje so uporabljali predvsem v kovačnicah, kjer so kovali najrazličnejše stvari iz železa: orodje, posodje in okrasne izdelke.



»Vsak žrebu se je včas na roke skoval.« In podkev tudi.



Kovan izdelek iz Belih Vod.

V Belih Vodah je bila edina kovačija pod Kriško goro, ob potoku Ljubija; reklo se je *Pri Kovaču*. V neposredni bližini so enkrat letno, običajno poleti, kuhali oglje. Premer kope pri tleh je bil 4 do 5 metrov, višina 3 do 4 metre. Običajno so kope postavljali na stalnih in dostopnih mestih ob gozdu, kjer je bilo dovolj primerne lesa. Najprej so našagali, nacepili in posušili drva. Najprimernejša so bila bukova, uporabljali pa so tudi gaber, javor ali jesen. Cepljence so pokonci zložili v stožec. V sredino pod njih so naložili smrekovino, tam so kasneje zakurili. Drva so z zunanje strani prekrili s smrekovimi vejami in nazadnje z zemljo, najboljše ilovico, ki ne prepušča zraka. Na vrhu sredi kope so pustili odprtino (*dušnik*), iz katere je izhajal dim. Pomembno je bilo, da so se drva žgala in ne gorela. Le tako je nastalo oglje, sicer so pepel lahko zgolj razsuli po travnikih za mehkejšo travo. Za

oglje je bilo kopo potrebno noč in dan »fejst ah-tat«. Pazili so, da se je iz nje pravilno kadilo in da se ni nič vžgalo. Pri tem so se menjavali.

V samoti so si v bližini kope iz *rant* zbili preprosto uto. Ker so jo prekrili s smrekovim lubjem (*škorjo*), so takemu bivališču rekli *škorjevka*. Običajno je bila dvignjena od tal, poslana s slamo in kmalu polna bolh, pa je vendarle nudila ogljarjem prenočišče in zavetje pred dežjem.

Ko se je po dveh ali treh tednih (odvisno od velikosti kope) pokazal moder plamen (*petelin*), je bilo oglje kuhano. Počakali so, da je ugasnilo in se ohladilo. Čeprav je belovoški kovač oglje kuhal le enkrat letno, ga je imel dovolj zase in ga več kot polovico prodal. Svojega je razsutega hranil v *kolprni*, prodajal pa ga je v vrečah iz jute.

Ilustracija: R. Poles



Ilustracija: R. Poles

Včasih so v kopah kuhali oglje za potrebe kovaštva. Ko je bilo oglje kuhano, se je iz dušnika kadil modrikast dim, ki so mu rekli *petelin*.

V Belih Vodah sta imela kovačnico za lastne potrebe (popravila) še kmeta Leskovšek in Zgornji Brložnik. Po drugi svetovni vojni so kovaštvo opustili, prav tako ogljarjenje. V šestdesetih letih 20. stoletja je pod Leskovškovo kmetijo ogljaril le še kovač iz Lepe Njive. Leskovšek mu je dal bukova drva, kovač pa njemu nekoliko oglja. Včasih je morala odslužiti drva tudi kovačeva žena s tem, da je pomagala pri žetvi.

O ogljarjenju in kovaštvu v Belih Vodah že dolgo ni več sledu, razen nekaj črnih zaplat in opuščene kovačije. Še vedno pa ostajajo imena: po kopi *Kopíše*, po kovačnici *Pri Kovaču*, po Lahih *Laška cesta*.

\* *Krajevni leksikon Dravske banovine. Pripovedovali so: Franc Atelšek, Martin Lenko, Frančiška in Gregor Petkovnik, Ivan Pudgar, Marija Rezoničnik in Marija Zamernik.*



# Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

**Na prvi pomladni dan pišem pa mi ni žal, ker vreme ni zelo pomladno in Ajla spi.**

Prva knjiga je kot ponavadi za otroke. Tokrat je to nova pesniška zbirka **Bine Štampe Žmavc** z naslovom *Živa hiša*. Pesnice so res iskric, svet ki ga je pesnica zajela v zbirki je v resnici predvsem otoški; krojen po meri otroka, govori z besedami otroštva, se otroško smeje, veseli in pritožuje. Ampak hiša vendar ne more biti živa...seveda je lahko – kadar prebiva v objemu poezije, domišljije, čarovnije.

*Živa hiša* nam riše potko v svet mačjih sanj, lepih sončnih trenutkov in otroške igre. Knjigo toplo pripočam otrokom in njihovim staršem.

Zdaj pa o bolj resnih, odraslih temah. S police novosti sem izbrala knjigo z naslovom *Domača nega*. Avtorice; **Alojzija Fink, Pjerina Mohar in Anica Sečenik** so višje oziroma diplomirane medicinske sestre in so svoje bogate delovne izkušnje, pridobljene v letih dela s starimi in bolnimi varovanci, strnile v praktične nasvete, ki negovalcu olajšajo, tistemu, ki pomoč potrebuje, pa omogočajo kvalitetno življenje v domačem okolju, ki mu je blizu in ki je nanj navezan.

V knjigi opisujejo vse aspekte nege varovanca na domu, od varovančevega okolja, pomoči pri vzdrževanju osebne higiene, hranjenja bolnika do jemanja zdravil. Delo je tudi ilustrirano z nazornimi fotografijami in risbami, izšlo pa je pri Mohorjevi družbi v Celju.

Avtorice želijo vsem negovalcem obilo poguma, moči in vztrajnosti pri negovanju varovanca. Naj vas doseže spoznanje, kako lepo je takrat, ko se daruješ za drugega, kajti, ko delaš dobro drugemu, delaš dobro sebi.

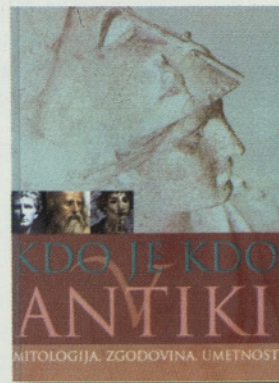
Še ena z zdravstvenega področja. Naslov knjige je *Etika v zdravstveni negi: razmerja skrbi* avtorica pa je **Verena Tschudin**. Knjiga naslavlja številne aktualne vsebine v zdravstveni negi; se osredotoča na pomen odnosov pri skrbi za ljudi; raziskuje procese odločanja

v zdravstveni negi; uporablja model štirih vprašanj za sprejemanje etičnih odločitev; ponuja veliko priložnosti za nadaljnjo razpravo in nenazadnje: o etiki govori z različnih gledišč.

Delo je strokovno in primerno predvsem za zaposlene v zdravstveni negi, ki so v stiku s pacienti. Hkrati je enako pomembna za vse druge v zdravstveni negi, zaposlene ali študente, ki bodo v njej našli zanimivo in konstruktivno branje. Knjiga je lahko zelo zanimiva tudi za laično javnost, saj nam odstira še eno plat že tako naporega (duhovnega in fizičnega) dela medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

Priročnik *Kdo je kdo v antiki* je prirejena in dopolnjena izdaja dela *Imenik klasične starine. Mitologija, istorija, umetnost*, ki ga je leta 1991 izdal srbski klasični filolog **Vladeta Janković**, redni profesor na oddelku za primerjalno književnost in teorijo književnosti na Filološki fakulteti Beograjske univerze ter avtor uspešnice *Mitovi i legende* (1995 in pet izdaj do leta 2002), ki je z naslovom *Resnice, miti in legende* izšla tudi v slovenščini (Modrijan, 2000). Knjiga *Imenik klasične starine* je bila v domovini zelo dobro sprejeta in večkrat ponatisnjena; njen uspeh gre gotovo pripisati posrečeni zasnovi, zgoščenosti opisov in ne pretiranemu stremljenju k učenim definicijam, ki rade priskutijo bralcem še tako prijetne vsebine.

Priročnik *Kdo je kdo v antiki* prinaša več kot 900 osebnosti iz mitologije, zgodovine in umetnosti antičnega sveta; opremljen je s približno 200 barvnimi in črno – belimi reprodukcijami tako antičnih del kakor najbolj znanih del renesančnih in poznejših evropskih umetnikov. Na koncu knjige so poleg izčrpnega imenskega kazala dodane še preglednice antičnih

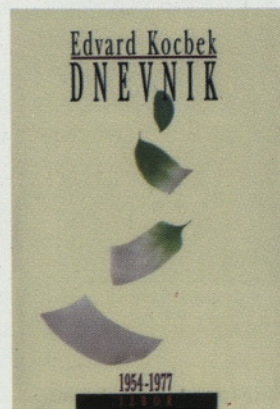


bogov, kraljev in ostalih osebnosti; seznam slikovne gradiva ter bogat seznam še ostalih priložnikov o mitologiji, zgodovini in umetnosti antičnega sveta; prav tako je dodan seznam uporabnih spletnih strani s tovrstno tematiko. Delo je za slovenski trg priredila in dopolnila **Bronislava Avbelj**, izšlo pa je lani pri založbi Modrijan.

To je knjiga za vsak dom in za vse generacije.

Še zadnja v tem mesečnem izboru.

Avtor knjige je **Edvard Kocbek** (Mihael Glavan, je pripravil izvirni rokopis za tisk in opravil izbor dnevninskih zapisov); naslov dela pa je *Dnevnik: izbor iz dnevnika od 1954 do 1977*. To



ni običajna dnevniška knjiga. Pri tem izboru ob stoti obletnici Kocbekovega rojstva gre za selekcioniran priklic samo tistih delov besedil, ki so najbolj neposredno vezani na njegove razmisleke, ki so nastali kot sprotna reakcija na ravnanja in pisanja partijske politike. Med njimi so tudi taki, ki ne kažejo Kocbeka samo v njegovi stalni drži nosilca luči in skepe v realsocialističnem okolju, ampak ga kažejo kot hudo razburjenega in do kraja jeznega bojovnika zoper laži in pretvarjanja. Dramaturški lok zapisov se pričinja ob njegovi petdesetletnici (1954), se po tragični smrti njegove hčerke (1973) napenja do vrha ob sedemdesetletnici in izidu intervjuja za tržaški *Zaliv* (1975) ter se umirja ob močnem doživetju smrti Dušana Pirjevca (1977). Ob neizogibni »iztrganosti« zapisov iz časovnega, družbenega in intimnega bivanjskega okolja so uredniki s vsebinsko zaokroženimi zapisi vendarle skušali oblikovati tekoče berljivo, miselno in doživljajsko sledljivo besedilo.

Knjiga razkriva, kako se Kocbek neomajno upira ideološkemu in oblastniškemu nasilju vseh vrst in se vztrajno bojuje »za docela novo osmišljevanje življenja, za novo določanje človeka«.

Če se vam teme knjig zdijo prezahtevne, pa vam ostane še vedno dovolj novih in malo starejših knjig v naši knjižnici. Fino je tudi na soncu prebrati kakšno lepo zgodbo.

Sonce bo zagotovo.



pripravila Ajda Prislan

# ČEZ URŠLJO GORO

**Prevzema me radost, ker prihaja pomlad, kakor da jo z vso naravo že občutim. Bo vzdušje, ne samo moje, kakor koli vplivalo tudi na vsebino kulturnega dogajanja? Takole se je pretekli mesec dogajalo na Koroškem. V osnovni šoli v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, na primer, so na eni od prireditev klicali pomlad ...**

**P**ri slovenjgraški založbi Cerdonis je izšla nova knjiga. Naslov ima Blažev žegen. Je zbirka 17 songov, poezije Blaža Prapotnika, ki jo uglasbeno izvaja s svojim triom Ex Animo. Nekatere so že bile natisnjene v dveh od petih Blaževih pesniških zbirk (Pegaz prebija zvočni zid, V redu kaos). Tudi glasba za njih je zgolj avtorska, saj Blaž pravi, da nima časa in prostora za priredbe, kopije, popačenje.

V pesmi z naslovom Egoist nam pove: »Vzel bom kristalni kelih in vanj natočil dan, izpil bom iz večera vso svetlobo, dolgo gledal drsenje mehke sence, dokler se noč ne splazi v sobo. Lahko se bom obrnil stran, prespal vso zgodovino, zamudil bom na zadnji vlak in ne bo mi treba s tabo v kino. Jutri bom dan posvetil sebi, z obraza ti že berem zavist, - vse dan v lastni senci, jutri bom egoist ...«

Knjižica je opremljena z retrospektivo fotografij glasbenih zasedb, ki so te songe igrale. Prva je stara 20 let.



Prvi koncert s predstavitvijo Blaževega žegna je bil v Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec, uradna predstavitev za publiko, ki spremlja knjižne izdaje na Koroškem, pa je bila v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah. V triu Ex Animo, katerega ime se bo počasi prelevilo v Blažev žegen, Valentina Prapotnik igra klavir, flavto in poje, bobnar Tomaž Smolčnik skrbi za ritmični del glasbe, Blaž pa je na Ravnah igral šeststrunski bas z uglasitvijo ter zvokom kitare, ki je plod njegove oblikovalske ideje in zamisli, leta 2004 pa ga je izdelal Nace Zaletelj.

**V**Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec so odprli razstavo JOŽE TISNIKAR in DRAGIŠA MODRINJAK - DOKUMENTI ČASA in bo na ogled še do 27. marca. Štajerski fotograf Modrinjak in ekspresionistični slikar iz Slovenj Gradca Tisnikar sta se poznala vrsto let. Prvi njun večji skupni projekt je bila priprava prve Tisnikarjeve monografije, ki je izšla leta 1974 pri Založbi Obzorje.



Večina fotografij je tokrat prvič predstavljena javnosti (nimajo le dokumentarne komponente, pomembnejša je umetniška nota), zato vsebujejo tudi predstavitev Tisnikarja, ki so bile do sedaj manj znane. Ob umetniški fotografiji DRAGIŠE MODRINJAKA so razstavljeni tudi izbrana slikarska dela JOŽETA TISNIKARJA in likovna dela drugih avtorjev, ki sestavljajo hommage Tisnikarju v Slovenj Gradcu.

**K**ončala se je najstarejša pevska revija na Slovenskem, 38. revija pevskih zborov Od Pliberka do Traberka. Že od vsega začetka temelji na čezmejnem sodelovanju. Pevci iz Avstrije in Slovenije so obujali slovensko pesem v kulturnem domu v Črni na Koroškem, kjer je srečanje odprl domači MePZ Markovič-Kristl-Mato. Nato so domoljubne pesmi Od Podjune do Zilje pa pesmi o ljubezni, soncu in mladosti, napitnice, gasilske in pesmi iz filmske glasbe prepevali pri Kovaču v hribovski vasi Obirsko na avstrijskem Koroškem, na Prevaljah, v Pliberku in Dravogradu. Strokovni spremljevalec revije je bil mag. Ivan Vrbančič. Tudi letos jo je organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti



OI Ravne na Koroškem v sodelovanju s Krščansko kulturno zvezo Celovec in Slovensko prosvetno zvezo Celovec. Na vseh petih koncertih je letos nastopilo sedemindvajset zborov, ki združujejo petsto pevcev. Zaključne revije letos ni bilo, kajti jeseni se bo zgodilo prvo tematsko regijsko srečanje, kamor se lahko prijavijo zbori, ki jih je predlagal strokovni spremljevalec revije.

Javni sklad RS OI Slovenj Gradec pa je v sodelovanju z ZKD Slovenj Gradec v Drugi osnovni šoli Slovenj Gradec dva dni zapored priredil srečanje pevskih zborov Mislinjske doline.

**N**astopila je KATHLEEN YEARWOOD iz Kanade. V Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec je predstavila svoj projekt THE ORDEAL. Yearwoodova igra kitaro in poje, spremlja jo basist. Je kanadska pisateljica, aktivistka in glasbenica, ko jo nekateri primerjajo z Meiro Asher in Vedo Hille. V samozaložbi je izdala v živo posneti album Ordeal, ki je že njen šesti album - morda njeno še najmanj eksperimentalno delo, ki družijo akustični folk, improvizacijo, nojz in grind.



**V**dneh ob tem se je bilo v MKC-ju moč udeležiti kiparske delavnice z diplomiranim arhitektom in študentom kiparstva na ALU v Ljubljani, Slovenjgradčanom Boštjanom Temnikerm, pa tridnevne grafiške delavnice Grafitti Art pod vodstvom Aleša Bedrača, potopisnega predavanja o smučanju v Kirgiziji, otroških ustvarjalnih delavnic... Še vedno se lahko vpišete v delavnico trebušnega plesa, ki poteka vsak ponedeljek. Novost v MKC-ju je tudi biljard.





V Knjižnici Dravograd so se na mednarodni dan poezije pogovarjali s pesnikom, pisateljem, kritikom in publicistom JOŽETOM SNOJEM.

V Knjižnici Radlje ob Dravi so predstavili knjigo dr. Richarda in Rachel HELLER TUDI Z OGLJIKOVI-MI HIDRATI STE LAHKO ZASVOJENI.

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je GO-RAZD MAUER, ki ga poznamo tudi iz TV oddaje Na vrtu, z diapozitivi in besedo spoznaval domačine s trajnicami in drevninami naših vrtov.

Gledališka skupina Kulturnega društva Mislinja je v režiji Andreje Martinc premierno odigrala komedijo Vinka Moederndorferja



PODNAJEMNIK. Zgodba govori o zdrahah med in po denacionalizaciji. Izvedbo igre je podprla tudi Občina Mislinja z namenom, da se tudi mladi aktivno vključijo v kulturno dogajanje.

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec so se zopet zbrali na delavnici S KNJIGO K NARAVI - ZDRAVILNA ENERGIJA DREVES - DIHANJE, ki jih vodi MARINKA LAMPREHT. Tokrat so se pogovarjali o popotovanju po Braziliji in zdravilni energiji dreves, ki rastejo tam. Dotaknili so se nekaterih sadežev in njihovih dobrih učinkov za zdravje: kokos, kivi, ananas, mango, avokado ... Slovenjgradčanka Marinka Lampreht je pripovedovala o svojih izkušnjah v Abadžanju, kjer je srečala tudi največjega zdravilca tega časa. Iniciral je tudi štiri Slovence, ki zdaj zdravijo pri nas.



Nekaj dni je preživela v neokrnjeni naravi brazilskega pragozda, v eko vasi Makako, kjer ni električne energije, zato niti hladilnikov, luči, telefona, a pravi, da je brez vsega, tudi brez postelje, bilo čudovito.

Brazilija je tudi deželna kamnov. Vsestransko so uporabni, tudi za lajšanje težav ali zdravljenje, ki mu z drugimi besedami rečemo zdravljenje s krista-

li. Najbolj znana (ali popularna) je kamena strela.

Slovenci imamo baje kar celo kolonijo v Braziliji. Mnogi potujejo tja ne samo turistično, nekateri celo ostanejo za zmeraj. Ena teh je tudi Vida, h kateri hodijo uživati v rajski naravi na kamni strel in opravljati meditacije za mir.

Dogajale so se tudi druge gledališke predstave. V okviru gledališkega abonmaja Podjuna: Pogled dlje 2005 je SLG Celje v kulturnem domu v Pliberku v Avstriji igralo Partljičevo komedijo MOJ ATA SOCILISTIČNI KULAK. Otroška skupina SPS Rož je igrala predstavo ČAROVNIK IZ OZA (predstava zaznamuje pričetek gledališkega abonmaja za otroke Abonbonček).

V Radljah ob Dravi smo lahko videli monodramo režiserja Matjaža Latina KLEŠČAR v izvedbi Dušana Vaupotiča - Duleta. Dramska skupina KUD Črneče v več koroških krajih ponovno predstavlja nenavadno, morbidno komedijo z izjemnim črnim humorjem Vesela smrt hrvaškega dramatika Mateta Matišića. Režiral jo je Franci Kotnik in pripoveduje o dveh zdomcih, Korošču in Ribenčanu, ki sta na začasnem delu v tujini.

V Slovenj Gradcu in Starem trgu sta bili na ogled komična satira v izvedbi gledališke skupine ZIK Črnomelj (igra Iva Brešana HAMLET V DOLENJIH GU-ZINCIH) in komedija BUTELJ ZA VEČERJO Teatra 55.

V Starem trgu pri Slovenj Gradcu je v sklopu predavanj Iz davne preteklosti umetnostni zgodovinar MARKO KOŠAN govoril O BAROKU V SLOVENJ GRADCU. Slovenj Gradec je pomembno baročno središče, rečemo lahko celo, da je mesto v tem času doživelo svoj drugi razcvet. Konec 17. in v 18. stoletju so tukaj delovale pomembne slikarske in kiparske delavnice, ob njih pa številni mojstri umetnostne obrti. V cerkvi sv. Elizabete, prvi stavbi, ki so jo zgradili v Slovenj Gradcu in ki jo je oglejski patriarh Bertold leta 1251 posvetil svoji nečakinji, stoji najlepši baročni oltar v vzhodni Sloveniji. Je eden največjih dosežkov slovenske baročne oltarne arhitekture. Izdelal ga je Janez Jakob Schoy - deželni in dvorni kipar v Gradcu in vodilna osebnost štajerskega baročnega kiparstva. Sliko sv. Elizabete je naslikal Slovenjgradčan Franc Mihael Strauss.

Tudi druga oprema v cerkvi je v glavnem baročna: Mersijeva prižnica, slike obeh Straussov, ...

BERNEKERJEVE USTVARJALNICE so namenjene mladini in otrokom in dopolnjujejo dogajanje v Koroški galeriji likovnih umetnosti



Slovenj Gradec. Letos so pod vodstvom likovne pedagoginje Špele Kovačič ustvarjali z motivom VRENE (na temo razstave o Tisnikarju). Na temo te razstave pripravljajo tudi pogovore Okrogle mize brez mize.

13. marca smo praznovali rojstni dan skladatelja Huga Wolfa (roj. 1860). V njegovi rojstni hiši v Slovenj Gradcu je bil načrtovan večer njegovih samosplovov iz Moerikejevega ciklusa in samosplovov Franza Schuberta Zimsko popotovanje. Vendar je nemški baritonist Christian Miedl zbolel, zato se tudi pianistka Breda Zakotnik ni pripeljala v Slovenj Gradec. Koncert je prestavljen v mesec junij 2005.



Bil pa je APOHALOV VEČER v starem gostišču Brančurik v Dobji vasi pri Prevaljah. Skupaj z nastopom tria Apohal, Mori, Ofak je pred kratkim rojena koroška skupina SANSKRT krstno izvedla tudi svoje avtorske skladbe.

Naslovna pesem nove plošče ADIJA SMOLARJA, ki je izšla oktobra, Vse je krasno, je dala ime tudi celotnemu albumu. V zgodbi, ki jo Smolar pripoveduje skozi vseh dvanajst besedil, nam



posreduje željo, da bi nekoč prišel dan, ko bi bilo vse krasno. »Čutim se dolžen, da še opozarjam na stvari, ki se jim reče: slabi medsebojni odnosi, slab odnos do narave, slab odnos do vsega, kar nas obdaja, in skušam nekako spametovati ljudi.« Na ovitku plošče so smeti. Vse je krasno, a ne?



Šoštanj z bližnjo okolico skozi čas in moje oči (1. del)

# Pogled nazaj, v rojstni kraj

Marija Trobina, (Pirečnikova Marinka), fotografije: arhiv avtorice

**Zgodovino mesta Šoštanj lahko spremljamo v različnih zgodovinskih virih. Za marsikoga pa bi bilo verjetno zanimivo pobrskati po spominu, kako smo preteklo stoletje preživeli navadni prebivalci naše nekoč tako lepe doline.**



Panorama mesta Šoštanj, slikano okoli leta 1900.

**K**ako smo doživljali številne spremembe na področju državne ureditve, šolstva ali sodstva? Kakšne so bile razmere na področju zdravstva, socialnega varstva, kako smo se politično opredeljevali, kakšno je bilo življenje na kulturnem in športnem področju? Kakšno je bilo družabno življenje meščanov, vrhnjega sloja, delavcev, kmetov, kajzarjev? Kakšne so bile navade, običaji? S čim smo se preživljali, kakšno je bilo gospodarstvo? Predvsem pa, kako smo doživljali preobrazbo naše doline? V začetku prejšnjega stoletja je bila Šaleška dolina pravljico lepa. Hitra industrializacija, ki se je začela sredi stoletja, pa jo je popolnoma iznakazila. Šele v zadnjem desetletju, ko je prenehal vpliv socialistično-komunistične miselnosti, mesto in okolica spet dobivata lepšo podobo.

Obdobja po drugi svetovni vojni se dobro spominjam tudi sama. Za še bolj pretekle dogodke pa so mi ostala v spominu pripovedovanja mojih staršev, starih staršev in starejših Šoštanjčanov. Upam, da se bo moje brskanje po pretekli zgodovini naše doline zdelo še komu zanimivo.

## Država deluje. Sodi in uči.

### Šoštanj kot del svetovne zgodovine

Mesto Šoštanj je bilo več stoletij in pa vse do leta 1963 upravno središče za vso Šaleško dolino s širšo okolico. V mestu je bila občina ali županstvo ali župan. Vsa ta poimenovanja so predstavljala državno oblastno ustanovo. Tu se je nahajalo sodišče ali sodnija z zemljiško knjigo, policija, zapori, notar, advokati, osnovna šola, meščanska šola, kasneje nižja gimnazija, obrtna šola.

V preteklem stoletju so se izmenjale štiri državne ureditve. Do konca prve svetovne vojne je Šoštanj spadal pod avstro-ogrsko monarhijo, pod deželno oblast Spodnje Štajerske. Prva svetovna vojna ni v mestu Šoštanj naredila prehudega razdejanja, razen veliko žrtev med vojnimi obvezniki, ki so bili vpoklicani v cesarsko vojsko. Leta 1918 se je začela kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev – Jugoslavija. Ta je bila razdeljena na županije – župe. Šoštanj je spadal pod celjsko. Konec druge svetovne vojne, leta 1945, je bila ustanovljena SFRJ – nova Jugoslavija. Ta je zajemala vse narode in narodnosti od Makedonije do Slovenije. Njen predsednik je bil Josip Broz-Tito. Razdeljena je bila na republike, te pa na občine. Leta 1950 je bila na novo zgrajena stavba Skupščine občine Šoštanj, na Trgu svobode 12. Tu so delovali vsi državni uradi do leta 1963, ko je bila skupščina občine preseljena v Velenje. Leta 1991, ko je Slovenija postala samostojna država, je Šoštanj z okolico zopet postal samostojna občina. Sedež občine je ponovno v stavbi, kot je že bil nekoč.

V socialistični ureditvi so se življenjski pogoji na splošno zelo izboljšali. Po mojem mnenju pa ne toliko zaradi gospodarske politike komunistične oblasti, ampak zaradi geografske



Šoštanj, reprodukcija bakroreza iz osemnajstega stoletja.





Vojaški »trajn« iz prve svetovne vojne, pod Skalco v Šoštanju.



Vojak iz prve svetovne vojne (moj stari oče Jernej Sevčnikar).

ga položaja Jugoslavije. V desetletjih po drugi svetovni vojni je bil svet ideološko razdeljen na dva pola, vzhodni in zahodni, med njima pa se je odvijala tako imenovana hladna vojna. Jugoslavija je s svojim strateškim položajem delovala kot tampon med obema velesilama. Tito je ta položaj znal spretno izkoriščati. Od zahoda, predvsem iz ZDA, smo dobivali izdatno pomoč.

## Tito

Zdi se mi, da mlajši rodovi sploh več ne vedo, kdo je bil Tito. Zato bom za njih zapisala nekaj najpomembnejših podatkov o tem našem nekdanji voditelju. Tito je bil glavni organizator



Glavni trg pred drugo svetovno vojno, desno mestna hiša z zvonikom.



Partizani pred mestno hišo leta 1945.

socialistične revolucije, ki se je pri nas začela vzporedno z drugo svetovno vojno. Po ruski revoluciji leta 1918, ko so v Rusiji oblast prevzeli komunisti, ukinili cesarstvo, cesarsko družino pa enostavno pobili, se je po Evropi razvilo novo socialistično-komunistično politično gibanje. Zajelo je skoraj polovico Evrope. Vse te, v glavnem vzhodnoevropske države, so bile kasneje povezane s Sovjetsko zvezo - Rusijo, z močnim voditeljem Stalinom. Stalin je bil tudi Titov "mentor". Z njegovo pomočjo je našemu revolucionarnemu vodstvu uspelo ukiniti kraljevino, izgnati kraljevo družino in po vojni ustanoviti socialistično republiko Jugoslavijo. Ne vem dovolj o takratni politiki, da bi lahko z gotovostjo trdila, kako se je Titu uspelo izviti iz Stalinovega primeža. Vendar mu je uspelo. Jugoslavija je bila samostojna socialistična federativna republika, čeprav pod močnim

ruskim vplivom. Tito je postal dosmrtni predsednik republike in vrhovni poveljnik jugoslovanske vojske. Na tem položaju je ostal vse do smrti leta 1980. Bil je med ustanovitelji nevrščenih, tako imenovanega tretjega sveta. Po vseh teh državah je potoval z veliko medijsko pozornostjo in na zelo razkošen način. V pet-



Josip Broz med velenjskimi rudarji leta 1969.



desetih in šestdesetih letih je veliko pozornost zbujala njegova luksuzna ladja Galeb in Modri vlak. Med svetovnimi voditelji je bil zelo čislán. Njegovega pogreba so se udeležili vsi najpomembnejši predsedniki z vsega sveta, vključno z ameriškim.

Mnenja o Titu so sedaj zelo deljena. Nekateri ga vidijo kot genialnega državnika. Drugi ga imajo za barabo svetovnega formata. Ne bom se opredelila ne za eno ne za drugo oceno, dejstvo pa je, da je Tito živel v razkošju, večjem kot kateri koli cesar na svetu. To pa se nikakor ni skladalo s socialistično-komunistično doktrino, ki sta jo zapisala Marx in Engels.

## Sodišče in policija

Na Kajuhovi cesti, kjer so sedaj stanovanja, je bilo sodišče z zemljiško knjigo. Zadaj v prizidku so bili zapori. Zanimivo za današnji čas bi bilo vedeti, kako je ta ustanova delovala. V stavbi je bilo poleg uradnih prostorov za potrebe sodišča še stanovanje za sodnika in za hišnika. Hišnik je bil obenem tudi skrbnik za porov, to se pravi ječar. Pravili so mu »šperer«. Njegova žena pa je imela na skrbi tudi prehrano zapornikov. Šperer je imel med drugim tudi nalogo, da je varno privedel zapornika iz ječe do sodne dvorane pred sodnika. Večkrat se je zgodilo, da so na tej poti bolj iznajdljivi zaporniki pobegnili.

To pa je potem bil problem policije, ki je imela takrat sedež na Glavnem trgu poleg mestne hiše, kjer je sedaj kljub upokojevcem. Sodišče v Šoštanju je pokrivalo vso Šaleško dolino s širšo okolico. Pravnih zadev je bilo veliko, zato so imeli takratni advokati polne roke dela. Med obema vojnama so v Šoštanju delovali štirje advokati in notar. Advokat Mayer je bil obenem tudi dolgoletni župan. Med njegovim županovanjem je mesto leta 1930 dobilo vodovod, kar je bilo za takratne razmere velika pridobitev.

## Šolstvo

Šolstvo je bilo v Šoštanju že v začetku prejšnjega stoletja na zavirljivi ravni. V večini okoliških zaselkov so bile osnovne šole, v mestu Šoštanj pa je bila poleg osnovne šole še meščanska šola in obrtna šola za vse vrste poklicev. Osnovna šola je bila tam, kjer je sedaj OŠ Bibe Roecka, meščanska pa, kjer je Kajuhova šola. V mestu je deloval tudi vrtec za predšolske otroke. Med drugo svetovno vojno je na vseh šolah potekal pouk v nemškem jeziku. Učenci so morali po koncu vojne opraviti formalne izpite v slovenščini za vsa štiri leta. V novi Jugoslaviji je bilo sprva šolstvo organizirano tako, da je

bila obvezna štiri-letna osnovna šola in štiri-letna nižja gimnazija. Ta je bila v prostorih bivše meščanske šole. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja sta se ti dve šoli preoblikovali v obvezno osemletko in v zadnjem obdobju v devetletko. Obrtna šola v Šoštanju ni več obstajala. Za različne poklice so bile organizirane obrtne šole v večjih mestih, kot so Celje, Maribor itd.

Kako je lahko potekalo izobraževanje kmalu po drugi svetovni vojni, bo mogoče najbolj razvidno, če opišem svoje šolanje. Ko sem leta 1956 končala nižjo gimnazijo, sem imela veliko željo, da bi šla na srednjo ekonomsko šolo. Oče pa je bil mnenja, da je takšno šolanje predrago. Dobila sem učno mesto v »Gradisovi« trgovini. Ta je bila v Ježovnikovi hiši na Goricah, blizu farne cerkve. Sedaj so na tem mestu ugrednine nad jezerom. Gradisova se je imenovala, ker je v glavnem služila za potrebe Gradisovih delavcev, ki so imeli v bližini stanovanjske barake, gradili pa so termoelektrarno. Šef trgovine je bil starejši gospod, trgovec že v stari Jugoslaviji. Bil je mnenja, da je potrebno vaje v prvem letu učne dobe šikanirati in obremeniti do skrajnosti. Če bo vzdržala, bo potem dobra trgovka. Delala sem



Bivše sodišče na Kajuhovi cesti, ...



... na zadnji strani stavbe v prizidku pa bivši zapori.



Tu je bila osnovna in obrtna šola.

ves dan, od jutra do večera, z eno uro odmora za kosilo. Sobote popoldan pa so bile namenjene generalnemu čiščenju trgovine, ki se je običajno zavleklo pozno v noč. Dvigovati sem





Otroci v vrtcu, slika iz leta 1935.

morala petdeset in večkilogramska bremena. Najtežje pa je bilo, da sem morala sama na ročnem vozičku zvoziti blago, ki je prišlo po železnici. Bila sem drobno, slabotno dekletce, od železniške postaje do trgovine pa je bilo vseskozi navkreber. Voz je moral biti polno naložen. Ni mi bilo dovoljeno, da bi šla večkrat in manj naložila. Bilo je grozljivo težko, pa še večno lačna sem bila. Za malico sem običajno imela v žepu jabolko in kos kruha. V trgovini so bili neznansko zapeljivi bonboni, rozine, marmelada ... Bilo pa mi je strogo prepovedano kar koli dati v usta. Od teh skušnjav mi je ena »storija« ostala še posebej v spominu. Ko sem jutraj prišla v službo, je bil moj delovni plašč položen na šefovo mizo, zraven njega pa so bili v vrsto postavljeni trije papirčki od bonbonov. Otrdela sem od strahu, šef pa nič. Niti besede! Zvečer, ko smo zaključevali delo, šefa ni bilo. Vrag mi ni dal miru, morala sem se nekako maščevati. Pobrala sem vse prazne steklenice od konjaka, ki so bile skrite za šefovo pisalno mizo. Vse jih je šest ali sedem. Postavila sem jih v vrsto med vrata šefove pisarne. Pomočnice so se mi smejale in me spodbujale. Ko sem šla proti domu, sem se šele zavedala, kaj sem naredila. Drugo jutro sem bila pripravljena na najhujše. Najmanj kar sem pričakovala, je bilo, da me bo nagnal. Šef je sedel za mizo in nekaj zavzeto pisal, steklenic ni bilo nikjer. Dobro jutro! Dobro jutro! Nič drugega! Tako so bile brez besed razčiščene skušnjave na obeh straneh.

Takrat je učna doba potekala tako, da smo vajenci šest mesecev delali praktično v trgovini, za šest mesecev pa smo šli v šolo. V Mariboru je bil internat v frančiškanskem samostanu. Sobice so bile zelo majhne in v vsaki so bili po štirje pogradi. Ogrevanja sploh ni bilo, kaj šele tople vode. Kuhinjo smo imeli na Rotovškem trgu, šolo pa na Štrosmajerjevi ulici. Šola mi

ni delala težav. Bilo pa je zelo hudo, ker sem bila revno oblečena in obuta, mesto pa je nudilo toliko zapeljivih stvari. Lepe izložbe, kino, mladinski plesi ... Za vse je bil potreben denar. Jaz ga nisem imela nič. Skromna vajeniška nagrada, ki smo jo v času dela v trgovini dobivali, nam v času šolanja ni pripadala. Dobili smo le brezplačen prevoz z vlakom. Enkrat na mesec smo lahko šli domov. Doma sem dobila natančno toliko, kot je bilo potrebno za internat in za hrano, niti dinarja več. Revna dekleta smo se zato znašla tako, da smo odpovedala hrano za določen čas in ostalo nam je nekaj denarja. V kuhinji je bilo kruha vedno dovolj na razpolago. Tako smo v času, ko nismo imele bononov za hrano, živele ob kruhu in vodi. Nekoč sem v izložbi videla nebeško lepo blago za obleko. Odpovedala sem hrano za štirinajst dni. Obleko

sem si v tesni, mrzli sobici sama sešila na roke in brez šivalnega stroja v prostih urah. Bila sem je neskončno vesela, da pa sem si prebavo ob kruhu in vodi pokvarila za več let, me tedaj še ni skrbelo. V takšnih razmerah sem končala svoje šolanje in postala trgovska pomočnica, kar je bilo za tiste čase kar solidna izobrazba. Vendar mene ni zadovoljevala, želela sem več. Nekaj let kasneje sem dokončala še dveletno poslovodsko šolo in s tem dosegla srednjo izobrazbo. Več ni šlo, prezgodaj sem se poročila, življenje sem morala posvetiti družini.

Cerkvena oblast je imela vse do druge svetovne vojne precejšen vpliv na življenje prebivalstva, med drugim tudi v šolstvu. Verouk se je poučeval v sklopu osnovne šole, pa tudi sicer je bila šola precej pod vplivom cerkvenih usmeritev. V Šoštanjju je bila samostojna fara že vse od leta 1545. Farna cerkev ni bila v Šoštanjju, ampak v Družmirju, na rahli vzpetini pod Goricami, na kraju, kjer je sedaj jezero. Zadnjič je bila obnovljena in dozidana leta 1735. Leta 1975 so jo morali zaradi posledic izkopavanja premoga porušiti. Zgrajena je bila nova, sedanja cerkev v Skornem. Zaradi odklonilnega stališča takratne komunistične oblasti do cerkvenih objektov je rudnik izplačal zelo skromno odškodnino za porušeno cerkev, zato je gradnja nove trajala več let. Zgrajena je bila večinoma iz prispevkov faranov. V župnišču farne cerkve so vse do konca druge svetovne vojne vodili matično knjigo, kjer so se zapisovala rojstva, smrti, poroke itd. To je bila nekakšna statistika prebivalstva, predhodnica današnjega matičnega urada.

(Se nadaljuje)

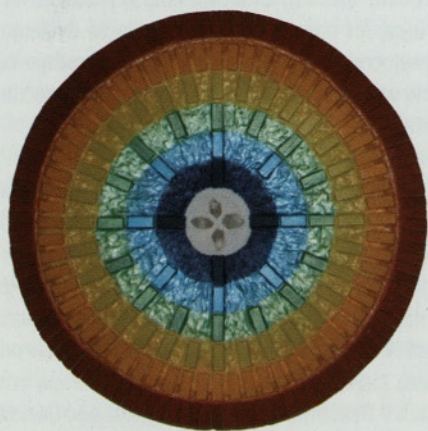


Farna cerkev v Družmirju, levo Slomškov dom. Med njim in zvonikom je župnišče. Skrajno desno mrliška veža. Tu je bilo tudi pokopališče, ki je bilo leta 1975 premeščeno na pokopališče v Podkraj.



# Svetloba

Meditacija



**V**elikonočni prazniki! Ljudje praznujejo in se veselijo, Jezus pa trpi, ko gleda zabavo, ki se ji reče gostija ubitih živali. NE UBIJAJ, je izjavil Jezus. Kdo se danes tega drži? Peščica, tako majhna peščica, da ni omembe vredna, se drži etike in s tem ne povzroča silovitega trpljenja živih in čutečih bitij.

Pustimo to in se raje vprašajmo, kaj pravzaprav ljudje praznujejo? Ugotovimo, da praznujejo najprej smrt in potem vstajenje v večno življenje. Smrt praznujejo tako, da ubijejo na milijone živali in potem praznujejo vstajenje tako, da se s polnimi želodci umrlih veselijo življenja. Ali ni to velika zmota?

To, kar ljudje mislijo, da je življenje, je samo iluzorna predstava, ki je v svoji globini v bistvu čaščenje nič. To življenje ni ničesar drugega kot minljivost, lažnost in neresničnost. Jezus je o tem govoril na slikovit in jasen način, pa vendarle skoraj nihče ne razume, kaj je pravzaprav hotel povedati. Zakaj ljudje ne razumejo? Pravzaprav zato, ker so vodeni, zavedeni in ne razmišljajo s svojo glavo. Potem niti ne opazujejo, se venomer prilagajajo in pristajajo na razne izmišljotine kakšnega velikega ali malega uma. Vedno poslušajo druge, da jim povedo, ali pa verjamejo knjigam, ki jih je napisal kdo drug. Sami ne verjamejo sebi in svojemu občutenju, vedno se izgovarjajo na znanost in avtoritete sveta.

Življenje in smrt. Prejšnji teden je svetovna avtoriteta, predsednik najmočnejše države, spregovoril preko televizije ljudem sveta o problemu ženske, ki ji že nekaj let umetno ohranjajo življenje. Odklopiti ali ne, je zdaj vprašanje. Njegova izjava, da je potrebno ohranjati življenje, ima velik pomen, saj jo slišijo skoraj vsi ljudje sveta. Če smo naivni, bi morali torej verjeti tako imenovani avtoriteti, se s tem strinjati in v nedogled ohranjati življenje te ženske. Če se vprašamo, kaj pravzaprav ohranja to žensko pri življenju, lahko spoznamo, da jo je nekdo na nekaj priklopil, in če jo je priklopil, jo lahko tudi odklopi. Toda predsednik je za ohranitev tega, kar je naredil človek, misleč, da to dela Bog. Ohraniti to, kar bi moralo že zdavnaj zapustiti svet, to dolino solz, trpljenja in minljivosti, je iluzija. Če bi človek imel vsaj malo usmiljenja in razsodnosti, bi spustil dušo na boljšo pot, na pot proti življenju in je ne bi zadrževal v ječi sveta. Tako lahko vidimo, da predsednik ni za življenje, ampak za smrt. ZA smrt je tudi takrat, ko ga vidimo s puranom v roki, saj na zahvalni dan ubijejo v njegovi deželi na sto tisoče teh živali in ZA smrt je tudi takrat, ko gredo njegovi ljudje v vojno za nafto in se potem spreneveda, da temu ni tako. Potem, ko pridejo prazniki, gospod predsednik obišče Vatikan in ljudje praznujejo. Praznujejo smrt in vstajenje v navidezno življenje, polni moči, slave bogastva in prevlade. Drugi ljudje, ki ne razmišljajo, ker so v dirki s časom, pa se morajo pokoravati in živeti pod njihovim okriljem. Tako imamo evropsko in Natovsko pristajanje na smrt in navidezno življenje.

V nedogled bi lahko naštevali »nepravilnosti sveta«, a komu se da ukvarjati z umom, s časom in prostorom. Slej ko prej se moramo začeti zavedati, da nam resnično lahko zmanjka časa v svetu pojavnosti, če ostanemo na nivoju uma in se postavljamo v vlogo razsodnika in raziskovalca. Bolje je, da to prepustimo Bogu, kajti samo on ve, koliko žrtev še mora pasti, tako v človeškem kot živalskem svetu. Vsekakor moramo upoštevati vlogo karme (kar seješ, to žanješ), vlogo vzroka in posledice, ki neprestano tolče po ljudeh in živalih. Prav zaradi tega

ne moremo biti sodniki mi, ampak samo Bog. Njemu je prepuščena sodba, nam pa je prepuščeno prenašanje bremena lastne karme.

Zakaj potem sploh pisati o tem in vzpodbujati ljudi k temu, če to ni naša naloga? Vsekakor prav zaradi in zgolj zaradi zavedanja. Samo zaveden človek ne bo deloval narobe. Drugi bodo delali nekaj »narobe« samo za tistega, ki podlega karmičnim obremenitvam. Prav zaradi tega je potrebna Meditacija, ki človeka naredi budnega, zavednega in radostnega. Iz teh kvalitet se lahko rodi boljša zavest, ki nikomur ne more povzročati trpljenja, saj skrbi samo za svoja bremena, v spreminjanje sveta pa ne posega. V svet lahko posega samo Bog, ki ve, kaj je pravilno in kaj ne in kaj je resnica in kaj ni. Zato moramo biti previdni pri spreminjanju sveta, če že vanj posegamo in dajemo izjave. Izjave lahko zavedejo ljudi na napačno pot in v trpljenje, prav tako pa napačne miselne predstave povzročajo dodatne notranje konflikte. Kdor ne meditira, je vsekakor zgrešil veliko, kajti ne ve, da bo konec trpljenja v svetu takrat, ko bo izven trpljenja še tisti zadnji najmanjši komar ali ličinka. Meditacija in pozitivna dela so naloga vsakogar v tem in onem svetu. Kajti nikogar drugega ni kot vi, vse ste vi. Tiste, ki jih gledate pred svojimi očmi, tiste, ki jih srečujete, tiste, ki ubijate ali jim pomagata, vse to ste samo vi. Nikogar drugega ni. Vsako ločevanje je nezavedna izmišljotina vsemogočnega ega, ki kraljuje v svetu. Če naletimo na nezavedne ljudi in jih vsakodnevno srečujemo, je naša naloga, da jih naredimo zavedne. Če pa se nam zdi naloga pretežka in imamo z njimi probleme, pomeni, da tudi pri sebi še nismo veliko razrešili, ker smo sami nezavedni. Meditacija je rešitev in pot skozi pekel do nebes. Na poti v meditacijo izgoreva naš ego, rezultat izgorevanja pa je samozavestni, samo razmišljajoči, skromen ter vdan meditator, ali meditanka, ki se zaveda celote, ji je mar za celoto in deluje za celoto. Praznujmo življenje in se ne ubijajmo, poseganje v svet pa prepustimo Bogu. Vsako poseganje v pristojnosti Boga nas bo drago stalo.

Zen Aj



# April 2005

Oona



## Oven

Zbir planetov v vašem znamenju bo poudaril vašo prodornost, samozavest in iniciativo. Polepšali se boste, s svojim optimizmom pa boste pritegnili pozornost drugih. Retrogradni Merkur vas bo priganjal k intenzivni komunikaciji, na krajša potovanja, seminarje in učenje. Po 20. pričakujte priliv denarja.



## Bik

V tem mesecu se boste izolirali pred drugimi ljudmi in se posvetili sami sebi. Retrogradni Merkur vas bo spodbudil, da se boste, skriti pred javnostjo, v globoki tišini posvetili raziskovanju in analiziranju samega sebe. Berite raznovrstno literaturo, če se vam zdi potrebno, pa obiščite psihologa ali astrologa. Odkrili boste mnoge skrivnosti in tudi zarote proti vam. Finance bodo pod vprašajem. Morali boste poiskati dodaten vir zaslužka, tudi delo na črno bo prišlo prav.



## Dvojčka

Retrogradni Merkur bo upočasnil vaše aktivnosti in vas prisilil, da boste temeljiteje razmislili o podpisanih pogodbah in sporazumih. Prihajalo bo do nesporazumov in zakasnitev. Veliko se boste družili s prijatelji, prisotni boste na velikih proslavah. Vaša inspiracija in motivacija za učenje bosta podkrepjeni. Mnogi od vas premorete pisateljski talent; izkoristite ga v tem mesecu.



## Rak

Posel in kariera bosta najpomembnejša ta mesec. Nezadovoljstvo, povezano s financami in z delovno sredino, bo vzrok, da boste doumeli, da je čas za spremembe. Če imate svoje podjetje, boste izpostavljeni velikim zahtevam, ki pa jih boste uspešno reševali. Možna je sprememba posla.



## Lev

Vaša prirojena trma in želja po dominaciji se bosta v tem mesecu nezavidljivo dvignili. Že zaradi tega sledijo prepiri s partnerjem. V prvi polovici meseca se boste še nekako razumeli, v drugi polovici pa bosta prevladovala nerazumevanje in napetost. Razjezile vas bodo že najmanjše stvari. Zaradi privatnih problemov bi lahko naredili napačne poslovne poteze, zato pozor! V odnosih z nadrejenimi bodite previdni in ne izzivajte po nepotrebnem.



## Devica

Imeli boste polne roke dela, na rezultate pa bo potrebno še nekoliko počakati. Veliko se boste ukvarjali s poslom in denarjem, z nadrejenimi in podrejenimi in seveda tudi z zdravjem. Želodčne in prebavne težave so na pomolu, vse zaradi nerazumevanja. Poročeni bodo v zakonu prebudili uspavano strast, samski pa bodo spoznali osebo, ki jih bo osvojila. Tisti, ki študirate, izkoristite ugodne vplive za doseganje najboljših ocen.



## Tehtnica

Mesec ne bo minil brez težav, to pa vam ne bo skazilo nasmeha na obrazu. Vaš optimizem bo ugodno vplival na uspešnost in na ljudi v bližnji okolici. Vezane čaka nekaj težav v zakonu, predvsem zaradi vašega neodgovornega obnašanja. Nove poslovne ponudbe vas čakajo po 21. aprilu. Okoli 8. aprila bodite pozorni na vse in na vsakogar!



## Škorpion

Vaša ljubezen bo na veliki preizkušnji cel april, še posebej pa v drugi polovici meseca. Sumili boste v partnerjevo zvestobo, vaše nerganje pa partnerju ne bo ravno všeč. Pretirano okupirani boste s partnerjevim preživljanjem prostega časa in njegovim delom. S svojo trmo in molčečnostjo boste stvar samo še poslabšali; slabo pa je, da boste pri tem še uživali. Napeti bodo tudi odnosi s prijatelji.



## Strelec

April bo mesec zabave, izhodov, poslovnih in privatnih potovanj, posebej pa mesec ljubezni in strasti. Če ste samski ali vezani, boste uživali s polnimi pljuči. Privlačile vas bodo avanture, ljubezenski trikotniki in strastne romance na poslovnih potovanjih niso izključene. Če planirate sodelovanje na tekmovanjih, rezultat ne bo izostal.



## Kozorog

Domače težave bodo zahtevale veliko angažiranja in predvsem veliko potrpljenja. Ne prepričajte se preveč, ampak negujte kulturo dogovarjanja in samokontrolo. Ne dovolite, da drugi opazijo vašo nervozo. April ni ugoden za pomembnejše odločitve in spremembe, kot so adaptacije doma in poslovni projekti. Uživate v svojih hobijih, izhodih in zabavah.



## Vodnar

Prva polovica meseca bo dokaj ugodna. Veliko novih poznanstev, krajša potovanja, druženje in zabava bo moto. Obnovili boste odnose s sorodniki in v večini primerov vam ne bo dolgčas. Novi poslovni dogovori so pred vrati. V drugi polovici meseca se vam obetajo težave, še največ jih bo doma. Ne renovirajte, ne kupite novega pohištva, še posebej pa ne prodajajte nepremičnin in se ne selite.



## Ribi

April je ugoden, da uresničite načrte, povezane s financami, čeprav vam bo ravno na tem področju malce zaškripalo. S pomočjo partnerja se bo vsota na bančnem računu zavidljivo dvignila. V drugi polovici meseca bo veliko potovanj, kontaktov, nova poznanstva pa bodo vsakdan naredila bogatejši. Nove simpatije prihajajo v vaše življenje. Hitro se boste zaljubili in tudi odljubili. Nova strastna romanca vas čaka na potovanju.

## Cveti okrog velike noči

Slovenci se premalo zavedamo dragocenosti svoje še dokaj čiste narave in njenih primerjalnih prednosti v združeni Evropi. To potrjuje podatek, da je nizozemska vlada finančno podprla projekt ohranjanja Smrekovca. Dežele, ki so svojo naravo že popolnoma degradirale, želijo ohraniti še tistih nekaj območij v Evropi, kamor bi njihovi prebivalci zahajali uživati neokrnjeno naravo.



Tudi velikonočnica sodi med redke rastline. V Sloveniji raste na treh območjih, med drugimi tudi na Boču. Žal so jo zaradi ruvanja in presajanja skoraj iztrebili in je v času njenega cvetenja potrebna celo straža, ki jo izvajajo planinska društva, da ohranimo vsaj še nekaj primerkov. Zavod za varstvo narave Slovenije izvaja na teh območjih tudi program Natura 2000, sicer pa je rastlina zavarovana že od leta 1949. Resnici na ljubo je treba povedati, da jo ogroža tudi intenzivno kmetijstvo in zaraščanje njenih rastišč z grmovjem.

Velikonočnica je značilna predstavnica stepske flore in pri nas je njeno najzahodnejše rastišče. Dobro je opremljena za stepske temperature, saj jo varuje dlakasti plašček pa tudi semenske glavice so značilno dlakaste. Sicer botanično spada med zlatičevke, rod kosmatinci, latinsko pa se imenuje Pulsatilla Grandis. Iz njenega rodu pri nas rastejo še gorski in alpski ter travniški in beli kosmatinec. Njen dom so sončna, suha travišča na apnenčasti podlagi. Presajanja ne prenese in odmrje. Tudi sejanje ni uspešno. Če si je zaželim, raje kupimo v vrtnarji zlahtno sorodnico, ki nam bo dolga leta razveseljevala srce.

Sama vedno težko čakam čas, ko prične cveteti. Da se izognem trumam »romarjev«, ki jo hodijo gledati, si izberem za obisk pri njej kakšen delavnik, da je za nekaj časa vsa ta lepota samo moja. Vse leto pa me nanjo in na dragocenosti, ki jih narava v Sloveniji še premore, spominjajo fotografije.

Marija Lebar



|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------|--------------------------------|----------------|-------------------------------------------|---------------|------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------|--------------------------|--------------------------------------|----------------------------|---------------------|-------------------------------|
|    |                                |               |                                |                |                                           |               | List                                     | GRŠKA ČRKA               | SPRIČEVALO, POTRIDILO       | AVTOR ALAMUTA (VLADIMIR) | PREBIVALKE VZHODNO AFRISKE REPUBLIKE | KEMIJSKI SIMBOL ZA RUTENIJ | OGLAŠANJE VRAN      | ŽEBELJ, ČVEK (MONT.)          |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | NASELJE NA EKSPLOAT. PODR. PRE-MOGOVNIKA |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | TURŠKI DRŽAVNIK (KEMAL, PASA)            |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | NAŠA MARY                                |                          |                             |                          |                                      | VISOKA IGR. KARTA          |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | SEV. JELEN, LOPATAR                      |                          |                             |                          |                                      | HRV. NOGOMETAS (GORAN)     |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
| Avtor: LoM                                                                          | LEVI PRITOK DRAVE (PRI ORMOŽU) | OPORNI STEBER | PREBIVALKA SLOV. PRIMOR. MESTA | DEL N(O)GAVIČE | ZVEŽA POTR. ORG. LJUDSKA REPUBLIKA        |               |                                          | VRH V KARAVANKAH         |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          | OŠEB. ZAIMEK             |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
| BREZHIB-NOST                                                                        |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          | TROP. OVJALKA (BREZ KONCA)  |                          |                                      |                            |                     | INDUSTR. MESTO V KIRGIZISTANU |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          | SKRAJ. KONEC POLOTOKA       |                          |                                      |                            |                     |                               |
| PESNIŠKA ZABAVLJICA                                                                 |                                |               |                                |                |                                           |               | KEM. SIMB. ZA IRIDIJ                     |                          |                             | PRASTARA KITAJ. IGRAČA   |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | NADOMESTILO ZA NARAMNICE                 |                          |                             | EDEN OD ARGONAVTOV       |                                      |                            |                     |                               |
| PRITOK SAVE PRI MEDVODAH                                                            |                                |               |                                |                | UFO                                       |               |                                          | KOTLINA V SRL MAKEDONIJI |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          | KEM. SIMB. ZA FLUOR      |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
| ETIČNOST, MORALA                                                                    |                                |               |                                |                | KRAT. MEDN. ATLET. ZVEŽE                  |               |                                          |                          | JANIČAR. POV. V ALŽIRIJI    |                          |                                      |                            | USTNICE             | KIPI, STATUE                  |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          | TITAN (ZEVSU UKRADEL OGENJ) |                          |                                      |                            |                     |                               |
| TIROLSKA REKA                                                                       |                                |               |                                | CARL NIELSEN   | SLOV. LIBER. DEMOKR. DROG ZA PLAVLJ. LESA |               |                                          | PIRED. VEZNIK            |                             |                          | HRVAŠKI KIPAR (FERDO)                |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          | PREGOVOR                 |                             |                          | ANGL. REŽISER (DAVID)                |                            |                     |                               |
| CIKCAKASTE LINIJE                                                                   |                                |               |                                |                |                                           |               | DEL ZAPESTJAJ                            |                          |                             |                          |                                      | AVT. OZNAKA SOMBORJA       |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | OPCIJA (OKRAJ)                           |                          |                             |                          |                                      | ODCENITEV                  |                     |                               |
| PREBIVALKE AKE                                                                      |                                |               |                                |                |                                           | MAKEDON. KOLO |                                          |                          |                             | NEMŠKI PIANIST (DANIEL)  |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             | LJUDSKA TEHNIKA          |                                      |                            |                     |                               |
|  |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             |                          |                                      |                            |                     | PEČAT                         |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | LAT. VEZNIK                              |                          |                             | NIKALNICA                |                                      |                            | ZADNJA ČRKA ABECEDE |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               |                                          |                          |                             | ŠOLSKI ODBOR             |                                      |                            | OGLJIK IN DUŠIK     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | REŠENE OSEBE                             |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |
|                                                                                     |                                |               |                                |                |                                           |               | NORV. HITROST. DRSALEC (PER)             |                          |                             |                          |                                      |                            |                     |                               |

**UGANKARSKI SLOVARČEK**  
ATATURK - turški državnik (Kemal); BJORANG - norveško drsalec (Per); ČUS - hrvaški kipar (Ferdo); DEL - janičarski poveljnik v Alžiriji; IDAS - eden od Argonavtov; OŠ - industrijsko mesto v Kirgizistanu; ROTH - nemški pianist (Daniel); VLAHOVIĆ - hrvaški nogometaš (Goran).  
Izmed pravih rešitev križanke bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli Kajuhovo pesmarico.  
Izžrebani nagrajenci prejšnje križanke (List 2/2005), so:  
Jaka Šuligoj, Stantetova 19, Velenje ; Vesna Ancelin, Skorno 34, Šoštanj; Aca Poles, Goriška 13, Velenje.

Nagradna križanka

Marec 2005

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 17. aprila 2005.



**IZVAJAMO STROKOVNO USPOSABLJANJE:**

**TEČAJI RAČUNALNIŠTVA  
OSNOVNI IN NADALJEVALNI  
WINDOWS, WORD, EXCEL, INTERNET, POWER POINT  
USPOSABLJANJE ZA VARNOSTNIKA**

Tečaji že v mesecu aprilu in maju 2005

**IZVAJAMO STROKOVNO USPOSABLJANJE**

**ZA VOZNIKA VILIČARJEV,  
STROJNIKA GRADBENE MEHANIZACIJE,  
AVTODVIGALISTE in  
UPRAVLJALCE INDUSTRIJSKIH DVIGAL - TALNO UPRAVLJANJE.**

Tečaji že v mesecu aprilu in maju 2005

**Pokličite: 898 54 62!  
[www.lu-velenje.si](http://www.lu-velenje.si)  
LJUDSKA UNIVERZA VELENJE**



**ANDRAGOŠKI ZAVOD**  
**LJUDSKA UNIVERZA**  
**VELENJE**







## VOJKO GAŠPERUT-GAŠPER

Vojko Gašperut se je rodil 24. decembra 1949 v vasi Sedlo v Breginjskem kotu. Tetraplegik je od 17. leta, ko si je pri skoku v morje poškodoval hrbtenico. Leta 1971 je začel slikati z usti. Od leta 2004 je polnopravni član združenja. Gašper je slikar, zvest tradiciji slovenske likovne dediščine.



## SILVO MEHLE

Silvo Mehle se je rodil 17.5. 1971 v Ljubljani, kjer živi in dela še danes. Končal je srednjo tehnično šolo. Leta 1993 si je v prometni nesreči hudo poškodoval hrbtenico in postal tetraplegik. Kot tetraplegik se je najprej ukvarjal samo z računalništvom, nato pa ga je Vojko Gašperut leta 2002 navdušil še za slikanje. Sedaj svoje znanje izpopolnjuje pod vodstvom likovnega pedagoga Rassa Causeviga. Je štipendist Mednarodnega združenja umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami.



## ROMAN GRUNTAR

Roman Gruntar se je rodil 1.2. 1965 v Postojni. Leta 1998 je zaradi težke prometne nesreče postal invalid-tetraplegik. Veselje do slikanja je odkril že v mladosti, po nesreči pa se je odločil, da se popolnoma posveti slikarstvu. Slikar, ki živi in ustvarja v Borjani, najraje upodablja naravo in arhitekturo iz svoje okolice. Je štipendist Mednarodnega združenja umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami.

## SAMOPOMOČ NE DOBRODELNOST

Z združenjem umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami, je nastala Samopomočna organizacija, v kateri lahko sodelujejo samo težki invalidi. Zaradi prirojenih napak, poškodb ali bolezni ne moremo uporabljati rok, zato smo se naučili slikati tako, da držimo čopič z zobmi ali s prsti na nogi. Leta 1956 je to društvo ustanovil Erich Stegmann, slikar, ki je slikal z usti. S prodajo čestitk in koledarjev, ki so reprodukcije naših originalnih del, sami skrbimo za preživetje /brez karitativne pomoči/. Združenje daje mladim invalidnim umetnikom spodbudo, štipendijo, da bi razvili svoj talent in dosegli višjo stopnjo samostojnosti v življenju. Naša umetniška dela Vam založba UNSU pošilja samo po pošti. Z vašim nakupom nam dajete spodbudo za nadaljnje delo in nam omogočate samostojno preživljanje.

*Vaši umetniki,  
ki slikajo z usti ali nogami*



V organizaciji Založbe UNSU je bila 12.11.2004 v poslovni palači Euro-Center v Ljubljani otvoritev III. mednarodne razstave umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami. Na sliki je detalj z razstave. **Ta pošiljka je ponudba, ki Vas ne obvezuje, da jo kupite. Naše izdelke lahko dobite po pošti samo od ZALOŽBE UNSU, ki je ekskluzivni zastopnik Mednarodnega združenja za Slovenijo.**

Velenje  
SP Do 35  
LIST  
2005  
352(497.4 Šoštanj)  
9002879.3

KNJIŽNICA VELENJE

COBISS

## ANGELA MEDVED

Angela Medved se je rodila 27. maja 1932 v Spodnji Jablani v Sloveniji. Od rojstva ne čuti rok, in jih tudi ne more uporabljati. Z nogami plete, šiva, piše in slika. Gospa Medved je štipendistka Mednarodnega združenja umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami.



## ŽELJKO VERTELJ

Željko Vertelj je rojen 26. julija 1959 v Ljubljani. Leta 1992 je imel težko prometno nesrečo, od takrat je tetraplegik. Slikal je že pred nesrečo in to je bil glavni razlog, da se je leta 1994 naučil slikati z usti. Slovenska pokrajina je motiv, ki ga slika z ljubeznijo. Živi in dela v Kočevju. Od leta 1998 je štipendist združenja.



## JANI BEVC

Jani Bevc se je rodil 28.6. 1951 na Jesenicah. 1967 se je ponesrečil pri skoku v morje in postal tetraplegik. Končal je višjo ekonomsko šolo, 1981 pa je začel slikati. Sodeloval je na večih likovnih delavnicah in skupinskih razstavah. Od 1.9. 2004 je štipendist združenja.



## Slikanica

Čudežna dolina Starega Vilija  
Dimenzije: 21,5 x 28,7 cm, 46 strani  
Trda vezava

Cena: 3.000,00 SIT



## Naslovnik

To je čudovita knjižica za pisanje naslovov po abecedi in telefonskih številk. Vsebuje 95 strani in preko 40 reprodukcij umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami.

Dimenzije: 10,5 x 15,5 cm 2.250,00 SIT

## Darilni papir

Papir za zavijanje daril s cvetnimi motivi.  
3 motivi (6 kosov v kompletu).

Dimenzije: 100 x 70 cm 1.450,00 SIT



## Pisemski papir

s cvetnimi motivi s kuvertami  
25 kosov v okrasni škatli

Dimenzije: 11,2 x 17 cm 1.900,00 SIT



## Način plačila:

- s priloženo položnico na pošti ali banki
- denar lahko nakažete na našo bančno številko
- NOVA LJUBLJANSKA BANKA  
02010-0090473612
- na drugi način, ki Vam najbolj ustreza (ček)